

Rəsmi dövlət qəzeti

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 296 (8023) BAZAR, 30 dekabr 2018-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Dünya azərbaycanlılarının lideri

Prezident İlham Əliyevin müdrik və uzaqgörən siyasəti nəticəsində Azərbaycan 2018-ci ili möhtəşəm uğurlarla başa vurur

Ulu öndər Heydər Əliyevin əbədiyaşar ideyalarına əsaslanan müstəqil dövlətimiz bu gün dünya azərbaycanlılarının birliyinə nail olmaq üçün öz üzünə düşən tarixi missiyayı çox böyük məsuliyyətlə və la-yiqincə həyata keçirir.

Təsədüfi deyil ki, xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın taleyi, yaşadıkları ölkələrdə daha da möhkəmlənmələri, həmçinin onların tarixi vətənləri ilə əlaqələrinin sıxlaşması Azərbaycan dövlət siyasətinin mühüm qollarından biridir.

Həmrəyliyimizi təmin edən siyasət

27 il əvvəl ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 31 dekabrın Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü elan edilməsi Azərbaycanın ən yeni tarixinin mühüm siyasi hadisələrindən birinə çevrildi. Çünki ümummilli maraqlarımızın həyata keçirilməsi naminə xalqımızın bütün gücünü bir yere toplamaq arzusunun və əzmini təcəssüm etdirən bu gün bir-birindən ayrı düşən soydaşlarımızın milli məniyyətini şüuru əsasında sıx birləşməsi prosesinin başlanğıcını qoydu.

Ulu öndərin milli həmrəylik və azərbaycançılıq amalinin şüurlarımızda möhkəm

yer tutmasına yönəlmis uzaqgörən siyasətini bu gün inamla davam etdirən, milli həmrəylik və diaspor fəaliyyətini daim diqqət mərkəzində saxlayan Prezident İlham Əliyevin bu sahədə həyata keçirdiyi fəaliyyət ardıcıl və sistemli səciyyə daşıyır. Xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələrin genişləndirilməsini dövlət siyasətinin mühüm istiqamətinə çevirmiş cənab İlham Əliyev mövcud sosial-iqtisadi inkişaf şəraitində diaspor quruculuğu sahəsində dövrə səslənən genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirir. Dövlət başçısı xaricdə yaşayan hər bir azərbaycanlının mənafeyinin qorunmasını Azərbaycan dövlətinin başlıca vəzifəsi hesab edir, hər zaman ölkə hüdudlarından kənarında yaşayan soydaşlarımızda milli ruhun yüksəldilməsinə, onların vahid ideologiya və məqsədlər ətrafında konsolidasiyasına çalışır. Məhz bu siyasətin məntiqi nəticəsi olaraq cənab İlham Əliyev bütün seçkilərdə 50 milyonluq dünya azərbaycanlılarının dəstəyini

alib, onların alternativsiz namizədi və lideri olub. Bu fəaliyyətin ən ümdə cəhətləri xaricdəki azərbaycanlıların ana vətənimizin maraqları ətrafında daha sıx səfərbər olmaları və ən əsası, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyada gətirdikə yaxından eşidilməsidir.

İndiyədək Bakıda dünya azərbaycanlılarının dörd qurultayının keçirilməsi, xaricdə yaşayan həmvətənlərimizlə iş üzərində ayrıca dövlət qurumunun təsis edilməsi soydaşlarımızın tarixi Vətənlə əlaqələrinin güclənməsinə əlverişli zəmin yaratmaqla yanaşı, milli həmrəyliyə və yekdilliyə nail olmaq amalının Azərbaycan dövlət siyasətinin üzvi tərkib hissəsinə çevrildiyini nümayiş etdirib. Bütün bu tədbirlər həm sayına, həm də milli-mənəvi, intellektual potensialına görə dünyanın böyük millətləri ilə bir sırada dayanan xalqımızın azərbaycançılıq ideyası ətrafında sıx birləşməsinə, tarix səhnəsində mühüm rol oynayan mütəşəkkil qüvvə kimi formalaşmasına güclü təkan verib.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son 15 ildə Azərbaycanın ardıcıl inkişafı sayəsində qazandığı uğurlar bütün dünya azərbaycanlılarını qəlbinə sevincidir.

Ardı 2-ci səh.

Səudiyyə Ərəbistanı Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə əlaqədar Azərbaycanın haqlı və ədalətli mövqeyini dəstəkləyir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 29-da Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Həməd bin Əbdullah bin Səud bin Xudeyrin etimadnaməsini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir Həməd bin Əbdullah bin Səud bin Xudeyr fəxri qarovul dəstəsinin qarşısından keçdi.

Həməd bin Əbdullah bin Səud bin Xudeyr etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi.

Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev səfirə söhbət etdi.

Azərbaycan ilə Səudiyyə Ərəbistanı arasında iktərəfli münasibətlərin uğurla inkişaf etdiyini qeyd edən dövlət başçısı əməkdaşlığın yüksək səviyyədə olduğunu, güclü siyasi əlaqələrin qurulduğunu bildirərək ölkələrimizin bir-birini beynəlxalq təşkilatlarda dəstəkləməsinin bunun parlaq təzahürü olduğunu dedi.

Ardı 2-ci səh.

Bakı Yeni ili qarşılamağa hazırdır

Şorqın parlayan ulduzu Bakı bütün təntənəsi ilə Yeni ili qarşılamağa hazırdır. Qədimliklə müasirliyin birləşdiyi bu qocaman paytaxt 2019-cu ili fərəh yaranan möcüzələr, yeni uğurlar, xoşbəxtlik arzusu ilə gözləyir...

Köhnə ilə vida fotosu

Gecələr Dağüstü parkdan Bakını seyr etdikdə sanki səhri və heyratəmiz mənərə ilə rastlaşırsan, şəhər sözün əsl mənasında, şölənir,

bərq vurur. Qız qalası ətrafında işıqlarla bəzədilmiş keçid xüsusilə diqqəti cəlb edir. Bulvarla içərişəhəri birləşdirən möcüzəvi keçid bir növ, zaman tunelini xatırladır. İnsanlar şəhərin dəbdəbəsinə, müasirliyindən işıqlı tunel vasitəsilə tarixi yaşadan içərişəhərə keçid edirlər...

Bütün küçələrdə, meydanlarda, parklarda qarşıdırılmış bayramın əsas simvolu, heyat rəmzi sayılan nəhəng şam ağacları rəngarəng dizaynı, heyratəmiz görünüşü ilə göz oxşayır. Şaxta baba, Qar qız, müxtəlif nağıl qəhrəmanları ilə şam ağacı ətrafında şəkil çəkdirmək, "selfie" etməyə istəyənlərin sayı durmadan artır. Sanki hər kəs köhnə ilə vida fotosu çəkdirməyə tələsir...

Paytaxtımız Yeni il libasına bürünüb

Bayram əhval-ruhiyyəsi balacaları daha çox duyğulandırır, onlar bir-birindən əlvən bəzədilmiş "yolka"lara heyranlıqla baxır, yanib-sönen işıqlar arasında özlərini nağıl dünyasında hiss edirlər...

Deyənlərə görə, Şaxta baba öz ağ saqqalı, qırmızı kürkü ilə 8 maral qoşulmuş arabasında yeni il gecəsi peyda olur...

Bakının qonaqları və sakinləri Şaxta babanın həmin marallar qoşulmuş əfsanəvi arabası ilə Fəvvarələr meydanı ətrafında rastlaşa bilərlər...

Ardı 11-ci səh.

YENİ İLİNİZ MÜBARƏK!

2019

Dünya azərbaycanlılarının lideri

Əvvəli 1-ci səh.

Azərbaycanın Cənubi Qafqazda əsas söz və nüfuz sahibi kimi çıxış etməsi dünyanın müxtəlif ölkələrinə səpələnmiş həmvətənlərimizi daha da ruhlandırır, onların müstəqil dövlətimizin xoşbəxt gələcəyinə inamının, özünüdərk hissəsinin güclənməsinə, ümummilli maraqlar ətrafında sıx birləşməsinə yaxşı zəmin yaradır. Azərbaycan dövlətinin güclənməsi diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinə də müsbət təsir edir. Odu ki, dünyanın müxtəlif guşələrində yaşayan soydaşlarımız Azərbaycanın müstəqil siyasət yeritməsindən, dünya birliyində mövqelərini daha da möhkəmləndirməsindən, eyni zamanda, həyata keçirilən diaspor siyasətindən məmnunluq duyurlar.

Azərbaycan böyük məqsədlərə doğru inamla irəliləyir

2018-ci il hər dövlət fərqli ab-havadə başa vurur. Bəzi müharibənin, bəzi terrorun ağı-acısını, bəzi isə siyasət dərəcələrinin, iqtisadi problemlərin çətinliklərini yaşayır. Azərbaycan isə başa çatmaqda olan 2018-ci il möhtəşəm uğurlarla əlamətdər dövr kimi tarixə qovuşur. Yerləşdiyi region ətrafında cərəyan edən ziddiyyətli proseslər şəraitində ölkəmiz Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən uğurlu siyasət nəticəsində daxili sabitlik və inkişafı təmin etmək, iqtisadiyyatını müsbət artım dinamikasına kökləmək və irimiqyaslı layihələr həyata keçirməklə beynəlxalq səviyyədəki nüfuzunu daha da yüksəltməyə müvəffəq olub.

2018-ci il ölkəmizin siyasi həyatı baxımından mühüm mərhələ oldu. Bu ilin aprelində Azərbaycanda növbəti prezident seçkiləri keçirildi. Xalqımız daxili inamına sükənərək ölkəni əlahiddə inkişaf yoluna çıxarması siyasətin müəllifinə - cənab İlham Əliyevə səs verməklə ağı qaradan seçməyi bacardığını, ölkənin taleyini biganə etmədiyini göstərdi. Bu tarixi seçim həm də belə bir həqiqətə cəmiyyətdə obyektiv dərkidir ki, Azərbaycanın gələcək tərəqqisi, davamlı inkişafı məhz mövcud siyasi kursun davamlılığının təminatından asılıdır.

2018-ci il həm də yubileyli il kimi tarixə düşdü. Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə bu il Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının 100-cü ildönümünü təntənəli şəkildə qeyd olundu. Yubiley tədbirləri il ərzində keçirildi. Eyni zamanda, bu il xalqımız müasir və müstəqil Azərbaycandan

can dövlətinin banisi ulu öndər Heydər Əliyevin 95 illik yubileyini, Milli Qurtuluş Günü'nün 25-ci ildönümünü qeyd etdi. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının və Bakının işğaldan azad edilməsinin 100-cü ildönümləri münasibətilə Bakıda təntənəli hərbi paradlar keçirildi. Bu hərbi paradlar Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin qüdrətini, döyüş imkanlarını bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirdi.

2018-ci ilin başqa bir möhtəşəm hadisəsi isə ordu-muzun Naxçıvan istiqamətindəki Günnüt qələbəsi oldu. Təbii ki, bütün bu hadisələr cəmiyyətimizin xoş ovqatını daha da artırdı, insanlara yüksək əhval-ruhiyyə tələq etdi. Bu mənada 2018-ci il ölkəmizin və xalqımızın həyatında siyasi-ictimai baxımdan olduqca nikbin və pozitiv dövr kimi əlamətdər oldu. Bir daha təsdiq olundu ki, Azərbaycan qarşısında dayanan hədəflərə böyük inamla və əzmlə çatır. Prezident İlham Əliyevin 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətilə xalqımıza təbrikində bu barədə deyilir: "Dünya Bankının "Doing Business 2019" hesabatında Azərbaycan öten ilə müqayisədə 32 pillə irəliləyərək 190 ölkə arasında 25-ci yerdə qərarlaşmış, 10 ən islahatçı dövlət siyahısına daxil edilmişdir. Ölkəmizin təşəbbüsü və yaxından iştirakı ilə irimiqyaslı transmilli layihələr uğurla icra olunmuşdur. 2018-ci ildə Avrasiyanın enerji xəritəsinin zənginləşməsinə mühüm rol oynayan "Cənub qaz dəhlizi"nin və onun tərkib hissəsi olan TANAP boru kəmərinin istifadəyə verilməsi, həmçinin Ələt-Astara magistral avtomobil yolunun açılışı ilə Azərbaycan ərazisində "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi layihəsi üzrə bütün işlərin başa çatdırılması dövlətimizin iqtisadi potensialının artması, regionun tranzit və logistika mərkəzinə çevrilməsi, geoiqtisadi mövqeyinin güclənməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Cari ildə həm də növbəti telekommunikasiya peyki "AzerSpace-2"nin orbitə buraxılması respublikamızın müasir rabitə və informasiya texnologiyaları sahəsində qazandığı nailiyyətlərin bariz təzahürüdür".

Uğurların müəllifi Azərbaycan Prezidentidir

Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən və müdrik siyasəti nəticəsində 2018-ci il Azərbaycan üçün həm də böyük iqtisadi layihələrin başa çatdırılması ilə yadda qaldı. May ayında istifadəyə verilən Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı Kompleksi bir daha göstərdi ki, Azərbaycan möhtəşəm və ən mürəkkəb infrastruktur layihələrini uğurla həyata keçirmək imkanlarına malikdir. May ayının sonunda isə bütün Avropanın maraqla izlədiyi "Cənub qaz dəhlizi"nin açılışı oldu. Bütün dünya yenə gördü ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan müəyyən etdiyi vəzifələri vaxtında yerinə yetirən, aydın və düşünülmüş strategiyası, dəqiq siyasəti olan dövlətdir.

Azərbaycanın təşəbbüsləri ilə həyata keçirilən və inşası 2018-ci ildə başa çatan layihələrin bir qismi Türkiyə ilə bağlıdır. Bu il "Cənub qaz dəhlizi"nin 4 segmentindən biri və bu mürəkkəb infrastrukturun ən uzun hissəsi olan Transadolı təbii qaz boru kəməri (TANAP) iyunun

12-də istifadəyə verildi. Təməli 2015-ci il martın 17-də qoyulan layihə üzrə bütün işlər vaxtında yerinə yetirildi. Eyni zamanda, bu il Türkiyənin İzmir şəhərində "Star" neft emalı zavodunu istifadəyə verildi. Zavodun inşasına Azərbaycan 6,3 milyard dollar vəsait yatırıb.

Bu il həm də Azərbaycanın üçüncü peyki orbitə buraxıldı. "AzerSpace-2" peykinin orbitə çıxarılması Azərbaycanın qələbəsi və uğurudur. Bu hadisə həm də Azərbaycanın Xalq Cümhuriyyətinin 100 ilinə böyük töhfə oldu. Ən əsası, bu növbəti kosmik uğur Prezident İlham Əliyevin müasir, güclü və ən yeni texnologiyalara sahib olan Azərbaycan konsepsiyasının uğurla reallaşmasını göstəricisidir.

Prezident İlham Əliyevin 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətilə xalqımıza təbrikində bu barədə deyilir: "Dünya Bankının "Doing Business 2019" hesabatında Azərbaycan öten ilə müqayisədə 32 pillə irəliləyərək 190 ölkə arasında 25-ci yerdə qərarlaşmış, 10 ən islahatçı dövlət siyahısına daxil edilmişdir. Ölkəmizin təşəbbüsü və yaxından iştirakı ilə irimiqyaslı transmilli layihələr uğurla icra olunmuşdur. 2018-ci ildə Avrasiyanın enerji xəritəsinin zənginləşməsinə mühüm rol oynayan "Cənub qaz dəhlizi"nin və onun tərkib hissəsi olan TANAP boru kəmərinin istifadəyə verilməsi, həmçinin Ələt-Astara magistral avtomobil yolunun açılışı ilə Azərbaycan ərazisində "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi layihəsi üzrə bütün işlərin başa çatdırılması dövlətimizin iqtisadi potensialının artması, regionun tranzit və logistika mərkəzinə çevrilməsi, geoiqtisadi mövqeyinin güclənməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Cari ildə həm də növbəti telekommunikasiya peyki "AzerSpace-2"nin orbitə buraxılması respublikamızın müasir rabitə və informasiya texnologiyaları sahəsində qazandığı nailiyyətlərin bariz təzahürüdür".

Bütün bu uğurların müəllifi isə Prezident İlham Əliyevdir. Bəli, xalqın iradəsinə əsaslanan sabit ictimai-siyasi vəziyyət, sosial-iqtisadi sahələrdə aparılan səmərəli islahatlar və quruculuq işləri, həyata keçirilən iri iqtisadi layihələr, habelə uğurla davam etdirilən müstəqil və çoxşaxəli siyasət Azərbaycanın Cənubi Qafqaz regionunun aparıcı və ən inkişaf etmiş ölkəsi olmasını təmin etdi. 2018-ci ildə isə Azərbaycanın statusunu daha da möhkəmləndirdi.

Reşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Əvvəli 1-ci səh.

Prezident İlham Əliyev Səudiyyə Ərəbistanının Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə əlaqədar Azərbaycanın haqlı və ədalətli mövqeyini ardıcıl surətdə dəstəkləməsinin yüksək qiymətləndirildiyini vurğuladı. Dövlət başçısı ölkəmizin iqtisadi, ticarət, investisiya sahələrində əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsinə qarşılıqlı maraq göstərdiklərini və bu istiqamətdə birgə fəaliyyət həyata keçirdiklərini bildirdi. Prezident İlham Əliyev Səudiyyə Ərəbistanından ölkəmizə gələn turistlərin sayının sürətlə artmasını əlaqələrimizin gözəl nümunəsi kimi dəyərləndirdi. Dövlət başçısı əməkdaşlığımızın geniş gündəliyə malik olduğunu qeyd edərək Həməd bin Abdullah bin Səud bin Xudeyrin səfir kimi fəaliyyəti dövründə qarşılıqlı münasibətlərimizin daha da inkişaf etdirilməsi işinə töhfə verəcəyinə ümidvar olduğunu bildirdi.

Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqə-

lade və səlahiyyətli səfiri Həməd bin Abdullah bin Səud bin Xudeyr xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildirərək İki Müqəddəs Ocağın Xadimi, Səudiyyə Ərəbistanının Kralı Salman bin Əbdüləziz Al Səudun salamlarını dövlət başçısına çatdırdı. O vurğuladı ki, Kral Salman bin Əbdüləziz Al Səud Azərbaycanla əlaqələrin inkişafına xüsusi əhəmiyyət verir.

Səfir Həməd bin Abdullah bin Səud bin Xudeyr Səudiyyə Ərəbistanı ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin yüksək səviyyədə olduğunu qeyd etdi, iqtisadi-ticarət, investisiya, kənd təsərrüfatı və digər sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün yaxşı imkanların olduğunu dedi. O, iktərəfli münasibətlərin daha da möhkəmləndirilməsi istiqamətində səylərini əsərgəməycəyini bildirdi.

Prezident İlham Əliyev Səudiyyə Ərəbistanının Kralı Salman bin Əbdüləziz Al Səudun salamlarına görə təşəkkür etdi, onun da salamlarını Səudiyyə Ərəbistanının Kralına çatdırmağı xahiş etdi.

Azərbaycan Braziliya ilə əlaqələrə böyük önəm verir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 29-da Braziliya Federativ Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Manuel Adalberto Karlos Monteneqro Lopes da Kruzun etimadnaməsini qəbul etdi.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir Manuel Adalberto Karlos Monteneqro Lopes da Kruz fəxri qarovul dəstəsinin qarşısında keçdi.

Manuel Adalberto Karlos Monteneqro Lopes da Kruz etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi.

Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev səfirle söhbət etdi.

Dövlət başçısı Azərbaycanın Braziliya ilə əlaqələrə böyük önəm verdiyini qeyd edərək iktərəfli münasibətlərin müxtəlif sahələrdə inkişaf etdirilməsi üçün yaxşı imkanların olduğunu bildirdi. Siyasi sahədə əlaqələrin qarşılıqlı anlaşmaya əsaslanaraq tarazlı şəkildə inkişaf etdiyini bildiren Prezident İlham Əliyev ticarət-iqtisadi

əlaqələrin və kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün qarşılıqlı fəaliyyətin artırılmasının zəruriliyini qeyd etdi. İki ölkə arasında aviasiya sa-

həsində əməkdaşlığa yaxın dövlət başçısı həmçinin mədəniyyət və turizm sahələrində də əlaqələrin inkişafı üçün geniş potensialın olduğunu bildirdi.

Prezident İlham Əliyev Manuel Adalberto Karlos Monteneqro Lopes da Kruza səfir kimi Azərbaycanda fəaliyyəti dövründə uğurlar arzuladı.

Manuel Adalberto Karlos Monteneqro Lopes da Kruz Braziliyanın dövlət başçısının salamlarını Prezident İlham Əliyevə çatdırdı və Azərbaycanda fəaliyyətə başlamasından böyük məmnunluq hissi keçirdiyini qeyd etdi.

Səfir ölkələrimiz arasında siyasi məsləhətləşmələrin aparıldığını qeyd edərək iqtisadi, ticarət və digər sahələrdə iki ölkənin mövcud potensialından istifadə edilməsi üçün səylərin artırılmasını zəruriliyini bildirdi. O, dedi ki, iqtisadi məsələlər üzrə iktərəfli işçi qrupunun keçirilməsi nəzərdə tutulan növbəti iclası bu istiqamətdə əməkdaşlığın inkişafına töhfə verəcək.

Manuel Adalberto Karlos Monteneqro Lopes da Kruz ölkələrimiz arasında dostluq əlaqələrinin inkişaf etdirilməsi üçün səylə çalışacağını bildirdi.

Prezident İlham Əliyev Braziliya dövlətinin başçısının salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarının çatdırılmasını xahiş etdi.

"Müflisləşmə və iflas haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin 10-cu və 13-cü bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

"Müflisləşmə və iflas haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 6, maddə 460; 2001, № 1, maddə 25, № 6, maddə 362; 2002, № 5, maddə 241; 2006, № 3, maddə 225; 2007, № 4, maddə 401; 2008, № 5, maddə 348; 2010, № 5, maddə 276; 2015, № 4, maddə 355, № 11, maddə 1260; 2017, № 3, maddə 332, № 5,

maddə 736; 2018, № 4, maddə 652) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 1-ci maddənin on yeddinci abzasında "gürovsaxlayan" sözü "gürov (ipoteka) saxlayan" sözləri ilə əvəz edilsin.

2. 41-1-ci maddənin 5-ci hissəsinə aşağıdakı məzmununda üçüncü cümlə əlavə edilsin: "Kreditorlar qrupu daxilində səsvermə zamanı kreditörün bərabər hüquqa malikdir."

3. 47-ci maddə üzrə:

3.1. 6-cı hissənin "c" bəndinə "gürov" sözündən sonra "və ya ipoteka" sözləri, "ç" bəndinə "gürovla-

rin" sözündən sonra "(ipotekaların)" sözü əlavə edilsin;

3.2. 7-ci hissənin ikinci cümləsinə "gürov" sözündən sonra "və ya ipoteka" sözləri əlavə edilsin.

4. 55-ci maddənin birinci hissəsinin "a" və "c" bəndlərinə "gürov" sözündən sonra "və ya ipoteka" sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

"Müflisləşmə və iflas haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1445-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu bəndini rəhbər tutaraq, "Müflisləşmə və iflas haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1445-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının "Müflisləşmə və iflas haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

"Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərin üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktlarının "Müflisləşmə və iflas haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

Sudan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Ömər Həsən Əhməd əl-Bəşirə

Hörmətli cənab Prezident!
Ölkənizin milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və xalqınızı öz adından və Azərbaycan xalqı adından ürəkdan təbrik edirəm.

Bələ bir əlamətdər gündə Sizə ən xoş arzularımı yetirir, dost Sudan xalqına sülh və rifah diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

Kuba Respublikası Dövlət Şurasının və Nazirlər Şurasının Sədri zati-aliləri cənab Migel Dias-Kanel Bermudesə

Hörmətli cənab Sədr!
Kuba Respublikasının milli bayramı - Azadlıq Günü münasibətilə Sizə və Sizin simanızda bütün xalqımıza öz adından və Azərbaycan xalqı adından ən səmimi təbriklərimi yetirirəm.

Bu xoş gündə Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, dost Kuba xalqına daim əmin-amanlıq və firavanlıq arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsi hakimlərinin vəzifədən azad edilmələri haqqında

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Qərarı

"Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 94-cü maddəsinin ikinci hissəsinə nəzərə alaraq və 97-ci maddəsinin ikinci hissəsinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqdimatına əsasən Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alır**:

1. Aşağıdakı hakimlər vəzifələrindən dəyişdirilməsi ilə əlaqədar Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin hakimi vəzifəsindən azad edilsinlər:

Polad Vəli oğlu Həsənov
Qabil Neymət oğlu Məmmədov

2. Bu qərar imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

Oqtay ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“İcra haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 6-cı bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“İcra haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 3, maddə 114; 2003, № 6, maddə 277; 2004, № 8, maddə 598, № 11, maddə 901, № 12, maddə 973; 2007, № 1, maddə 3, № 6, maddə 562, № 11, maddə 1053; 2008, № 6, maddə 462, № 7, maddə 602; 2009, № 12, maddə 952; 2010, № 2, maddə 75, № 7, maddə 591; 2011, № 7, maddə 618; 2012, № 11, maddə 1052; 2013, № 6, maddə 613, № 7, maddə 787, № 12, maddə 1494; 2015, № 12, maddə 1434; 2016, № 12, maddə 2050; 2017, № 2, maddə 156, № 6, maddə 1056, № 8, maddə 1511; 2018, № 2, maddə 151, № 5, maddələr 853, 867, № 7, I kitab, maddə 1424, № 8, maddə 1674) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. preambulada, 6.1.4-cü və 13.1.3-cü maddələrdə “notariat orqanlarının” sözləri “notariusun” sözü ilə əvəz edilsin.

2. 7.4-cü maddənin ikinci cümləsində “Notariat orqanlarının” sözləri “Notariusun” sözü ilə əvəz edilsin.

3. 8.2-ci maddə üzrə:

3.1. ikinci bəndinin birinci cümləsinə “edilməyibsə,” sözündən sonra “həmçinin bu maddənin üçüncü bəndində müəyyən edilmiş icra müddəti istisna olmaqla,” sözləri əlavə edilsin;

3.2. aşağıdakı məzmununda üçüncü bənd əlavə edilsin:

“İpoteka predmetinin açıq bazarda satılması üsulu ipoteka müqaviləsində nəzərdə tutulduqda halda notarius tərəflərdən birinin istəyi ilə ipoteka predmetinin açıq bazarda satılması barədə notariat qaydasında təsdiq edilmiş müraciətin icra qeydi ilə birlikdə 1 iş günü ərzində icra orqanına göndərir. İpoteka predmeti açıq bazarda satılmaqda tələbin könüllü icrası üçün 2 ay müddət müəyyən edilir. İpoteka predmeti bu müddətdə açıq bazarda satıldığı halda notarius satışdan əldə olunan pul məbləğini depozit hesabından icra orqanının depozit hesabına köçürür. İpoteka predmeti bu müddətdə açıq bazarda satılmadığı halda tələb icra məmuru tərəfindən məcburi qaydada icra edilir.”.

4. 12.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“12.1. Bu qanunun 8.2-ci maddəsinin üçüncü bəndində nəzərdə tutulmuş hal istisna olmaqla, icra məmuru icra sənədini aldığı gündən iki ay müddətində bütün zəruri icra hərəkətlərini həyata keçirməlidir.”.

5. 14-cü maddə üzrə:

5.1. 14.1-ci maddədə “etmək hüququna malikdir” sözləri “etməlidir” sözü ilə əvəz edilsin;

5.2. 14.2-ci maddədə “zərurət olduqda,” sözləri çıxarılsın.

6. 16.1-ci maddədə “ərizəsinə” sözü “əsaslandırılmış müraciətinə” sözləri ilə, “sala bilər” sözləri “salır” sözü ilə əvəz edilsin.

7. 17-ci maddə üzrə:

7.1. 17.1.4-cü maddədə “sənədinə” sözündən sonra “və ya onun verilməsinə əsas olan tələbə (“İpoteka haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən aparılan notariusun icra qeydi və ya onun verilməsinə əsas olan tələb istisna olmaqla)” sözləri əlavə edilsin;

7.2. 17.1.8-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergü işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 17.1.9-cü və 17.1.10-cü maddələr əlavə edilsin:

“17.1.9. icra məmuru icra sənədinin verilməsi üçün əsas olmuş qərarın, habelə qanuna əsasən icra sənədi sayılan sənədin izah olunması üçün müvafiq məhkəməyə və ya digər orqana müraciət etdikdə;

17.1.10. tələbkarın müvafiq xahiş olduğu qada.”.

8. 18.1-ci və 18.1.6-cı maddələr ləğv edilsin.

9. 19-cü maddə üzrə:

9.1. 19.1.3-cü maddəyə “olmuş” sözündən sonra “tələb,” sözü əlavə edilsin;

9.2. 19.2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“19.2. İcraatın dayandırılması səbəb olmuş hallar aradan qaldırıldıqdan sonra icra məmuru və ya icra qurumunun rəhbəri tələbkarın ərizəsi, yaxud öz təşəbbüsü ilə icra sənədi üzrə icraatı təzəleyir.”.

10. 23-cü maddə üzrə:

10.1. 23.3-cü maddənin birinci cümləsində “tələbkarın müraciəti ilə həmin sənədin yenidən icraya yönəldilməsini istisna etmir” sözləri “tələbkar müraciət etdikdə sənəd yenidən icraya yönəldilir” sözləri ilə əvəz edilsin;

10.2. 23.4-cü maddədə “və 23.1.4-cü maddələrində göstərilən əsaslara” sözləri “maddəsində göstərilən əsasla” sözləri ilə əvəz edilsin;

10.3. 23.5-ci maddədə “23.1.2-ci və 23.1.3-cü” sözləri “23.1.2-23.1.5-ci” sözləri ilə əvəz edilsin.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 10-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 4, I kitab, maddə 250, № 5, maddə 323; 2002, № 12, maddə 709; 2003, № 8, maddə 420; 2004, № 3, maddə 123, № 5, maddə 318, № 6, maddə 415, № 10, maddə 761, № 11, maddə 901; 2005, № 2, maddə 61, № 6, maddə 466, № 8, maddələr 684, 692, 693, № 11, maddə 996, № 12, maddə 1085; 2006, № 2, maddə 68, № 3, maddə 225, № 5, maddə 387, № 6, maddə 478, № 8, maddə 657, № 12, maddə 1005; 2007, № 2, maddə 80, № 6, maddə 560, № 8, maddə 745, № 10, maddə 937, № 11, maddə 1053, № 12, maddələr 1215, 1219; 2008, № 3, maddə 145, № 6, maddə 456, № 7, maddə 602, № 12, maddə 1049; 2009, № 2, maddə 47, № 5, maddə 295, № 6, maddə 404, № 7, maddə 517; 2010, № 2, maddə 75, № 3, maddə 171, № 4, maddələr 265, 266, 276; 2011, № 2, maddə 71, № 7, maddə 586, № 8, maddə 750, № 12, maddələr 1073, 1102; 2012, № 1, maddə 5, № 5, maddə 403, № 6, maddə 498; 2013, № 1, maddə 15, № 6, maddə 620, № 11, maddə 1280, № 12, maddələr 1469, 1478; 2014, № 2, maddə 96, № 7, maddə 768; 2015, № 3, maddə 254, № 5, maddə 512, № 7, maddə 814, № 10, maddə 1093; 2016, № 1, maddə 26, № 2, I kitab, maddələr 186, 204, № 3, maddə 401, № 4, maddələr 640, 646, № 6, maddə 1005, № 7, maddə 1248, № 12, maddələr 1998, 2018; 2017, № 2, maddələr 151, 153; № 4, maddə 524, № 5, maddələr 703, 735, № 6, maddə 1035, № 11, maddə 1953, № 12, I kitab, maddələr 2210, 2234, 2239; 2018, № 2, maddə 142, № 4, maddə 650, № 5, maddələr 845, 851; Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli 1295-VQD və 1297-VQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 135.4-cü maddə üzrə:

1.1. ikinci cümləyə “olan” sözündən sonra “(ondan ayrılı bilməyən)” sözləri əlavə edilsin;

1.2. aşağıdakı məzmununda üçüncü cümlə əlavə edilsin: “Torpacaq sahəsi və torpaqla möhkəm bağlı olan (ondan ayrılı bilməyən) əşya vahid daşınmaz əşyadır və vahid mülkiyyət obyektidir.”.

2. 224.2-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda üçüncü cümlə əlavə edilsin:

“Borclunun ümumi mülkiyyət hüququndakı payı ipoteka predmeti olduqda, həmin paya tutmanın yönəldilməsi “İpoteka haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən olunmuş qaydada həyata keçirilir.”.

3. 307-ci maddə üzrə:

3.1. 307.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“307.1. “İpoteka müqaviləsində tərəflərin adı və yaşayış

11. Aşağıdakı məzmununda 24.3-cü maddə əlavə edilsin:

“24.3. İcra sənədlərinin aidliyi üzrə göndərilməsi barədə icra məmuru tərəfindən tələbkar məlumat verilir.”.

12. 40-cü maddə üzrə:

12.1. 40.1-ci maddədə “, zərurət olduqda işə bir neçə mü-təxəssis” sözləri (“bir neçə mü-təxəssis”) sözləri ilə əvəz edilsin;

12.2. 40.2-ci maddəsinin birinci cümləsində “zəruri hallarda” sözləri çıxarılsın.

13. 41-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“**Maddə 41. İcra məmurları ilə dövlət orqanlarının (qurumlarının) qarşılıqlı fəaliyyəti**

41.1. İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı icra məmurlarına maneçilik törədildikdə və ya onların həyat və sağlamlıqları üçün təhlükə yarandıqda, müvafiq icra hakimiyyəti orqanı qanuna uyğun olaraq icra məmurlarına kömək göstərməyə borulur. Digər dövlət orqanları (qurumları) icra hərəkətlərinin həyata keçirilməsinə əsasnamələrinə (nizamnamələrinə) uyğun olaraq yardım etməlidirlər.

41.2. İcra hərəkətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı icra məmurlarının borclu hüquqi və fiziki şəxsin əmlakı, o cümlədən pul vəsaitləri və digər maddi sərvətləri barədə məlumatı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının informasiya sistemi vasitəsilə əldə etmək hüququ vardır.”.

14. Aşağıdakı məzmununda 44.3-cü maddə əlavə edilsin:

“44.3. Tələbkarın tələblərinin təmin edilməsi üçün borclunun yetərlı pul vəsaiti olmadıqda bu qanunun 43.1.1-43.1.5-ci maddələrində nəzərdə tutulan məcburi icra tədbirlərinin hər hansı birinin tətbiqi digərlərinin tətbiqini istisna etmir.”.

15. Aşağıdakı məzmununda 45.7-1-ci maddə əlavə edilsin: “45.7-1. Tələbin borclunun əmlakına, o cümlədən nağd, yaxud banklarda və ya digər kredit təşkilatlarındakı hesablarda və əmanətlərdə, habelə saxlananda olan pul vəsaitlərinə və başqa sərvətlərinə yönəldilməsi zamanı qəbul olunmuş qərar (əmlakın üzərinə həqs qoyulması və s.) barədə icra məmuru tərəfindən 1 iş günündən gec olmayaraq qarşılıqlı inteqrasiya olunmuş elektron sistem vasitəsilə “Elektron hökumət” portalında müvafiq qeyd aparılmalıdır.”.

16. 50-cü maddə üzrə:

16.1. 50.1-ci maddədə “zəruri” sözü “təxirəsalınmaz” sözü ilə əvəz edilsin;

16.2. 50.8-ci maddənin birinci cümləsində “apara bilər” sözləri “aparır” sözü ilə əvəz edilsin.

17. 51.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“51.1. Borclunun əmlakının “İpoteka haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən tələflərin razılığı, yaxud məhkəmənin qərarı ilə qiymətləndirildiyi, habelə tənzimlənən qiymətlərin tətbiq olunduğu hallar istisna olmaqla, borclunun əmlakının qiymətləndirilməsi “Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq qiymətləndirici tərəfindən həyata keçirilir. İcra məmuru qiymətləndirmə sahəsində ixtisaslaşmış və 5 ildən az olmayaraq fəaliyyət göstərən, ağır və ya xüsusilə ağır cinayətlərə, habelə korruptsiya cinayətləri və qulluq mənafeyi əleyhinə olan cinayətlərə və ya iqtisadi sahədə olan cinayətlərə görə məhkum edilməyən qiymətləndiricini dövlət təməlidir.”.

18. 57.3-cü maddədə “müvafiq qanunvericiliklə” sözləri “İpoteka haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə” sözləri ilə əvəz edilsin.

19. 72-ci maddə üzrə:

19.1. 72.3-cü maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin: “Bildiriş Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 135.2-ci və 135.3-cü maddələrində müəyyən edilmiş qaydada verildikdə rəsmi qaydada təqdim edilmiş hesab olunur.”.

19.2. 72.5-ci maddənin ikinci cümləsində “, zəruri hallarda,” sözləri çıxarılsın və həmin cümlədə “eda bilər” sözləri “etmək hüququna malikdir” sözləri ilə əvəz edilsin;

19.3. 72.6-cı maddənin birinci cümləsində “, zəruri hallarda,” sözləri çıxarılsın.

20. 73.2-ci maddə üzrə:

20.1. birinci cümlədə “zəruri hallarda isə” sözləri “habelə” sözü ilə və “edir” sözü “etmək hüququna malikdir” sözləri ilə əvəz edilsin;

20.2. ikinci cümlədən “sonradan” sözü çıxarılsın.

21. 78.5-ci və 81.3-cü maddələr ləğv edilsin.

22. 80.3-cü maddənin ikinci cümləsində “23.1.4-cü və ya 23.1.5-ci” sözləri “23.1.2-23.1.5-ci” sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“İcra haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1440-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “İcra haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 5 mart tarixli 672 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “İcra haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1440-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “İcra haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılması üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. “İcra haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 5 mart tarixli 672 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 3, maddə 122; 2006, № 5, maddə 409, № 7, maddə 590; 2007, № 6, maddə 606; 2010, № 7, maddə 610; 2011, № 4, maddə 280) 2-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. ikinci-altıncı abzaslar müvafiq olaraq 2.1-2.5-ci bəndlər hesab edilsin;

2.2. 2.2-ci bənddə “və 41-ci maddələrində” sözləri “maddələrində və 41.1-ci maddəsinin birinci cümləsində” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.3. 2.5-ci bəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergü işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 2.6-cı bənd əlavə edilsin:

“2.6. həmin qanunun 41.2-ci maddəsində “müvafiq icra hakimiyyəti orqanının informasiya sistemi” dedikdə Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin “Elektron icra” informasiya sistemi nəzərdə tutulur.”.

3. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “İcra haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 6-cı bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 17, № 5, maddə 323; 2002, № 5, maddə 236; 2003, № 1, maddələr 23, 24, № 6, maddə 279; 2004, № 7, maddə 505, № 8, maddə 598, № 10, maddə 761; 2005, № 4, maddələr 277, 278; 2006, № 2, maddə 64, № 12, maddə 1006; 2007, № 1, maddələr 3, 4, № 2, maddə 68, № 5, maddə 439, № 6, maddə 560, № 7, maddə 712, № 8, maddə 756; 2008, № 6, maddə 462, № 7, maddə 602, № 12, maddə 1046; 2009, № 6, maddə 402; 2010, № 2, maddə 75, № 4, maddə 276; 2011, № 6, maddələr 471, 476, № 7, maddələr 583, 619, № 12, maddələr 1096, 1105; 2012, № 5, maddə 411, № 6, maddə 511; 2013, № 5, maddə 472, № 6, maddə 625, № 11, maddələr 1266, 1307; 2015, № 6, maddə 677, № 12, maddə 1435; 2016, № 5, maddə 836, № 6, maddə 1016, № 11, maddələr 1761, 1763, № 12, maddə 2047; 2017, № 2, maddə 155, № 4, maddə 523, № 5, maddələr 706, 750, № 11, maddələr 1935, 1975; 2018, № 5, maddə 879, № 8, maddə 1672; Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli 1292-VQD və 1315-VQD nömrəli qanunları) 78.2-ci maddəsinə aşağıdakı məzmununda üçüncü cümlə əlavə edilsin:

“Hüquqi şəxsin nizamnamə kapitalında ən azı 10 faiz paya (səhmə) malik olan işdə iştirak edən şəxs vəsətətdə işdə iştirak edən digər şəxsə (hüquqi şəxsə və ya onun adından çıxış edən şəxsə) olan Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 49.4-cü maddəsində nəzərdə tutulan hallarla bağlı bütün sənədlərin (konkret sənəd göstərilmədən) və ya məlumatların təqdim edilməsinin təmin olunmasını məhkəmədən tələb edə bilər.”.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1450-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cü bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1450-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1450-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1450-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1450-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1450-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 6-cı bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsinə (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 17, № 5, maddə 323; 2002, № 5, maddə 236; 2003, № 1, maddələr 23, 24, № 6, maddə 279; 2004, № 7, maddə 505, № 8, maddə 598, № 10, maddə 761; 2005, № 4, maddələr 277, 278; 2006, № 2, maddə 64, № 12, maddə 1006; 2007, № 1, maddələr 3, 4, № 2, maddə 68, № 5, maddə 439, № 6, maddə 560, № 7, maddə 712, № 8, maddə 756; 2008, № 6, maddə 462, № 7, maddə 602, № 12, maddə 1046; 2009, № 6, maddə 402; 2010, № 2, maddə 75, № 4, maddə 276; 2011, № 6, maddələr 471, 476, № 7, maddələr 583, 619, № 12, maddələr 1096, 1105; 2012, № 5, maddə 411, № 6, maddə 511; 2013, № 5, maddə 472, № 6, maddə 625, № 11, maddələr 1266, 1307; 2015, № 6, maddə 677, № 12, maddə 1435; 2016, № 5, maddə 836, № 6, maddə 1016, № 11, maddələr 1761, 1763, № 12, maddə 2047; 2017, № 2, maddə 155, № 4, maddə 523, № 5, maddələr 706, 750, № 11, maddələr 1935, 1975; 2018, № 5, maddə 879, № 8, maddə 1672; Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli 1292-VQD və 1315-VQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 4.4-cü maddə ləğv edilsin.
- Aşağıdakı məzmununda 10-1-ci maddə əlavə edilsin:

"Maddə 10-1. Mülki işlər və iqtisadi mübahisələr üzrə məhkəmə icraatının elektron qaydada aparılması

10-1.1. Elektron qaydada mülki işlər və iqtisadi mübahisələr üzrə məhkəmə icraatı bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş ümumi prosesual qaydalarla uyğun olaraq "Elektron məhkəmə" informasiya sistemi vasitəsilə aparılır.

10-1.2. Məhkəmə və proses iştirakçıları tərəfindən ərizə, şikayət və digər sənədlərin elektron formada tərtib edilməsi, göndərilməsi, qəbulu, sənədlərin elektron qeydiyyatı və elektron dövrüviyyə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsi ilə birlikdə müəyyən etdiyi "Elektron məhkəmə" informasiya sistemindən istifadə qaydalarına uyğun olaraq həyata keçirilir.

10-1.3. İqtisadi mübahisələr üzrə məhkəmə icraatı, o cümlədən ərizə, şikayət və digər sənədlərin göndərilməsi, qəbulu, habelə məhkəmə sənədlərinin məhkəməyə və proses iştirakçılarına çatdırılması "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində yaradılan elektron kabinet vasitəsilə həyata keçirilir.

10-1.4. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə mülki işlər üzrə məhkəmə icraatı, o cümlədən ərizə, şikayət və digər sənədlərin göndərilməsi, qəbulu, habelə məhkəmə sənədlərinin proses iştirakçılarına çatdırılması "Elektron məhkəmə" informasiya sistemi vasitəsilə həyata keçirilə bilər.

10-1.5. Bu Məcəllənin 10-1.3-cü və 10-1.4-cü maddələrinə nəzərdə tutulmuş qaydada təqdim edilmiş sənədlərin digər qaydada verilməsi tələb olunma bilər.

10-1.6. Məhkəmə iclasının rəhbər rejimində müşahidə edilməsi imkanı iclasda iştirak edə bilməyən tərəfin ərizəsinə əsasən və buna texniki imkanlar yol verdiyi halda məhkəmənin qərarı ilə təşkil olunma bilər.

10-1.7. "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində elektron sənəd dövrüviyyəsi üçün gücləndirilmiş elektron imzadan və sertifikatlaşdırılmış elektron imza vasitələrindən istifadə edilir.

10-1.8. "Elektron imza və elektron sənəd haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada elektron sənəd formasında tərtib edilmiş iş materialları kağız daşıyıcıda olan materiallara bərabər tutulur və onlarla eyni hüquqi qüvvəyə malikdir."
- Aşağıdakı məzmununda 41-1-ci maddə əlavə edilsin:

"Maddə 41-1. Kiçik iddialara dair işlər üzrə sadələşdirilmiş icraat qaydasında baxılan iddianın aidiyyəti

Kiçik iddialara dair işlər üzrə sadələşdirilmiş icraat qaydasında işlərə baxılarkən iddia ərizəsi bu fəsilə müəyyən edilmiş aidiyyəti üzrə məhkəməyə verilir."
- Aşağıdakı məzmununda 47.4-cü maddə əlavə edilsin:

"47.4. Məhkəmə işdə iştirak edən şəxslərə onların prosesual hüquq və vəzifələrinin izahı haqqında bildiriş göndərir."
- Aşağıdakı məzmununda 108.3-cü maddə əlavə edilsin:

"108.3. Dövlət rüsumu yalnız elektron ödəniş sistemləri vasitəsilə ödənilməlidir."
- 135-ci maddə üzrə:
- 135.1-ci maddəyə "Bu Məcəllənin" sözlərindən sonra "135.6-cı və 135.8-ci maddələrində müəyyən edilmiş hallar istisna olmaqla, bu Məcəllənin" sözləri əlavə edilsin;
- 135.5-ci maddədə "və 135.3-cü" sözləri ", 135.3-cü, 135.6-cı və 135.8-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;
3. aşağıdakı məzmununda 135.6-135.8-ci maddələr əlavə edilsin:

"135.6. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə mülki işlər üzrə işdə iştirak edən şəxslər "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində qeydiyyatdan keçmişlrsə, məhkəmə sənədləri bu şəxslərin həmin sistemdə yaradılmış "elektron kabinet"lərində yerləşdirilir və onlara bu barədə məlumat həmin sistem vasitəsilə elektron qaydada (elektron poçt, SMS və s. vasitəsilə) çatdırılır.

135.7. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə mülki işlər üzrə işdə iştirak edən şəxslər "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində qeydiyyatdan keçməmişlrsə, onlara məhkəmə sənədləri barədə məlumat bu sistem vasitəsilə şəxsin təqdim etdiyi mobil telefon nömrəsinə SMS-lə çatdırılır.

135.8. İqtisadi mübahisələr üzrə işdə iştirak edən şəxslərin məhkəmə sənədləri onların "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində yaradılmış "elektron kabinet"lərində yerləşdirilir və onlara bu barədə məlumat həmin sistem vasitəsilə elektron qaydada (elektron poçt, SMS və s. vasitəsilə) çatdırılır."

7. 138.1-ci və 138.2-ci maddələrdə ", habelə" sözlündən əvvəl ", prosesual hüquq və vəzifələri" sözləri əlavə edilsin.

8. 138.5-ci maddə ləğv edilsin.

9. Aşağıdakı məzmununda 139.2.7-1-ci maddə əlavə edilsin:

"139.2.7-1. İşdə iştirak edən şəxslərin prosesual hüquq və vəzifələrinin izahı;"

10. 151.3-cü maddədə "iddia ərizəsinin" sözlərindən sonra "(kiçik iddialara dair işlər üzrə sadələşdirilmiş icraat qaydasında baxılan iddia ərizələri istisna olmaqla)" sözləri əlavə edilsin, "2 həftə" sözləri "10 gün" sözləri ilə əvəz edilsin.

11. Aşağıdakı məzmununda 166.3-cü və 166.4-cü maddələr əlavə edilsin:

"166.3. Məhkəmənin hazırlıq iclası ərizə məhkəməyə daxil olduqdan sonra 15 (on beş) gündən gec olmayaraq təyin olunur. İşdə iştirak edən şəxslərin sayının çoxluğu və ya baxışın təşkilinin xüsusiyyətləri mürəkkəb olması ilə əlaqədar bu müddət məhkəmənin qərarında ilə 15 (on beş) gündən artıq olmayan müddətə uzadıla bilər.

166.4. İşdə iştirak edən şəxslərə hazırlıq iclası barədə həmin iclasın keçirilməsinə ən azı 5 (beş) iş günü qalmış bu Məcəllədə nəzərdə tutulmuş qaydada məlumat verilməlidir."

12. 173-cü maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"173.1. İşə məhkəmə iclasında baxılır. İşdə iştirak edən şəxslər məhkəmə iclası barədə həmin iclasa ən azı 5 (beş) iş günü qalmış xəbərdar edilməlidir.

173.2. Məhkəmə baxışı məhkəmənin hazırlıq iclasının keçirildiyi vaxtdan 30 (otuz) gündən gec olmayan müddətdə təyin olunmalıdır. İşdə iştirak edən şəxslərin sayının çoxluğu və ya baxışın təşkilinin xüsusiyyətləri mürəkkəb olması ilə əlaqədar bu müddət məhkəmənin qərarında ilə 15 (on beş) gündən artıq olmayan müddətə uzadıla bilər."

13. Aşağıdakı məzmununda 176.5-1-ci maddə əlavə edilsin:

"176.5-1. Məhkəmə iclasının audio, video və digər yazan texniki vasitələrdən istifadə etməklə qeydə alınması və iclasın real vaxt rejimində müşahidə edilməsi imkanı, habelə proses iştirakçıların iclasa gəlmədən texniki vasitələrdən istifadə olunmaqla iclasda iştirak etmək imkanı "Elektron məhkəmə" informasiya sistemi vasitəsilə təmin olunur."

14. 183-cü maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Sədrlik edən işdə iştirak edən şəxslərə prosesual hüquq və vəzifələrinin izahı barədə bildirişin çatdırılıb-çatdırılmadığını müəyyən edir. Hüquq və vəzifələrinin izahı haqqında bildiriş alınmadığı təqdirdə, məhkəmə iclasında hüquq və vəzifələrinin izahı haqqında bildiriş işdə iştirak edən hər bir şəxsə yazılı qaydada təqdim olunur və o, bunu öz imzası ilə təsdiq edir. Sədrlik edən eyni zamanda tərəflərə, mübahisəni həll etmək üçün münisiflər məhkəməsinə müraciət etmək hüquqlarını və bunun nəticələrini izah edir. Məhkəmə iclasına gəlməmiş işdə iştirak edən şəxslərin müraciəti ilə məhkəmə onların hüquq və vəzifələrinin izah etməlidir."

15. Aşağıdakı məzmununda 188.3-cü maddə əlavə edilsin:

"188.3. Hakim bu Məcəllədə müəyyən edilmiş esaslara işə baxılarkən qabaqcadan nəzərdə tutula bilməyən və ya müstəsna hallarda təxirə sala bilər. İşə baxılmasın 3 dəfədən çox olmayaraq təxirə salına bilər. Bundan sonra məhkəmə baxışı növbəti dəfə təxirə salındıqda, hakim bu barədə əsaslandırılmış qərarda qəbul etməlidir."

- 214-cü maddə üzrə:
- 214.1. 214.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"214.1. Qətnamənin qəbul edildikdən sonra hakim məhkəmə iclası zalına qayıdır (tərəflərin məhkəmə iclasına gəlmədiyi hallar istisna olmaqla), qətnamənin giriş və nəticə hissələrini elan edir, qətnamədən şikayət etmə qaydası və müddətini, habelə tərəflərin müraciəti olduğu halda qətnamənin nəticə hissəsini izah edir."
- 214.3-cü maddə ləğv edilsin;
- 16.3. 214.4-cü maddəyə aşağıdakı məzmununda üçüncü cümlə əlavə edilsin:

"Qətnamənin giriş və nəticə hissələrini əks etdirən çıxarış təsdiq olunaraq elan olduğu gün tərəflərə rəsmi qaydada verilməlidir."

17. Aşağıdakı məzmununda 216.5-ci, 227.4-cü, 263.5-1-ci, 266.3-cü və 281.4-cü maddələr əlavə edilsin:

"216.5. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə qətnamənin elan edilməsi nəticə hissəsi barədə məlumat həmin gün hakimin elektron imzası ilə təsdiq edilməklə "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində yerləşdirilir.

227.4. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə hakim qətnaməni tərtib etdikdən sonra onu elektron imzası ilə təsdiq etməklə 3 (üç) gün ərzində işdə iştirak edən şəxslərin "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində yaradılmış elektron kabinetlərində yerləşdirilməsini təmin edir.

263.5-1. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə elan olunmuş qərarda barədə məlumat həmin gün hakimin elektron imzası ilə təsdiq edilməklə "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində yerləşdirilir.

266.3. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə hakim qərarda çıxarıldıqdan sonra 5 (beş) gün müddətində elektron imzası ilə təsdiq etməklə işdə iştirak edən şəxslərin "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində yaradılmış elektron kabinetlərində yerləşdirilməsini təmin edir.

281.4. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə hakim məhkəmə emri elektron imzası ilə təsdiq etməklə 3 (üç) gün müddətində işdə iştirak edən şəxslərin "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində yaradılmış elektron kabinetlərində yerləşdirilməsini təmin edir."

18. 243-cü maddənin mətni 243.1-ci maddə hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 243.2-ci maddə əlavə edilsin:

"243.2. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə hakim qiyabı qətnaməni elektron imzası ilə təsdiq etməklə qiyabı qətnamə çıxarıldığı vaxtdan 10 (on) gündən gec olmayan müddətdə işdə iştirak edən şəxslərin "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində yaradılmış elektron kabinetlərində yerləşdirilməsini təmin edir."

19. 271.2.7-ci maddəyə "elan edilməsinə" sözlərindən əvvəl "bildirilməsinə və ya" sözləri əlavə edilsin.

20. 272.4-1-ci maddənin birinci cümləsində "iqtisadi mübahisələr üzrə" sözlərindən sonra ", həmçinin "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə" sözləri əlavə edilsin.

21. Aşağıdakı məzmununda 23-1-ci fəsil əlavə edilsin:

"Fəsil 23-1

Kiçik iddialara dair işlər üzrə sadələşdirilmiş icraat

Maddə 284-1. Kiçik iddialara dair işlər üzrə sadələşdirilmiş icraat

Mülki işlər üzrə iddianın qiyməti iki min manatdan, iqtisadi mübahisələrə dair işlər üzrə iddianın qiyməti on min manatdan az olan iddialar (kiçik iddialar) üzrə işlərə bu fəsilə uyğun olaraq sadələşdirilmiş qaydada baxılmasına yol verilir.

Maddə 284-2. Ərizənin verilməsi

Kiçik iddialara dair işlərdə ərizə bu Məcəllənin 4-cü fəsilində müəyyən edilmiş ümumi aidiyyəti qaydalarına əsasən verilir.

Maddə 284-3. Ərizənin forması və məzmunu

284-3.1. Ərizə məhkəməyə ümumi qaydada verilir. "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə ərizə həmin sistemdə qeydiyyatdan keçmiş mülki işlər üzrə işdə iştirak edən şəxslər, habelə iqtisadi mübahisələr üzrə işdə iştirak edən şəxslər tərəfindən "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində yaradılmış elektron kabinet vasitəsilə göndərilir.

284-3.2. Ərizədə aşağıdakılar göstərilməlidir:

284-3.2.1. ərizənin verildiyi məhkəmənin adı;

284-3.2.2. iddiaçı və cavabdeh adları, onların poçt ünvanları;

284-3.2.3. iddiaçının tələbi və onun əsaslandığı hallar;

284-3.2.4. tələbin əsaslılığını təsdiq edən sənədlər;

284-3.2.5. əlavə edilən sənədlərin siyahısı.

284-3.3. Ərizə ümumi qaydada verildikdə, iddiaçı və ya onun nümayəndəsi tərəfindən imzalanır və iddiaçının əsaslandığı sənədlər ona əlavə edilir. Nümayəndə tərəfindən verilən ərizəyə onun səlahiyyətlərini təsdiq edən sənəd də əlavə edilməlidir.

284-3.4. Ərizə "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində yaradılmış elektron kabinet vasitəsilə göndəriləndikdə iddiaçının və ya onun nümayəndəsinin elektron imzası ilə təsdiq olunur. Ərizəyə əlavə edilən sənədlər "Elektron imza və elektron sənəd haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda

da nəzərdə tutulmuş qaydada elektron sənəd formasında təqdim edilir.

Maddə 284-4. İşə baxılmasının sadələşdirilmiş qaydasının yolverilməzliyi

284-4.1. Məhkəmə kiçik iddialara dair işlərə sadələşdirilmiş qaydada baxılması ilə əlaqədar ərizənin qəbul olunmasından aşağıdakı hallarda imtina edilir:

284-4.1.1. bu Məcəllənin 153.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallar müəyyən edilməmişdir;

284-4.1.2. verilmiş tələb bu Məcəllənin 284-1-ci maddəsinə uyğun deyildir;

284-4.1.3. verilmiş tələbi təsdiq edən sənədlər təqdim olunmamışdır;

284-4.1.4. ərizənin əsaslandığı tələbetmə hüququ barədə mübahisə vardırsa.

284-4.2. Bu Məcəllənin 284-4.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda məhkəmə ərizənin daxil olduğu gündən 5 (beş) iş günü müddətində onun qəbul edilməsindən imtina haqqında əsaslandırılmış qərarda çıxarır. Məhkəmə bu müddət ərzində ərizəni qəbul etməkdən imtina etməyibsa, o, qəbul edilməsi sayılır. Ərizəni qəbul etməkdən imtina barədə qərardan şikayət verilə bilər.

284-4.3. Ərizənin qəbul edilməsindən imtina olunması iddiaçının həmin tələb üzrə iddia icraatı qaydasında iddia verməsinə mane olur. Bu halda iddiaçı tərəfindən ödənilmiş dövlət rüsumu ödənilməli olan dövlət rüsumuna hesablanır.

Maddə 284-5. Ərizəyə baxılması qaydası

284-5.1. Ərizənin qəbulundan imtina olunmamışdırsa, onun məhkəməyə daxil olduğu vaxtdan 5 (beş) iş günü ərzində işə baxan hakim cavabdehə rəsmi qaydada bildiriş göndərir. Bildirişdə iddiaçının tələbinə dair cavabdehin əsaslandırılmış etirazının olduğu halda öz dəlillərini və onları təsdiq edən sənədləri təqdim etməli olduğu qeyd edilir.

284-5.2. Cavabdeh bildirişi rəsmi qaydada aldığı gündən 10 (on) iş günü müddətində iddiaçı qarşı əsaslandırılmış etirazını və ona əlavə olunmuş sənədləri, elektron qaydada verildikdə işə elektron imza ilə təsdiq edilmiş etirazını və ona əlavə olunmuş, "Elektron imza və elektron sənəd haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada elektron sənəd formasında tərtib edilmiş sənədləri məhkəməyə göndərə bilər.

284-5.3. Ərizə məhkəməyə daxil olduğu gündən 30 (otuz) iş günü ərzində işə tərəflərin təqdim etdiyi sənədlər əsasında, məhkəmə baxışı keçirildikdə və tərəflər izahatları dinlənilmək üçün çağırılardan baxılmalı və həmin işin həllinə dair qətnamə çıxarılmalıdır.

284-5.4. Tərəflərin təqdim etdiyi sənədlər iş üzrə yekun qərarın çıxarılması üçün kifayət etmirsə, habelə iş üzrə əlavə araşdırmanın, o cümlədən tərəfləri çağıraraq izahatların alınması, yaxud şahidlərdən ifadələrin və ya ekspertlərdən rəy alınması zərurəti yaranırsa məhkəmə işə iddia icraatı qaydasında baxılması haqqında əsaslandırılmış qərarda çıxarır. Bu qərardan şikayət verilə bilər.

Maddə 284-6. Ərizə üzrə məhkəmə qətnaməsi

284-6.1. İşə mahiyyəti üzrə baxan hakim tərəfindən iddiaın təmin və ya rədd edilməsi haqqında qətnamə qəbul edilir.

284-6.2. Məhkəmə qətnaməsindən bu Məcəllə ilə nəzərdə tutulmuş qaydada apelyasiya şikayəti verilə bilər.

284-6.3. Kiçik iddialara dair işlər üzrə sadələşdirilmiş icraat qaydasında baxılmış işlər üzrə çıxarılmış məhkəmə qətnaməsindən şikayət verilməmişdirsə, qətnamə qəbul edildiyi gündən 1 (bir) ay keçdikdən sonra qanuni qüvvəyə minir."

27. 375-ci maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Sədrlik edən işdə iştirak edən şəxslərə prosesual hüquq və vəzifələrinin izahı barədə bildirişin çatdırılıb-çatdırılmadığını müəyyən edir. Hüquq və vəzifələrinin izahı haqqında bildiriş alınmadığı təqdirdə, məhkəmə iclasında hüquq və vəzifələrinin izahı haqqında bildiriş işdə iştirak edən hər bir şəxsə yazılı qaydada təqdim olunur və o, bunu öz imzası ilə təsdiq edir. Məhkəmə iclasına gəlməmiş işdə iştirak edən şəxslərin müraciəti ilə məhkəmə onların hüquq və vəzifələrinin izah etməlidir."

23. 415-1.2-ci maddənin ikinci cümləsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"İşdə iştirak edən şəxslərə bu Məcəllədə nəzərdə tutulmuş hüquq və vəzifələrinin izahı barədə bildirişin çatdırılıb-çatdırılmadığını müəyyən edir. Hüquq və vəzifələrinin izahı haqqında bildiriş alınmadığı təqdirdə, məhkəmə iclasında hüquq və vəzifələrinin izahı haqqında bildiriş işdə iştirak edən hər bir şəxsə yazılı qaydada təqdim olunur və o, bunu öz imzası ilə təsdiq edir. Məhkəmə iclasına gəlməmiş işdə iştirak edən şəxslərin müraciəti ilə məhkəmə onların hüquq və vəzifələrinin izah etməlidir."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

"Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1436-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cü maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1436-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:
  - Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının "Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərinin üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;
  - Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;
  - Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrasını barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;
  - Həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.
- Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların "Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.
- Müəyyən edilsin ki, Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 10-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi həyata keçirir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 11-ci və 13-cü bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 9, maddə 838; 2014, № 7, maddələr 766, 787, № 10, maddə 1165; 2015, № 5, maddə 503; 2016, № 2 (II kitab), maddə 215, № 11, maddə 1773, № 12, maddə 2010; 2017, № 2, maddə 154, № 5, maddə 755, № 6, maddələr 1019, 1043; 2018, № 3, maddə 373, № 5, maddələr 837, 850) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 75.2.1-ci maddəyə "üzərində" sözlündən sonra "tikinti aparılmasına səlahiyyət verən" sözləri əlavə edilsin.
- 75.2.3-cü maddənin sonuna "fiziki şəxs olduqda, şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin surəti" sözləri əlavə edilsin.
- 75.3-cü maddəyə "günü" sözlündən sonra ", ekspertizadan keçirilməsi tələb olunmayan tikinti layihələrinə münasibətdə isə 2 iş günü" sözləri əlavə edilsin.
- 75.7-ci maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"75.7. Tikintiyyə icazə verildiyi halda tikintiyyə icazənin surəti, habelə tikinti layihəsinin bir nüsxəsi ərizəyə təqdim edilir və belə icazə tikinti işlərinə başlanmasın üçün əsas hesab olunur. Tikintiyyə icazədə tikintiyyə başlanılması üçün siyahısı və təbiiqi halları müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən olunan əlavə şərtlər nəzərdə tutulduqda hallarda həmin əlavə şərtlərin yerinə yetirilməsindən sonra ərizəyə xüsusi nişan təqdim edilir və bu halda tikinti işlərinin başlanmasına əsas xüsusi nişan hesab edilir. Tikintiyyə icazənin, xüsusi nişanın forma və məzmunu müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir. Tikinti işlərinin başlanmasın üçün əlavə şərtlər olduqda, tikintiyyə icazədə mütləq göstərilməlidir. Bu Məcəllənin 75.3-cü maddəsinə uyğun olaraq sənədlərin tamamlanmasını üçün zəruri hərəkətlər barədə ərizəyə məlumat verildiyi gündən sənədlərin təmliyi təmin edildiyi bünəkdə olan müddət tikintiyyə icazə icraatı üçün nəzərdə tutulmuş müddətə daxil edilmir."
- 86.1-ci maddədə "və xüsusi nişanın" sözləri çıxarılısın.
- 86.1.4-cü maddədə nöqtə işarəsi nöqtəli vergül

“Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 10-cü bəndini rəhbər tutaraq qərara alır:

“Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 1, maddə 8; 2005, № 1, maddə 1, № 8, maddə 700; 2006, № 2, maddə 70; 2008, № 2, maddə 49; 2010, № 4, maddə 265; 2012, № 1, maddə 2, № 7, maddə 651; 2013, № 12, maddə 1479; 2014, № 2, maddə 78, № 7, maddə 769, № 11, maddə 1356, № 12, maddə 1526; 2015, № 11, maddə 1259; 2016, № 4, maddə 644, № 10, maddə 1606; 2017, № 5, maddələr 709, 724, № 10, maddə 1775) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 2.0.11-ci maddənin “gücləndirilmiş elektron imza ilə təsdiq edilən və” sözləri çıxarılsın.

2. 2.0.13-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“2.0.13. elektron kabinet - bu qanunun məqsədləri üçün müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) informasiya sistemində yaradılan, elektron imza sertifikatı və (və ya) müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən verilən kod-parol ilə daxil olmağa imkan verən, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) ilə qarşılıqlı məlumat və sənəd mübadiləsinin təmin edən fərdi elektron səhifə;”.

3. 5-1-ci maddə üzrə:

3.1. 5-1.1-ci maddəsinin üçüncü cümləsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Həmin cəmiyyətin elektron dövlət qeydiyyatının həyata keçirilməsi üçün müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən et-

diyi orqanın (qurumun) internet informasiya ehtiyatında müvafiq autentifikasiyadan keçməklə elektron ərizə formasını doldurur.”;

3.2. 5-1.2-ci maddənin “yerli investisiyalı məhdud məsuliyyətli cəmiyyətin təsisçisi (təsisçiləri) tərəfindən gücləndirilmiş elektron imza ilə təsdiq edilmiş” sözləri çıxarılsın;

3.3. 5-1.6-cı maddənin birinci və ikinci cümlələrində “ünvanına” sözləri “kabinetinə” sözləri ilə əvəz edilsin;

3.4. 5-1.7-ci maddədə “ünvanına” sözü “kabinetinə” sözü ilə əvəz edilsin;

3.5. 5-1.8-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“5-1.8. Yerli investisiyalı məhdud məsuliyyətli cəmiyyət elektron qaydada dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra 2 iş günü müddətində qanuni təmsilçi (təmsilçilər) tərəfindən gücləndirilmiş elektron imza ilə təsdiq edilmiş cəmiyyətin səhədlərlə fəaliyyətinə başlaması barədə məlumatı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) göndərməlidir.”;

3.6. aşağıdakı məzmununda 5-1.9-cü maddə əlavə edilsin:

“5-1.9. Yerli investisiyalı məhdud məsuliyyətli cəmiyyətin dövlət qeydiyyatı zamanı mobil nömrənin identifikasiyası məqsədilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) sorgusu mobil operatorlar tərəfindən real vaxt rejimində cavablandırılmalıdır.”.

4. 7-2.4-cü maddənin birinci və ikinci cümlələrində “ünvanına” sözləri “kabinetinə” sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1447-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 12 aprel tarixli 48 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cü maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1447-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə tutaraq və bunun icrasını barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 12 aprel tarixli 48 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 4, maddə 228; 2005, № 8, maddə 708, № 9, maddə 801, № 12, maddə 1103; 2006, № 12, maddə 1034; 2008, № 2, maddə 54; 2012, № 1, maddə 6; 2013, № 12, maddə 1529; 2014, № 2, maddə 103; 2016, № 3, maddə 465, № 9, maddə 1464, № 10, maddə 1637; 2017, № 5, maddə 846, № 9, maddə 1653, № 10, maddə 1803, № 12 (I kitab), maddə 2319) 2-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 2.1-ci bənddə “16.2.4-cü maddəsində” sözləri “2.0.13-cü (hər üç halda) maddəsində, 5-1.1-ci maddəsinin, 5-1.1-ci maddəsinin üçüncü cümləsində, 5-1.8-ci və 5-1.9-cü maddələrində “orqan” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi nəzərdə tutulur;”.

3. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“Avtomobil nəqliyyatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq, “Yol hərəkəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 23 fevral tarixli 1016-VQD nömrəli Qanununun icrasını əlaqədar qərara alır:

“Avtomobil nəqliyyatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008, № 7, maddə 599; 2010, № 4, maddə 276, № 10, maddə 841; 2013, № 11, maddə 1302; 2014, № 4, maddə 342; 2015, № 8, maddə 903, № 12, maddə 1439; 2016, № 2, II kitab, maddə 221; 2017, № 2, maddə 140, № 12, I kitab, maddə 2211; 2018, № 1, maddə 22) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 1.0.23-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 1.0.24-cü maddə əlavə edilsin:

“1.0.24. taxoqraf - avtonəqliyyat vasitəsinin hərəkətinə, o cümlədən qət edilmiş məsafəyə, hərəkətin sürətinə, habelə sürücülərin iş və istirahət dövrlərinə dair bütün məlumatları fəsiləsiz olaraq ölçmək və ya qeydə almaq məqsədi ilə həmin avtonəqliyyat vasitəsində quraşdırılan elektromexaniki və ya elektron nəzarət cihazı.”.

2. 9.2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“9.2. Beynəlxalq və ölkədaxili (şəhərlərarası və rayonlararası) sərnişin və yük daşımalarını yerinə yetirən sürücülər

üçün iş və istirahət rejimi, nəqliyyat vasitələrinin taxoqrafla təchiz edilməsi, onlardan istifadə, onlara xidmət və fəaliyyətinə nəzarət qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.”.

3. Aşağıdakı məzmununda 57-1-ci maddə əlavə edilsin:

“Maddə 57-1. Beynəlxalq və ölkədaxili (şəhərlərarası və rayonlararası) sərnişin və yük daşımalarını yerinə yetirən sürücülərin istifadəsi ilə bağlı daşıyıcıların və sürücülərin vəzifələri

Beynəlxalq və ölkədaxili (şəhərlərarası və rayonlararası) sərnişin və yük daşımalarını təşkil edən daşıyıcılar həmin daşımaları həyata keçirən yük avtonəqliyyat vasitələrini və ümumi istifadədə olan sərnişin avtonəqliyyat vasitələrini taxoqrafla təchiz etməlidirlər. Həmin daşımaları təşkil edən daşıyıcılar və yerinə yetirən sürücülər müvafiq daşımaların taxoqraf olmadan, habelə taxoqrafın yoxlanılması haqqında şəhadətnamə və ya müvafiq möhür olmadan, yaxud yoxlanma müddəti bitmiş və ya ploblanması pozulmuş, tamamilə və ya hər hansı funksiyası işləməyən taxoqrafla, taxoqrafın qeydiyyatı aldığı məlumatlar saxtalaşdırılmaqla yerinə yetirilməsinə görə qanunla müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.”.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 dekabr 2018-ci il

“Avtomobil nəqliyyatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 18 dekabr tarixli 1399-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cü maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Avtomobil nəqliyyatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 18 dekabr tarixli 1399-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Avtomobil nəqliyyatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı

tekliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə tutaraq və bunun icrasını barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 16-cı bəndini rəhbər tutaraq qərara alır:

Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinə (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 4, maddə 213; 2001, № 3, maddə 143, № 6, maddə 362, № 11, maddələr 672, 679, № 12, maddə 731; 2002, № 1, maddə 2, № 5, maddə 241, № 6, maddə 328; 2003, № 1, maddələr 9, 23; 2004, № 1, maddə 10, № 2, maddə 57, № 3, maddə 133, № 6, maddə 413, № 7, maddə 505, № 9, maddə 672, № 12, maddə 981; 2005, № 3, maddə 151, № 4, maddə 278, № 7, maddə 560, № 10, maddə 874, № 11, maddə 1001, № 12, maddə 1094; 2006, № 3, maddələr 220, 222, № 5, maddə 385, № 11, maddə 923, № 12, maddələr 1004, 1025, 1030; 2007, № 5, maddələr 401, 437, № 6, maddə 560, № 8, maddə 756, № 11, maddələr 1049, 1053; 2008, № 3, maddə 156, № 7, maddələr 600, 602, № 10, maddə 887, № 11, maddə 960; 2009, № 2, maddə 48, № 5, maddə 294, № 6, maddə 399, № 12, maddələr 949, 969; 2010, № 2, maddələr 70, 75, № 4, maddə 275; 2011, № 1, maddə 11, № 2, maddələr 70, 71, № 6, maddə 464, № 7, maddə 598; 2012, № 11, maddə 1054; 2013, № 2, maddələr 89, 101, № 11, maddə 1268; 2014, № 2, maddə 92, № 10, maddə 1162, № 11, maddə 1339, № 12, maddə 1527; 2015, № 2, maddə 97, № 3, maddə 250, № 6, maddə 680; 2016, № 2 (I kitab), maddələr 190, 201, № 5, maddə 847, № 11, maddə 1767; 2017, № 6, maddələr 1031, 1048; № 12 (I kitab), maddələr 2187, 2189; 2018, № 1, maddə 13, № 6, maddə 1155, № 7 (I kitab), maddələr 1380, 1408) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.3-cü maddənin 5-1-ci hissəsinə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq yerli investisiyalı məhdud məsuliyyətli cəmiyyətin elektron dövlət qeydiyyatına alınması üçün ərizədə qeyd olunmuş şəxslərlə ilk dəfə əmək müqaviləsinin bağlanması elektron informasiya sistemində müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən elektron qaydada təqdim olunan məlumatlar əsasında qeydiyyata alınır.”.

2. 7-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda 2-2-ci hissə əlavə edilsin:

1.3-cü maddənin 5-1-ci hissəsinə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq yerli investisiyalı məhdud məsuliyyətli cəmiyyətin elektron dövlət qeydiyyatına alınması üçün ərizədə qeyd olunmuş şəxslərlə ilk dəfə əmək müqaviləsinin bağlanması elektron informasiya sistemində müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən elektron qaydada təqdim olunan məlumatlar əsasında qeydiyyata alınır.”.

2. 7-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda 2-2-ci hissə əlavə edilsin:

“2-2. “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq yerli investisiyalı məhdud məsuliyyətli cəmiyyətin elektron dövlət qeydiyyatına alınması üçün ərizədə qeyd olunmuş şəxslərlə əmək müqavilələri həmin qanunla müəyyən olunmuş qaydada dövlət qeydiyyatı haqqında şəhadətnamə, dövlət reyestrindən çıxarış və nizamnamə cəmiyyətin elektron kabinetinə göndərilirdi andan yaranır.”.

3. 12-ci maddənin 1-ci hissəsinin “h” bəndində “hissəsi” sözü “və 2-2-ci hissələri” sözləri ilə əvəz edilsin.

4. 49-cü maddə üzrə:

4.1. 1-ci hissəyə “hissəsi” sözdündən sonra “və bu maddənin 1-2-ci hissəsi” sözləri əlavə edilsin.

4.2. aşağıdakı məzmununda 1-2-ci və 2-2-ci hissələr əlavə edilsin:

“1-2. “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq yerli investisiyalı məhdud məsuliyyətli cəmiyyətin elektron dövlət qeydiyyatına alınması üçün ərizədə qeyd olunmuş şəxslərlə ilk dəfə bağlanmış əmək müqaviləsi həmin qanunla müəyyən olunmuş qaydada dövlət qeydiyyatı haqqında şəhadətnamə, dövlət reyestrindən çıxarış və nizamnamə cəmiyyətin elektron kabinetinə göndərilirdi andan hüquqi qüvvəyə minir.”.

“2-2. Bu maddənin 1-2-ci hissəsi ilə müəyyən olunmuş hallarda elektron informasiya sistemində müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən daxil edilmiş əmək müqaviləsi bildirişinin qeydiyyata alınması barədə 1 iş günündən gec olmayaraq sistem vasitəsilə işəgötürənə və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) elektron qaydada məlumat göndərilir.”.

4.3. 4-cü hissədə “gücləndirilmiş elektron imza vasitəsi ilə” sözləri çıxarılsın və “işəgötürənə” sözdündən sonra “və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma)” sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1448-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Azərbaycan Respublikası Əmək Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 15 aprel tarixli 122 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cü maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinin dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1448-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinin dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin

qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə tutaraq və bunun icrasını barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. “Azərbaycan Respublikası Əmək Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 15 aprel tarixli 122 nömrəli Fərmanın (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 4, maddə 231; 2000, № 3 (I kitab), maddə 159; 2008, № 7, maddə 611, № 8, maddə 719, № 10, maddə 896; 2009, № 2, maddə 71, № 12, maddələr 977, 987; 2011, № 7, maddə 633; 2012, № 6, maddə 545; 2014, № 7, maddə 791, № 11, maddə 1408, № 12, maddə 1570; 2015, № 1, maddə 20; 2016, № 6, maddə 1050; 2018, № 10, maddə 2007) 2-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. ikinci abzasda “Məcəlləsinin” sözdündən sonra “3-cü maddəsinin 5-1-ci hissəsində,” sözləri əlavə edilsin və he-

min abzasda “3-cü hissəsinin birinci cümləsində” sözləri “2-2-ci (hər iki halda) və 4-cü hissələrində, 3-cü hissəsinin birinci cümləsində” sözləri ilə əvəz edilsin;

2.2. ikinci abzasın sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“həmin məcəllənin 3-cü maddəsinin 5-1-ci hissəsində, 49-cü maddəsinin 2-2-ci (hər iki halda) və 4-cü hissələrində “orqan” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi nəzərdə tutulur.”.

3. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinin dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“İnzibati icraat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alır:

“İnzibati icraat haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 12, maddə 1084; 2006, № 12, maddə 1031; 2008, № 6, maddə 462; 2011, № 7, maddə 592; 2014, № 12, maddə 1516; 2016, № 4, maddə 643; Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli 1302-VQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 3.3-cü maddəyə “xüsusi qaydalar” sözlərindən sonra “(bu qanunun 30.5-ci maddəsində müəyyən olunmuş hallar istisna olmaqla)” sözləri əlavə edilsin.

2. aşağıdakı məzmununda 30.5-ci maddə əlavə edilsin:

“Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 10-cu bəndini rəhbər tutaraq **qərar alır**:

“Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 1, maddə 11, № 12, maddə 706; 2005, № 12, maddə 1083; 2006, № 12, maddə 1005; 2010, № 3, maddə 173, № 4, maddə 276; 2016, № 2, I kitab, maddə 205, № 4, maddə 628; 2017, № 5, maddə 699) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 2-ci maddə üzrə:
1.1. ikinci abzasda “üslurlarla” sözdən sonra “dövlət vəsaiti hesabına” sözləri əlavə edilsin;
1.2. üçüncü abzasda “malları (işləri və xidmətləri)” sözlərindən sonra “dövlət vəsaiti hesabına” sözləri əlavə edilsin;
1.3. dördüncü abzasda “yazılı” sözü “kağız daşıyıcıda və ya elektron formada” sözləri ilə əvəz edilsin;
1.4. on sekkizinci abzasın sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda on doqquzuncu - iyirmi ikinci abzaslar əlavə edilsin:
“Dövlət satınalmaları vahid internet portalı - müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən yaradılan və faylıyətli təmin edilən, satınalma prosedurlarının haqqında vəsaitlər və həmin prosedurların nəticələri dərc edilən, satınalma müqavilələrinin və etibarlı satınalınanların (podratçıların) vahid reyestrini aparılan, dövlət satınalmalarının elektron vasitələrlə həyata keçirilməsini təmin edən, dövlət satınalmalarını tənzimləyən qanunvericiliyi əks etdirən və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) elektron informasiya sistemində inteqrasiya olunan vahid internet portalı;

elektron satınalma - qalib təklifin seçilməsi üçün satınalan təşkilat tərəfindən təbiiq edilən, real vaxt rejimində dövlət satınalmalarının vahid internet portalı vasitəsilə keçirilən, malgöndərlərin (podratçıların) təqdim edildikləri təkliflərin avtomatik qiymətləndirilməsi təmin edən satınalma proseduru;

satınalma planı - satınalan təşkilat tərəfindən tərtib edilən, bu qanuna uyğun olaraq bir bütöde ili ərzində satın alınacaq malların (işlərin və xidmətlərin) tərkibi, həcmi, miqdarı və ölçüsü barədə məlumat, satınalmanın ardıcılığını və təqvim ili üzrə bölgüsünü əks etdirən və elektron formada dövlət satınalmalarının vahid internet portalında yerləşdirilən sənəd;

təkliflərin cəlb edilməsi - tenderdə, ixtisas uyğunluğunun müəyyənəndirilməsi prosedurlarında, təkliflər sorğusu prosedurlarında və ya elektron satınalmada iştirak etmək üçün verilən dəvət.”.

2. 4.1.7-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 4.1.8 və 4.1.9-cu maddələr əlavə edilsin:

“4.1.8. satınalan təşkilatların, malgöndərlərin (podratçıların) dövlət satınalmalarının vahid internet portalında istifadə etmələri üçün onlara metodiki köməklik göstərir, məsləhətlər verir;

4.1.9. dövlət satınalmalarının vahid internet portalında müvafiq icra informasiya resurslarının təhlükəsizliyinin qorunması üçün tədbirlər görür.”.

3. Aşağıdakı maddələrdə 4-1-ci maddə əlavə edilsin:
“Maddə 4-1. Dövlət satınalmalarının planlaşdırılması

4-1.1. Satınalan təşkilat cari ilin oktyabr ayının 15-dən gec olmayaraq növbəti il üçün ikinci satınalma planını hazırlayaraq təsdiq edir və dövlət satınalmalarının vahid internet portalında yerləşdirir. İkinci satınalma planı növbəti il üçün Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsi təsdiq edildikdən qıvrıqda qalır.

4-1.2. Növbəti il üçün Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsi təsdiq edildikdən və bütöde göstəricilərinin altdıqdan sonra 10 bank günü ərzində satınalan təşkilat ikinci satınalma planında dəqiqləşdirmə apararaq, həmin planı təsdiq edir və dövlət satınalmalarının vahid internet portalında yerləşdirir.

4-1.3. İllik satınalma planında aşağıdakı məlumatlar əks olunur:

4-1.3.1. satınalan təşkilatın adı;
4-1.3.2. satın alınacaq malların (işlərin və xidmətlərin) adı, həcmi, miqdarı və ölçüsü;

4-1.3.3. satınalmanın ardıcılığını, təqvim ili üzrə bölgüsü və satınalma üsulu;

4-1.3.4. malların göndərilməsinin, işlərin görülməsini, xidmətlərin göstərilməsinin planlaşdırılan yer və müddətləri.

4-1.4. Satınalan təşkilat ayda bir dəfədən çox olmamaq şərtlə satınalma planında dəyişiklik edə bilər. Satınalan təşkilat tərəfindən satınalma planında dəyişiklik edilməsi haqqında qərar qəbul olunduqdan sonra 5 bank günü ərzində bu barədə məlumat, dəyişikliyə səbəb olmuş hüquqi əsas göstərilməklə, dövlət satınalmalarının vahid internet portalında yerləşdirilir.

4-1.5. Bu qanunun 4-1.1-ci - 4-1.4-cü maddələri müdafiə və milli təhlükəsizlik ehtiyatları üçün keçirilən satınalmalara şamil edilmir.

4-1.6. Satınalan təşkilat təsdiq edilmiş satınalma planına uyğun olaraq satınalma prosedurlarının təşkil edir. Satınalma planında əkiləndirməyin hər hansı malların (işlərin və xidmətlərin) satın alınmasına təcili tələbat yarandıqda, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) təsdiq etməsi şərtlə satınalan təşkilat həmin malların (işlərin və xidmətlərin) satın alınmasına həyata keçirə bilər.

4-1.7. Bu maddəyə uyğun olaraq satınalma planının dövlət satınalmalarının vahid internet portalında yerləşdirilməsi təkliflərinin cəlb edilməsi mənasını daşıyır, satınalan təşkilat üzərində təklifləri cəlb etmək hüququnu qoymur, malgöndərlərə (podratçılara) bununla əlaqədar hər hansı hüquq vermir.”.

4. 6.2.6-cı maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 6.2.7-ci maddə əlavə edilsin:

“6.2.7. müvafiq sahibkarlıq fəaliyyəti növlünün həyata keçirilməsi və ya müəyyən hərəkətlərin yerinə yetirilməsi üçün müvafiq lisenziyaya və ya icazəyə malik olması.”.

5. Aşağıdakı məzmununda 9.4-cü və 9.5-ci maddələr əlavə edilsin:

“9.4. Satınalan təşkilat malgöndərlərin (podratçıların) satınalma prosedurlarına cəlb edərkən onları aşağıdakılar barədə məlumatlandırmalıdır:

9.4.1. məlumatların ötürülməsinin forması;
9.4.2. məxfi məlumatlarla əlaqədar satınalmalar zamanı belə məlumatların qorunması üçün tələblər;

9.4.3. satınalan təşkilat və ya onun adından malgöndərə (podratçıya), həmçinin malgöndərlər (podratçılara) tərəfindən satınalan təşkilatə məlumatların ötürülməsini üsulları;

9.4.4. yazılı formada məlumatlarla və imzalarla əlaqədar bu qanunda nəzərdə tutulmuş tələblərin təmin olunması üsulları.

9.5. Satınalan təşkilat hər hansı konkret satınalma zamanı malgöndərlərlə (podratçılara) rahat əlaqəni təmin edən rabitə üsullarından istifadə edir. Malgöndərlərlə (podratçılara) hər hansı iclas və ya görüş zamanı satınalan təşkilat onlar üçün tam və bərabər iştirak imkanlarını yaradır.”.

6. 10.1.11-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 10.1.12-ci və 10.1.13-cü maddələr əlavə edilsin:

“10.1.12. bu qanunun 50-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan hallarda elektron satınalma vasitəsilə əkiləndirmə təkliflərinin cəlb edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qərar qəbul olunduqda, onu əsaslandırın səbəblər və şərtlər;

10.1.13. dövlət satınalmalarının vahid internet portalı vasitəsilə satınalmalar həyata keçirildikdə elektron satınalmaların açılması və başa çatması vaxtı və tarixi barədə məlumat.”.

7. Aşağıdakı maddədə 13-1-ci maddə əlavə edilsin:
“Maddə 13-1. Davranış kodeksi

13-1.1. Dövlət satınalmalarına cəlb olunan vəzifəli şəxslərin davranış kodeksi müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq olunur. Təsdiq olunan davranış kodeksi icmaliyyətdə cətinliklə məqsədi ilə kütləvi informasiya vasitələrində və dövlət satınalmalarının vahid internet portalında dərhəl dərc olunur. Davranış kodeksində aşağıdakı məsələlər əks olunur:

13-1.1.1. dövlət satınalmalarında maraqların ziddiyyətinin aradan qaldırılması məsələləri;

13-1.1.2. dövlət satınalmalarına cəlb olunan vəzifəli şəxslərin konkret satınalmalarda maraqlarının olub-olmamasını bəyan edilməsi;

13-1.1.3. dövlət satınalmalarına cəlb olunan vəzifəli şəxslərin qanunla müəyyən olunan məsuliyyəti, peşə hazırlığı və onun xolanınlması prosedurları.”.

8. 16.1-cü maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“Bu qanunun 50-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan halda dövlət satınalmaları açıq tender metodu təbiiq edilməklə elektron satınalma vasitəsilə həyata keçirilir.”.

9. Aşağıdakı məzmununda 22.1-1-ci maddə əlavə edilsin:
“22.1-1. Satınalan təşkilat satınalmalarını açıq, şəffaf, bərabərlik və rəqabətlik prinsipləri əsasında təşkilini təmin edir.”.

10. Aşağıdakı məzmununda 25.1-1-ci maddə əlavə edilsin:
“25.1-1. Elektron satınalma vasitəsilə açıq tenderin keçirilməsi barədə elan tender təkliflərinin qiymətləndirilməsi gündən azı 20 bank günü əvvəl dövlət satınalmalarının vahid internet portalı vasitəsilə dərc olunur.”.

11. 27-ci maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:
“27.1. Satınalan təşkilat satınalma prosedurlarının başlanılmasından əvvəl satın alacaq malların (işlərin və xidmətlərin) ehtimal olunan qiymətini hesablayır və təsdiq edir. Bir mənbdən satınalma üsulunun təbiiq edildiyi hallar istisna olmaqla, satınalan təşkilat tərəfindən satınalmaların ehtimal olunan qiyməti təsdiq olunmadan satınalma prosedurlarına başlanıla bilməz. Malların (işlərin və xidmətlərin) ehtimal olunan qiymətini hesablanması üsulları müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq edilir.

27.2. Satınalan təşkilat satın alacaq malların (işlərin və xidmətlərin) ehtimal olunan qiymətini təklif zərflərini açıqlıdı gündəki müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq edilir.

27.3. Satın alınacaq malların (işlərin və xidmətlərin) ehtimal olunan qiymətini satınalan təşkilat təklif zərflərini açıqlıdı gündəki müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq edilir.

27.4. Hər hansı təklifin qiyməti müvafiq malların (işlərin və xidmətlərin) ehtimal olunan qiymətindən yüksək olarsa, satınalan təşkilat həmin təklifi satınalma prosedurlarında kənarlaşdırır. Satınalan təşkilat satınalma müqaviləsinə yerinə yetirmək üçün hər hansı malgöndərənin (podratçının) təqdim etdiyi təklifin qiymətini ehtimal olunan qiymət ilə müqayisədə 20 faiz və daha artıq aşağı olmasını müəyyən etdiyi hallarda aşağıdakı göstərilən şərtlərə əməl etdikdən sonra belə təklifləri rədd edə bilər:

27.4.1. satınalma müqaviləsinə yerinə yetirmək qabiliyyəti şübhəli görünən malgöndərənin (podratçının) onun təklifi barədə yazılı sorğu əsasında etralfi məlumat altdıqda;

27.4.2. malgöndərənin (podratçının) yazılı sorğu əsasında təqdim etdiyi bütün izahat və məlumatları aldıqı halda satınalma müqaviləsinin yerinə yetirilməyəcəyinə şübhələr qaldıqda.

27.5. Satınalan təşkilatın bu maddəyə əsasən malgöndərənin (podratçının) təklifini kənarlaşdırmaq qərar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq edilməlidir. Bu maddəyə uyğun olaraq təkliflərin kənarlaşdırılması barədə qərar, həmin qərarın səbəbləri və bununla əlaqədar bütün yazışmalar satınalma prosedurları haqqında hesabatda daxil edilir. Satınalan təşkilatın bu maddəyə əsasən qəbul etdiyi qərar və onun səbəbləri barədə dərhəl müvafiq malgöndərə (podratçıya) məlumat verilir.”.

12. Aşağıdakı məzmununda 28.2-1-ci maddə əlavə edilsin:
“28.2-1. Tenderin əsas şərtlər toplusunda nəzərdə tutulduqda halda, iddiaçı bu qanunun 28.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan tender təklifinə işin icrasını üçün müvafiq imzalayacağı subpodratçı barədə məlumatları (konkret subpodratçının adı göstərilməklə) göstərməlidir.”.

13. 30-cu maddə üzrə:
13.1. 30-1-ci maddənin ikinci cümləsində “7” rəqəmi “4” rəqəmi ilə, üçüncü cümləsində “5” rəqəmi “2” rəqəmi ilə əvəz edilsin;

13.2. 30-2-ci maddənin birinci cümləsində “öz təşəbbüsü ilə və ya” sözləri çəxinilsin.

14. 33-1-ci maddədə “1-5 faizəndə mebləğdə” sözləri “1 faizi mebləğində” sözləri ilə əvəz edilsin.

15. Aşağıdakı məzmununda 37.7-cü maddə əlavə edilsin:
“37.7. Tender dövlət satınalmalarının vahid internet portalı vasitəsilə həyata keçirildikdə, satınalmaların nəticələri bu qanunun 25.1-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan müddət başa çatdıqdan dərhəl sonra qiymət təkliflərinin ardıcılıqna uyğun olaraq dövlət satınalmalarının vahid internet portalı vasitəsilə avtomatik müəyyən olunur və qərar qəbul edilməsi üçün elektron qaydada tender komissiyasına göndərilir. Tender komissiyası 1 bank günü ərzində bu qanuna uyğun olaraq təklifi bu qanunun 50-6.1-cü maddəsinə uyğun olaraq qiymətləndirərək qərar qəbul edir və qərar həmin gün dövlət satınalmalarının vahid internet portalında yerləşdirir.”.

16. 39-cu maddə üzrə:
16.1. adında “danışığılları” sözdən sonra “və qeyri-rəsmi görüşlərin” sözləri əlavə edilsin;

16.2. 39-1-ci maddəyə “teklifi” sözdən sonra “, habelə bu qanunun 30-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sorğu” sözləri əlavə edilsin;

16.3. aşağıdakı maddədə 39.2-cü maddə əlavə edilsin:
“39.2. Satınalan təşkilatla tenderdə iştirak edən malgöndərənin (podratçı) arasında qeyri-rəsmi görüşlərin keçirilməsi qadağandır.”.

17. 40-cü maddə üzrə:
17.1. aşağıdakı məzmununda 40.1-1-ci maddə əlavə edilsin:

“40-1.1. Elektron satınalma vasitəsilə açıq tenderin keçirilməsi zamanı bu qanunun 40-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan bildiriş tender təklifi aksept edildikdən sonra tender təklifini vermiş malgöndərə (podratçıya) dövlət satınalmalarının vahid internet portalı vasitəsilə avtomatik qaydada dərhəl göndərilir.”;

17.2. aşağıdakı məzmununda 40.2-1-ci və 40.2-2-ci maddələr əlavə edilsin:

“40-2.1. Elektron satınalma vasitəsilə açıq tenderin keçirilməsi mənasibətdə satınalma müqaviləsi tenderin qalibi ilə dövlət satınalmalarının vahid internet portalı vasitəsilə elektron qaydada bağlanılır və bu qanuna əsasən tərtib olunduqda hallarda müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı həmin portal vasitəsilə təqdim edilir. Dövlət satınalmalarının vahid internet portalı vasitəsilə elektron müqavilənin bağlanılması məqsədilə satınalan təşkilat tender müqaviləsi aksept edildikdən sonra 3 bank gündən gec olmayaraq satınalma müqaviləsinin hazırlayaraq, həmin portala yerləşdirir və imzalayır. Malgöndərə (podratçı) həmin müqaviləni 5 bank günü müddətində imzalayır.

40-2.2. Bu qanunun 40.2-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müddət ərzində satınalma müqaviləsinin imzalanmaması həmin müqavilədən imtina edilməsi kimi qiymətləndirilir.”;

17.3. 40.7-cü maddəyə “üçün” sözdən sonra “bu qanunun 28.2-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan” sözləri və aşağıdakı məzmununda 40.9-1 - 40.9-3-cü maddələr əlavə edilsin:

“İşlərin yerinə yetirilməsi və ya xidmətlərin göstərilməsi ilə əlaqədar subpodrat müqaviləsinin (müqavilələrinin) dəyəri satınalma müqaviləsinin ümumi məbləğinin 50 faizindən çox olmamalıdır. Satınalma müqaviləsinin icrasına subpodratçılar cəlb olunduqda halda, subpodrat müqavilələrinin ümumi dəyərinin 20 faizdən az olmayan hissəsinin icrası Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçmiş mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinə həvalə olunmalıdır.”.

17.4. Aşağıdakı məzmununda 40.9-1 - 40.9-3-cü maddələr əlavə edilsin:

“40-9-1. Bu qanunun 40.9-cü maddəsində nəzərdə tutulan bildirişdə malgöndərənin (podratçının) qalib gəlməsinin səbəbləri göstərilməlidir.

40-9-2. Satınalma müqaviləsinin yerinə yetirilməsinin təminatının məbləği müqavilənin ümumi məbləğinin 2-5 faizi həcmində müəyyən olunur.

40-9-3. Açıq tenderin keçirilməsi zamanı qiyməti 100 000 ABŞ dollarının manat ekvivalentindən az olan satınalma müqaviləsi ilə bağlı həmin müqavilənin yerinə yetirilməsinin təminatı tələb olunmur.”.

18. Aşağıdakı məzmununda 40-1-ci və 40-2-ci maddələr əlavə edilsin:

“Maddə 40-1. Satınalma müqaviləsi üzrə ödəmələr

40-1.1. Satınalan təşkilat satınalma müqaviləsinin yerinə yetirilməsi üçün qalib malgöndərə (podratçıya) tender şərtlərində göstərilən həcmə, lakin satınalma müqaviləsinin ümumi dəyərinin 30 faizindən çox olmayaraq avans ödəyə bilər. Avansın alınması üçün malgöndərə (podratçı) tərəfindən satınalan təşkilatə avans ödənilməsinin ümumi həcmindən az olmayan məbləğdə bank zəmanəti təqdim olunmalıdır. Malgöndərə (podratçı) avans ödənilməsinin yalnız satınalma müqaviləsi ilə bağlı öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün istifadə etməlidir.

40-1.2. Malgöndərə (podratçı) avans təminatının qərarı və ya təsdiqləyi tərəfin münasibliyini təsdiq etmək barədə sorğu göndərir. Satınalan təşkilat bu cür sorğuya 1 bank günü müddətində cavab verməlidir.

40-1.3. Satınalma müqaviləsi üzrə ödəmələr (o cümlədən avans ödənişi) satınalan təşkilat tərəfindən tenderin əsas şərtlər toplusunda və satınalma müqaviləsinin xüsusi şərtlərində müəyyənəndirilmiş qaydada və məbləğdə, malgöndərənin (podratçının) təqdim etdiyi sənədlər (qəimlər, hesab fakturaları, aktlar və digər sənədlər) əsasında, ən qısa müddət ərzində, lakin 15 bank gündən gec olmamaq şərti ilə aparılır.

40-1.4. Satınalma müqaviləsi üzrə ödəmələr (avans ödənişi istisna olmaqla) satınalan təşkilat tərəfindən həmin müqavilədə nəzərdə tutulmuş işlərin görülməsinə münasib olaraq satınalma müqaviləsinə nəzərdə tutulmuş qaydada və müddətdə malgöndərə (podratçıya) ödənilir. Satınalma müqaviləsinin icrasını tam başa çatdırdıqdan (texniki təminat müddəti daxil olmaqla) və bunu təsdiq edən sənədlər tərtib olunduqda sonra (qüsurların aradan qaldırılması nəzərə alınmaqla) 15 bank günü müddətində satınalan təşkilatla malgöndərə (podratçı) arasında son haqq-hesab aparılır və həmin müddət ərzində yekun məbləğ malgöndərə (podratçıya) ödənilir.

40-1.5. Satınalma müqaviləsi üzrə ödəmələr (o cümlədən avans ödənişi) satınalma müqaviləsinə müəyyən olunmuş müddətdə ödənilməklə gecikdirilməsi hər gün üçün satınalma müqaviləsinə müəyyən olunmuş məbləğdə faiz hesablanır.

Maddə 40-2. Satınalma müqaviləsinin şərtlərinin icrasına nəzərət

Satınalan təşkilat satınalma müqaviləsinə uyğun olaraq və bu qanunun 40-1.4-cü maddəsində nəzərdə tutulan son haqq-hesab aparılanaqəd həmin müqavilə üzrə almış malların, qorunmuş işlərin və göstərilmiş xidmətlərin normativ hüquqi aktların, o cümlədən texniki normativ hüquqi aktların tələblərinə, habelə satınalma müqaviləsinə nəzərdə tutulmuş digər tələblərə və standartlara uyğunluğunu yoxlayır.”.

19. 41-ci maddə üzrə:
19.1. 41-1-ci maddənin birinci cümləsində “saytında” sözdən sonra “, bu qanunun 50-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan satınalmalara münasibətde işə həminçin dövlət satınalmalarının vahid internet portalında” sözləri əlavə edilsin;

19.2. aşağıdakı məzmununda 41.5-cü maddə əlavə edilsin:
“41.5. Bu qanunun 41.3-cü maddəsinin tələbləri bu qanunun 50-1-ci maddəsinə uyğun olaraq keçirilən satınalmalara münasibətdə təbiiq edilmir.”.

20. Aşağıdakı məzmununda V-H fəsil əlavə edilsin:
“V-H fəsil

Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin dövlət satınalmalarında iştirakı

Maddə 50-1. Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin dövlət satınalmalarında iştirakının məcburiyyəti

50-1.1. Satınalma predmetinin ehtimal olunan qiyməti 3,0 milyon ABŞ dollarının manat ekvivalentindən və ya ondan aşağı olan malların (işlərin, xidmətlərin) satın alınması yalnız mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin iştirakı ilə, açıq tender üsulunu təbiiq etməklə elektron satınalma vasitəsilə keçirir.

50-1.2. Bu qanunun 11-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan hallar səbəbindən tender başa çatmamış hesab edildikdə, bu qanunun 50-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan satınalma predmeti üzrə satınalan təşkilat digər sahibkarlıq subyektlərinin də iştirakını nəzərdə tutan tender keçirə bilər. Satınalan təşkilatın bu barədə qərar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq olunmalıdır.

50-1.3. Bu qanunun 50-1-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan halda satınalan təşkilat tərəfindən tenderin açıq tender üsulunu təbiiq etməklə və (və ya) elektron satınalma vasitəsilə keçirilməsi mümkün olmadıqda onu əsaslandırın səbəblər və şərtlər göstərilməklə bu barədə qərar qəbul etməlidir. Satınalan təşkilatın bu barədə qərar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq olunmalıdır.

50-1.4. Satınalma müqaviləsinin məbləği müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən minimal məbləğdən aşağı olan satınalmalara bu qanunun 50-1-1-ci maddəsinin tələbləri təbiiq edilmir.

50-1.5. Bu qanunun 50-1-1-ci maddəsinin tələbləri məxfi məlumatlar ilə əlaqədar satınalmalara şamil edilmir.

Maddə 50-2. Dövlət satınalmalarının vahid internet portalı

50-2.1. Dövlət satınalmalarının vahid internet portalı aşağıdakıları təmin etməlidir:

50-2.1.1. tender elanının dərc edilməsi;

50-2.1.2. malgöndərənin (podratçı) tərəfindən tenderdə iştirak etmək üçün bu qanunun 28-1-cü maddəsində nəzərdə tutulan sənədlərin satınalan təşkilatə təqdim edilməsini (satınalan təşkilat özü həmin sənədlər barədə məlumatları bu qanunun 50-2.2-cü maddəsində göstərilən qaydada əldə edə bilmədikdə);

50-2.1.3. tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi;

50-2.1.4. malgöndərənin (podratçının) iddiaçı kimi qeydiyyatdan keçməsi;

50-2.1.5. iddiaçı kimi qeydiyyatdan keçmiş hər bir malgöndərənin (podratçı) üçün elektron kabinetin yaradılması;

50-2.1.6. satınalan təşkilat ilə malgöndərənin (podratçı) arasında qarşılıqlı məlumat mübadiləsinin və sənədlərin təqdim olunması;

50-2.1.7. tender təkliflərinin təqdim olunması;

50-2.1.8. tender təklifinin təminatının verilməsi;

50-2.1.9. tender komissiyasının virtual iclaslarının keçirilməsi;

50-2.1.10. tender təkliflərinə baxılmasını, onların qiymətləndirilməsini və müqayisəsini;

50-2.1.11. satınalma müqaviləsinin elektron qaydada bağlanmasını, həmin müqavilənin və tenderin nəticələrinə dair digər sənədlərin yerləşdirilməsi;

“İpoteka haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 13-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“İpoteka haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 6, maddə 461; 2007, № 5, maddə 436, № 11, maddə 1053; 2008, № 5, maddə 348; 2009, № 12, maddə 948; 2011, № 7, maddə 591; 2017, № 10, maddə 1773; Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli 1298-VQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 1.0.6-cı maddədə “borclu əsas öhdəliyi icra etmədikdə,” sözləri “bu qanunun 34-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş əsaslar olduğu hallarda” sözləri ilə əvəz edilsin.

2. 4-cü maddə üzrə:

2.1. 4.1.4-cü maddəyə “əlaqədar” sözdən sonra “icra qeydinin aparılması,” sözləri əlavə edilsin;

2.2. 4.2-ci maddəyə “öhdəliyin” sözdən sonra “(bu qanunun 4.1.1-4.1.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş tələblərin) sözləri əlavə edilsin və həmin maddədə “sayılı” sözü “sayılır” sözü ilə əvəz edilsin.

3. 6.5-ci maddənin ikinci cümləsi çıxarılsın.

4. 9.1-ci maddədə “öhdəliyini” sözü “öhdəliklərini” sözü ilə əvəz edilsin.

5. 10-cu maddə üzrə:

5.1. 10.2-ci maddənin ikinci cümləsində “Daşınmaz əşyanın ipotekası haqqında müqavilə” sözləri “İpoteka müqaviləsi” sözləri ilə əvəz edilsin;

5.2. 10.5-ci maddənin birinci cümləsində “tarix” sözdən sonra “, həmçinin qanunla müəyyən edilmiş imperativ normalar nəzərə alınmaqla ipoteka saxlayanın tələbinin ipoteka predmeti hesabına yönəldilməsi barədə şərtlər, ipoteka predmetinin satış üsulu, ipoteka predmetinin ilkin satış qiyməti və ya bu qiyməti müəyyən edəcək müstəqil qiymətləndiricilər, ipoteka predmeti açıq bazarda satılarkən satışı həyata keçirməli şəxs və ipoteka predmetinin satılmasından əldə olunaçaq gəlirlərin bölüşdürülməsi qaydası və növbəliyyəti, ipoteka qoyanın elektron poçt ünvanı” sözləri əlavə edilsin.

6. 11.3-cü maddəyə “məhiyyəti,” sözdən sonra “ölçüsü,” sözü əlavə edilsin.

7. 14.1.3-cü maddə ləğv edilsin.

8. Aşağıdakı məzmununda 16.4-cü maddə əlavə edilsin:

“16.4. İpotekaya xitam verilməsi hallarında, daşınmaz əmlak üzərində hüquqların yüklüüylünün ləğv edilməsinə görə rüsum ipoteka qoyan tərəfindən ödənilir.”

9. 18.1.9-cü maddədə “məhkəməyə müraciət edilmədən” sözləri “notariusun icra qeydi əsasında” sözləri ilə əvəz edilsin.

10. 25.3.3-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 25.3.4-cü və 25.3.5-ci maddələr əlavə edilsin:

“25.3.4. İpoteka predmetinə tutma yönəldildikdə həmin əşyanı almaq istəyən şəxslərə ipoteka predmetinə yerində baxış keçirmək üçün şərait yaratmaq;

25.3.5. bu qanunun 30.6-cı və 38.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda ipoteka saxlayanın əsas öhdəliyin həcmi barədə arayış alaraq notariusə təqdim etmək.”

11. 26-cı maddə üzrə:

11.1. 26.1.6-cı maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 26.1.7-cü maddə əlavə edilsin:

“26.1.7. bu qanunun 37.1-ci maddəsinə uyğun olaraq ipotekaya tutmanın yönəldilməsi barədə məhkəməyə şikayət edilmədikdə, ipoteka predmetinə tutmanı notariusun icra qeydi əsasında yönəltmək.”

11.2. aşağıdakı məzmununda 26.3-cü maddə əlavə edilsin:

“26.3. İpoteka saxlayan bu qanunun 30.6-cı və 38.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda notariusə təqdim etmək üçün ipoteka qoyana əsas öhdəliyin həcmi barədə arayış verir.”

12. 27.1-ci maddədə “tam dəyərli məbləğində, ipoteka qoyan fiziki şəxs olduqda” sözləri “, fiziki şəxs olan borclu” sözləri ilə əvəz edilsin.

13. 28.2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“28.2. Tələbin başqa şəxsə keçməsi tələbin güzəştli müqaviləsinin bağlanması və ya ipoteka kağızında digər şəxsin xeyrinə verilmə qeydinin (indossamentin) edilməsi yolu ilə həyata keçirilir. Tələbin başqa şəxsə keçməsi bu qanuna uyğun olaraq əlavə dövlət qeydiyyatına alınmalıdır. Bu şərtə əməl edilmədikdə tələbin başqa şəxsə keçməsi etibarsız hesab olunur.”

14. 29-cü maddəyə “keçdikdə” sözdən sonra “(vərəsəlik qaydasında borcun keçməsi halları istisna olmaqla)” sözləri əlavə edilsin.

15. 30-cu maddə üzrə:

15.1. 30.1-ci maddənin birinci cümləsinə “dair” sözdən sonra “etibarnamələr (nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququna dair etibarnamələr istisna olmaqla) və” sözləri əlavə edilsin;

15.2. aşağıdakı məzmununda 30.6-cı maddə əlavə edilsin:

“30.6. İpoteka predmetinin özgeninkiləşdirilməsinin əsas öhdəlik üzrə tələblərin ödənilməsinə kifayət etdiyi hallarda, bu

qanunun 30.1-ci maddəsinin tələbləri nəzərə alınmadan ipoteka qoyan ipoteka predmetini özgeninkiləşdirir və ipoteka saxlayana əsas öhdəlik üzrə borclarını ödəyir bilər. İpoteka qoyan bu qanunun 25.3.5-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş əsas öhdəliyin həcmi barədə arayışı notariusə təqdim edir. Bu halda notariusə ipoteka predmetinin özgeninkiləşdirilməsinə dair müqaviləni təsdiqləyir, ipoteka saxlayanın tələblərinin tam ödənilməsinə dair müəyyən edilmiş məbləğin ipoteka saxlayanın hesabına köçürülməsini təmin edir. İpoteka saxlayanın tələbləri tam ödənilmədikdə, ipoteka saxlayan (birgə ipoteka saxlayanlar) ipotekanın dövlət qeydiyyatının ləğvi məqsədilə ipotekanın dövlət qeydiyyatı orqanına müraciət etməlidir.”

16. 33-cü və 35-ci maddələr ləğv edilsin.

17. 34-cü maddə üzrə:

17.1. 34.1-ci maddədə “yaranması anı” sözləri “yaranmasına əsas verən hallar” sözləri ilə əvəz edilsin;

17.2. 34.1.1-ci maddədə “vaxtında icra olunmaması” sözləri “icrasının 90 təqvim günü və daha çox müddətə gecikdirilməsi” sözləri ilə əvəz edilsin;

17.3. 34.1.2-ci maddə ləğv edilsin;

17.4. 34.1.3-cü maddədə “yerinə yetirilməməsi” sözləri “bağ verməsi” sözləri ilə əvəz edilsin.

18. 36-cı maddə üzrə:

18.1. 36.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“36.1. İpoteka saxlayan bu qanunun 36.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan məlumatı əks etdirən bildirişi ipoteka qoyanın və ipoteka müqaviləsində qeyd olunan digər şəxsin ünvanına, bildirişin surətini isə ona məlum olan sonrakı ipoteka saxlayana, o cümlədən birgə ipoteka saxlayanlara sifarişli poçt göndərişi (məktubu) və elektron üsulla göndərir. Poçt göndərişi vasitəsilə ölkə daxilində göndərilmiş rəsmi bildiriş onun poçta təqdim edildiyi gündən 5 təqvim günü keçdikdən sonra, elektron üsulla göndərilmiş rəsmi bildiriş isə göndəriləndiyi gündən 3 təqvim günü keçdikdən sonra təqdim olunmuş sayılır.”;

18.2. 36.2.3-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“36.2.3. İpoteka predmetinə notariusun icra qeydi əsasında tutmanın yönəldilməsi barədə xəbərdarlıq.”;

18.3. 36.3-cü maddənin birinci cümləsinə “əsasında” sözdən sonra “1 iş günü müddətində” sözləri əlavə edilsin və ikinci cümləsinə “verildiyi” sözü “göndəriləndiyi” sözü ilə əvəz edilsin;

18.4. aşağıdakı məzmununda 36.3-1-ci maddə əlavə edilsin:

“36.3-1. İpoteka predmetinə tutmanın yönəldilməsi haqqında bildirişin ipotekanın dövlət qeydiyyatı orqanında qeydə alınması barədə ipoteka saxlayanın ərizəsi elektron imza ilə təsdiqlənmiş elektron sənəd formasında təqdim edildikdə, ipotekanın dövlət qeydiyyatı orqanının səlahiyyətli şəxsi ərizəni elektron imzası ilə təsdiqləməklə elektron formada ərizəyə qaytarır.”;

18.5. 36.4.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“36.4.1. tutmanın yönəldilməsi haqqında bildiriş bu qanunun 36.1-ci maddəsinə uyğun olaraq təqdim edildikdən sonra 3 iş günü ərzində ərizə ipotekanın dövlət qeydiyyatı orqanına təqdim edilmədikdə.”;

19. 37.1-ci maddənin ikinci cümləsi çıxarılsın və 37.2-ci maddə ləğv edilsin.

20. 38-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“**Maddə 38. İcra qeydi əsasında ipoteka predmetinə tutmanın yönəldilməsi**

38.1. Bu qanunun 37.1-ci maddəsinə uyğun olaraq ipotekaya tutmanın yönəldilməsi barədə məhkəməyə şikayət edilmədikdə, tutma ipoteka saxlayanın ipoteka müqaviləsinə, yaxud ipoteka kağızına əsaslanan tələbi üzrə notariusun icra qeydi əsasında həyata keçirilir.

38.2. İpoteka predmetinin açıq bazarda satılması üsulu ipoteka müqaviləsində nəzərdə tutulduqda halda notarius tərəfindən birinin istəyi ilə ipoteka predmetinin açıq bazarda satılması barədə notariat qaydasında təsdiq edilmiş müraciətini icra qeydi ilə birlikdə 1 iş günü ərzində icra orqanına göndərir. “İcra

haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq ipoteka predmeti açıq bazarda satılmaqla tələbin könüllü icrasını 2 ay müddət müəyyən edilir. Bu halda ipoteka predmeti ipoteka qoyanın əsas öhdəliyin həcmi barədə notariusə təqdim etdiyi arayış əsasında satılır. İpoteka predmeti bu müddətdə açıq bazarda satıldıqda halda notarius satışdan əldə olunan pul məbləğini depozit hesabından icra orqanının depozit hesabına köçürür və həmin məbləğ bu qanunun 47-ci maddəsinə uyğun olaraq bölüşdürülür. İpoteka predmeti bu müddətdə açıq bazarda satılmadıqda halda tələb icra məmuru tərəfindən məcburi qaydada icra edilir. İpoteka predmetinin ilkin satış qiyməti ipoteka müqaviləsində müəyyən edilmədikdə, tərəflərin razılığı əsasında ipoteka müqaviləsində göstərilən müstəqil qiymətləndiricilərdən biri, ilkin satış qiyməti müəyyən edilərkən həmin müstəqil qiymətləndiricilərin qanunla müəyyən edilmiş qaydada fəaliyyətini dayandırdıqda və ya onların fəaliyyətində xitam verildikdə isə, tərəflərin sonradan müəyyənləşdirdiyi digər qiymətləndirici tərəfindən müəyyən edilir. Müstəqil qiymətləndiricinin xidmətlərindən istifadə olunduqda buna görə xərclər ipoteka saxlayan tərəfindən ödənilir və bu xərclər ipoteka predmetinin satışından əldə edilən vəsait hesabına ona qaytarılır.

21. 39-cü maddə üzrə:

21.1. maddənin adı aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“**Maddə 39. İpoteka müqaviləsindən irəli gələn mübahisələrə məhkəmə qaydasında baxılması**”;

21.2. 39.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“39.1. İpoteka müqaviləsindən irəli gələn mübahisələrə məhkəmə erizinin daxil olduğu gündən 1 ay müddətində baxır və həmin mübahisələrin həllinə dair qətnəmə və ya qərar çıxarır. Çıxarılan qərardan şikayət verildiyi halda həmin şikayətə sonrakı instansiya məhkəmələrində erizinin daxil olduğu gündən 1 ay müddətində baxılır və həmin işin həllinə dair qətnəmə və ya qərardad çıxarılır.”.

22. 40-cü maddə ləğv edilsin.

23. 41-cü maddə üzrə:

23.1. 41.1-ci və 41.2-ci maddələr aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“41.1. İpoteka müqaviləsinə əsasən tutma yönəldilən ipoteka predmeti açıq bazarda və ya hərəcadda, o cümlədən elektron qaydada keçirilən hərəcadda satıla bilər.

41.2. Məhkəmənin qərarı və ya notariusun icra qeydi əsasında tutma yönəldilməsi proseduru icra məmuru tərəfindən “İcra haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq həyata keçirilir. İcra məmuru ipoteka saxlayanın və ipoteka qoyanın qarşılıqlı razılığına əsasən seçilmiş beş ildən az olmayan daimi fəaliyyət göstərən ixtisaslaşdırılmış təşkilat (bundan sonra - hərəccin təşkilatçısı) hərəccin keçirilməsi barədə sifariş verir. Bu razılıq 5 təqvim günü müddətində əldə edilmədikdə icra məmuru sifariş “İcra haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq verir.”.

23.2. 41.3-cü maddənin ikinci cümləsi çıxarılsın.

24. 42-cü maddə üzrə:

24.1. 42.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“42.1. Hərəccin təşkilatçısı icra məmurundan sifariş aldığı gündən 5 iş günü müddətində hərəccin keçirilməsinə dair kütülvə informasiya vasitələrində və özünün rəsmi internet saytında elan dərc edir və bu barədə ipoteka saxlayana və ipoteka qoyana sifarişli poçt göndərişi (məktubu) ilə bildiriş göndərir. Elan və bildiriş hərəccin keçirilməsinə ən gec 20 təqvim günü qalmış verilir (göndərilir). Hərəcc sifarişini aldığı gündən 30 təqvim gündən gec olmayaraq keçirilir. Elanda və bildirişdə hərəccin vaxtı, yeri, keçirilmə qaydası, satışa çıxarılan ipoteka predmetinin yerləşdiyi ərazi və təsviri, ilkin satış qiyməti, hərəcc addımı (ilkin satış qiymətinin 3 faizindən artıq olmamaqla), hərəccə iştirak üçün beşin məbləği, onun ödənilməsi müddəti və ipotekası, hərəccə iştirak hüququnu əldə etmək üçün sənədlərin siyahısı, habelə alış qiymətinin ödənilməsi müddəti və qaydası haqqında məlumat olmalıdır. Hərəcc

cin iştirakçısı hərəccin predmetinin ilkin satış qiymətinin 5 faizi məbləğində beh ödəməlidir.”.

24.2. 42.3-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“42.3. İstənilən şəxs, o cümlədən ipoteka saxlayan və ipoteka qoyan hərəccə alıcı qismində iştirak edə bilər. Hərəccə sifariş edən icra qurumunun və hərəcc təşkilatının əməkdaşlarının, habelə əmlakın qiymətləndirilməsini həyata keçirən şəxslərin birbaşa və ya dolay yolla hərəccə alıcı qismində iştirak etməsinə yol verilmir.”.

24.3. 42.7-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci və üçüncü cümlələr əlavə edilsin:

“Ögər alış qiyməti hərəccə udmuş şəxs tərəfindən həmin müddət ərzində ödənilməzə, ipoteka predmetini hərəccə ikinci ən yuxarı qiymət təklif etmiş şəxs həmin qiymətə ala bilər. Bu məqsədlə hərəccə təşkilatı həmin şəxsə müraciət edir, sonuncu ipoteka predmetini almağa yazılı razılıq verdikdə hərəccə udmuş şəxs statusu qazanır.”.

25. 43-cü maddə üzrə:

25.1. 43.1-ci maddəyə “vasitəsində” sözdən sonra “və özünün rəsmi internet saytında” sözləri əlavə edilsin;

25.2. 43.4-cü maddədə “45” rəqəmləri “20” rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

25.3. 43.5-ci maddənin ikinci cümləsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Hərəccin təşkilatçısı ipoteka predmetini ilkin satış qiyməti ilə, hərəccin iştirakçısı olmadıqda görə hərəccin baş tutmadığı səbəbə görə isə ilkin satış qiymətindən 15 faiz aşağı qiymətlə hərəccə çıxara bilər, bu şərtlə ki, ipoteka predmetinin ən aşağı satış qiyməti ən azı hərəccin keçirilməsi xərclərinin və hüquqlarının qiyməti növbəliyyəinə görə ipoteka predmetini açıq hərəccədən satan ipoteka saxlayandan üstün olan digər ipoteka saxlayanların tələblərinin ödənilməsinə üçün kifayət qədər olsun.”;

25.4. 43.7-ci maddənin “ilkin” sözü çıxarılsın və həmin maddədə “bilər” sözdən sonra “, bu şərtlə ki, ipoteka predmetinin ən aşağı satış qiyməti ən azı hüquqlarının qiyməti növbəliyyəinə görə ipoteka predmetini satın alan ipoteka saxlayandan üstün olan digər ipoteka saxlayanların tələblərinin ödənilməsi üçün kifayət qədər olsun” sözləri əlavə edilsin.

26. 45-ci maddə ləğv edilsin.

27. 46.1-ci maddənin birinci cümləsinə “bütünü” sözdən əvvəl “öhdəlik üzrə” sözləri əlavə edilsin.

28. 47-ci maddə üzrə:

28.1. 47.1-ci maddə ləğv edilsin;

28.2. 47.2.3-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 47.2.4-cü maddə əlavə edilsin:

“47.2.4. bu qanunun 47.2.1-47.2.3-cü maddələrində qeyd edilən tələblər tam ödənilmədikdən sonra “İcra haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş məbləğə icra ödənilməsinin ödənilməsinə.”;

28.3. 47.5-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda üçüncü cümlə əlavə edilsin:

“Ögər satıqdən götürülən məbləğ ipoteka saxlayanın tələblərindən artıqdırsa, artıq məbləğ ipoteka qoyana qaytarılmalıdır.”.

29. 55.2-ci maddədə “və ya 45-ci maddələrində” sözləri “maddəsində” sözü ilə əvəz edilsin.

30. 59.4-cü maddədə “çıxmıyacaq həmin şəxslər evdən və ya mənzildən müvafiq olaraq tutmanın yönəldilməsi barədə notariusun icra qeydi və ya məhkəmə qərarı əsasında” sözləri “və yaşayış yeri üzrə qeydiyyatdan çıxmadıqda, həmin şəxslər evdən (mənzildən) və yaşayış yeri üzrə qeydiyyatdan ayrıca məhkəmə qərarı tələb olunmadan ipoteka predmetinə tutmanın yönəldilməsi barədə icra sənədi əsasında 10 təqvim günü müddətində” sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“İpoteka haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə”

Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1439-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cü maddəsinin 19-cü bəndini rəhbər tutaraq, “İpoteka haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1439-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “İpoteka haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə tutulmuş ərazidə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının

nin normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “İpoteka haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

“Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

</

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 10-cu və 12-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 4, I kitab, maddə 250, № 5, maddə 323; 2002, № 12, maddə 709; 2003, № 8, maddə 420; 2004, № 3, maddə 123, № 5, maddə 318, № 6, maddə 415, № 10, maddə 761, № 11, maddə 901; 2005, № 2, maddə 61, № 6, maddə 466, № 8, maddələr 684, 692, 693, № 11, maddə 996, № 12, maddə 1085; 2006, № 2, maddə 68, № 3, maddə 225, № 5, maddə 387, № 6, maddə 478, № 8, maddə 657, № 12, maddə 1005; 2007, № 2, maddə 80, № 6, maddə 560, № 8, maddə 745, № 10, maddə 937, № 11, maddə 1053, № 12, maddələr 1215, 1219; 2008, № 3, maddə 145, № 6, maddə 456, № 7, maddə 602, № 12, maddə 1049; 2009, № 2, maddə 47, № 5, maddə 295, № 6, maddə 404, № 7, maddə 517; 2010, № 2, maddə 75, № 3, maddə 171, № 4, maddələr 265, 266, 276; 2011, № 2, maddə 71, № 7, maddə 586, № 8, maddə 750, № 12, maddələr 1073, 1102; 2012, № 1, maddə 5, № 5, maddə 403, № 6, maddə 498; 2013, № 1, maddə 15, № 6, maddə 620, № 11, maddə 1280, № 12, maddələr 1469, 1478; 2014, № 2, maddə 96, № 7, maddə 768; 2015, № 3, maddə 254, № 5, maddə 512, № 7, maddə 814, № 10, maddə 1093; 2016, № 1, maddə 26, № 2, I kitab, maddələr 186, 204, № 3, maddə 401, № 4, maddələr 640, 646, № 6, maddə 1005, № 7, maddə 1248, № 12, maddələr 1998, 2018; 2017, № 2, maddələr 151, 153; № 4, maddə 524, № 5, maddələr 703, 735, № 6, maddə 1035, № 11, maddə 1953, № 12, I kitab, maddələr 2210, 2234, 2239; 2018, № 2, maddə 142, № 4, maddə 650, № 5, maddələr 845, 851; Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli 1295-VQD və 1297-VQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 49.4-cü maddədə "şəxsin mənafeləri üçün bu Məcəllə ilə müəyyən edilən vəzifələrini yerinə yetirməyə və ya lazımlıca yerinə yetirməyə hüququ" sözləri çıxarılınsın.
- 49.4.6-cü maddəyə "ədələtsiz" sözlərindən sonra "və ya onlara ziyan vuran" sözləri əlavə edilsin.
- 49.6-cü maddənin birinci cümləsində "5" rəqəmi "10" rəqəmləri ilə əvəz edilsin.

4. Aşağıdakı məzmununda 87.10-cu maddə əlavə edilsin: "87.10. Məhdud məsuliyyətli cəmiyyətin xalis aktivlərinin dəyərini əli faizindən artıq məbləğdə olan əqd xüsusi əhəmiyyətli əqd hesab edilir. Xüsusi əhəmiyyətli əqdin bağlanılması barədə qərar cəmiyyətin iştirakçılarının ümumi yığıncağında qəbul edilir."

5. 91.1-4-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin: "91.1-4. Cəmiyyətin iştirakçılarının ümumi yığıncağında cəmiyyətin paylarının əli faizindən artıq hissəsinə malik olan iştirakçıları iştirak etdikdə ümumi yığıncaq səlahiyyətlidir."

6. Aşağıdakı məzmununda 91.1-5-ci, 91.1-6-cı, 91.1-7-ci və 93.7-ci maddələr əlavə edilsin: "91.1-5. Cəmiyyətin iştirakçılarının ümumi yığıncağında yətersay olmadıqda, ümumi yığıncaq cəmiyyətin icra orqanı tərəfindən cəmiyyətin nizamnaməsində müəyyən edilmiş qaydada, ümumi yığıncağın gündəliyi dəyişdirilmədən çağırılmalıdır. Yenidən çağırılan ümumi yığıncaq cəmiyyətin paylarının əli faizinə malik olan iştirakçıları iştirak etdikdə səlahiyyətlidir.

91.1-6. Yenidən çağırılan yığıncaqda yətersay olmadıqda, ümumi yığıncaq cəmiyyətin icra orqanı tərəfindən cəmiyyətin nizamnaməsində müəyyən edilmiş qaydada, ümumi yığıncağın gündəliyi dəyişdirilmədən təkrarən çağırılmalıdır. Təkrarən çağırılan ümumi yığıncaq cəmiyyətin paylarının 25 faizinə malik olan iştirakçıları iştirak etdikdə səlahiyyətlidir.

91.1-7. Bir iştirakçıdan ibarət olan cəmiyyətdə ümumi yığıncağın səlahiyyətlərinə aid olan məsələlər barəsində qərarlar həmin iştirakçı tərəfindən təkbəşinə qəbul edilir və yazılı surətdə rəsmiləşdirilir."

"93.7. Cəmiyyətin paylarının əli faizini və daha çox hissəsini almaq istəyən şəxs bütün iştirakçılara rəsmi qaydada müvafiq təklif təqdim edir."

7. 91.3.6-cü maddədə "maddəsində" sözü "və 87.10-cu maddələrində" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1449-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cü bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1449-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan

Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 2 (I kitab), maddə 202, № 3, maddələr 397, 403, 429, № 4, maddələr 631, 647, 654, № 5, maddələr 835, 846, № 6, maddələr 997, 1010, № 7, maddələr 1247, 1249, № 10, maddə 1608, № 11, maddələr 1769, 1774, 1781, 1783, 1786, 1788, № 12, maddələr 1984, 2000, 2009, 2024, 2049; 2017, № 1, maddə 21, № 2, maddələr 139, 147, 152, 162, № 3, maddələr 331, 344, № 5, maddələr 698, 701, 734, 749, 754, № 6, maddələr 1020, 1033, 1036, № 7, maddələr 1273, 1296, 1297, 1299, № 11, maddələr 1964, 1966, 1969, 1979, № 12 (I kitab), maddələr 2214, 2217, 2220, 2233, 2237, 2240, 2253, 2256, 2266; 2018, № 1, maddə 19, № 2, maddələr 160, 162, 163, № 3, maddələr 383, 401, 404, № 4, maddə 646, № 5, maddələr 857, 860, 862, 876, 883, № 6, maddələr 1153, 1188, № 7 (I kitab), maddələr 1435, 1437, 1438, № 10, maddə 1963; Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 1 oktyabr tarixli 1248-VQD, 1254-VQD nömrəli, 30 oktyabr tarixli 1301-VQD, 1307-

VQD, 1317-VQD nömrəli, 2 noyabr tarixli 1326-VQD nömrəli, 30 noyabr tarixli 1363-VQD və 1371-VQD nömrəli qanunları) 485-ci maddəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. maddənin əlində "məlumatın verilməsi" sözlərindən sonra", yaxud əvvəlcədən qısa idxal bəyannaməsinin verilməsi" sözləri əlavə edilsin;

1.2. maddənin mətni 485.1-ci maddə hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 485.2-ci maddə əlavə edilsin:

"485.2. Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş hallarda qısa idxal bəyannaməsinin mallar gömrük ərazisinə gətirilməzdən əvvəl elektron formada verilməsinə görə -

veziyyəli şəxslər min manat məbləğində, hüquqi şəxslər min beş yüz manat məbləğində cərimə edilir."

Maddə 2. Bu qanun 2019-cu il fevralın 1-dən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

“Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1432-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1432-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin

qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

3. “Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 2 (II kitab), maddə 259, № 3, maddə 460, № 4, maddə 670, № 6, maddələr 1025, 1063, № 7, maddə 1272, № 9, maddə 1468,

№ 10, maddələr 1614, 1638; 2017, № 2, maddələr 176, 202, № 3, maddə 351, № 4, maddələr 530, 537, № 6, maddə 1101, № 7, maddələr 1314, 1346, № 8, maddə 1521, № 9, maddə 1637, № 10, maddələr 1788, 1798, № 11, maddələr 2003, 2027, № 12, maddələr 2290, 2320; 2018, № 1, maddə 36, № 2, maddələr 198, 201, № 3, maddələr 418, 428, 443, 445, № 5, maddələr 914, 918, 926, 955, № 6, maddələr 1225, 1234, № 7 (I kitab), maddələr 1465, 1477, 1494, 1504, № 8, maddələr 1678, 1697, № 9, maddə 1840; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 7 noyabr tarixli 331 nömrəli, 15 noyabr tarixli 343 nömrəli, 23 noyabr 360 nömrəli, 10 dekabr tarixli 384 nömrəli, 18 dekabr tarixli 409 nömrəli və 20 dekabr tarixli 416 nömrəli fərmanları) 4.39-cü bəndində "və mətnində, 486-cü maddəsində" sözləri ", 485.1-ci və 486-cü maddələrində" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 11-ci və 13-cü bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 4, I kitab, maddə 250, № 5, maddə 323; 2002, № 12, maddə 709; 2003, № 8, maddə 420; 2004, № 3, maddə 123, № 5, maddə 318, № 6, maddə 415, № 10, maddə 761, № 11, maddə 901; 2005, № 2, maddə 61, № 6, maddə 466, № 8, maddələr 684, 692, 693, № 11, maddə 996, № 12, maddə 1085; 2006, № 2, maddə 68, № 3, maddə 225, № 5, maddə 387, № 6, maddə 478, № 8, maddə 657, № 12, maddə 1005; 2007, № 2, maddə 80, № 6, maddə 560, № 8, maddə 745, № 10, maddə 937, № 11, maddə 1053, № 12, maddələr 1215, 1219; 2008, № 3, maddə 145, № 6, maddə 456, № 7, maddə 602, № 12, maddə 1049; 2009, № 2, maddə 47, № 5, maddə 295, № 6, maddə 404, № 7, maddə 517; 2010, № 2, maddə 75, № 3, maddə 171, № 4, maddələr 265, 266, 276; 2011, № 2, maddə 71, № 7, maddə 586, № 8, maddə 750, № 12, maddələr 1073, 1102; 2012, № 1, maddə 5, № 5, maddə 403, № 6, maddə 498; 2013, № 1, maddə 15, № 6, maddə 620, № 11, maddə 1280, № 12, maddələr 1469, 1478; 2014, № 2, maddə 96, № 7, maddə 768; 2015, № 3, maddə 254, № 5, maddə 512, № 7, maddə 814, № 10, maddə 1093; 2016, № 1, maddə 26, № 2, I kitab, maddələr 186, 204, № 3, maddə 401, № 4, maddələr 640, 646, № 6, maddə 1005, № 7, maddə 1248, № 12, maddələr 1998, 2018; 2017, № 2, maddələr 151, 153, № 4, maddələr 703, 735, № 6, maddə 1035, № 11, maddə 1953, № 12, maddələr 2210, 2234, 2239; 2018, № 2, maddə 142, № 4, maddə 650, № 5, maddələr 845, 851; Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli 1295-VQD və 1297-VQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 197-ci maddənin birinci cümləsində "şərtləşsə", sözlərindən sonra "Daşınar əmlakın yükümlüyü haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa," sözləri əlavə edilsin.

2. 205.1-ci maddədə "məhkəmə" sözlərindən əvvəl "Daşınar əmlakın yükümlüyü haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa və ya" sözləri əlavə edilsin.

3. 274-cü maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin: "274.1. İpoteka ilə yüklü edilmiş əşyanın müliyyətcisinin dəyişməsi ipoteka hüququnu dəyişdirmir.

274.2. "Daşınar əmlakın yükümlüyü haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunu ilə müəyyən edilmiş hallar istisna olmaqla, girov qoyulmuş əşyanın müliyyətcisinin dəyişməsi girov hüququnu dəyişdirmir."

4. 278-ci maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin: "Girov saxlayanın girov predmeti olan əşyaya girov hüququ, əgər müqavilədə ayrı qayda nəzərdə tutulmayıbsa, onun ləvazimatına, habelə "Daşınar əmlakın yükümlüyü haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulan digər əmlakda da şamil edilir."

5. 280.2-ci maddədə "ölçüsü" sözlərindən sonra "(yuxarı həddi)" sözləri əlavə edilsin və həmin maddədə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin: "Girov predmetinin təsvirində girov qoyanın bütün mövcud və ya gələcək daşınar əmlakından ibarət olması göstərilə bilər. Bu cür təsvir, həmçinin daşınar əmlakın müəyyən bir növünü (kateqoriyasını), debitor borcları və ya onların müəyyən hissəsini ehtiva edə bilər."

6. 282.3-cü maddədə "Sonrakı" sözü "Daşınar əmlakın yükümlüyü haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda müəyyən edilmiş hallar nəzərə alınmaqla, sonrakı" sözləri ilə əvəz edilsin.

7. 289.1-ci maddənin birinci cümləsində "Girov" sözü "Bu Məcəllənin 274.2-ci maddəsi nəzərə alınmaqla, girov" sözləri ilə əvəz edilsin.

8. 294.1.4-cü maddədə "girov" sözlərindən əvvəl "tutma yönəldilməsi ilə bağlı" sözləri əlavə edilsin və həmin maddədə "açıq hərracdan" sözləri çıxarılınsın.

9. 296-cü maddə üzrə: **9.1.** 296.1-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda dördüncü cümlə əlavə edilsin:

"Daşınar əmlakın yükümlüyü haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun şamil edildiyi yükümlülük predmetinə tutmanın yönəldilməsi həmin qanunla müəyyən edilmiş qaydada həyata keçirilir."

9.2. 296.2-ci maddədə "məhkəmənin qərarı ilə yalnız aşağıdakı hallarda" sözləri "aşağıdakı hallarda yalnız məhkəmənin qərarı ilə" sözləri ilə əvəz edilsin.

“Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1428-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cü bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1428-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan

Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında” 2017-ci il 29 noyabr tarixli 1691 nömrəli və “Azərbaycan Respublikası İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə əlavə tədbirlər haqqında” 2018-ci il 1 may tarixli 29 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. “Azərbaycan Respublikasının

İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 29 noyabr tarixli 1691 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017, №11, maddə 2030, №12 (I kitab) maddə 2330;

2018, №5 maddə 901, № 10 maddə 1991) 6-cü hissəsinə “yanvarın 1-dən” sözlərindən sonra “2019-cu il” sözləri əlavə edilsin.

2. “Azərbaycan Respublikası İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə əlavə tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 1 may tarixli 29 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 19 iyun tarixli 511 nömrəli fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun valyuta vəsaitinin saxlanması, yerləşdirilməsi və idarə edilməsi haqqında Qaydalar" da dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 19 iyun tarixli 511 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 6, maddə 409, № 12, maddə 753; 2005, № 3, maddə 160; 2011, № 10, maddə 903; 2017, № 5, maddə 780) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun valyuta vəsaitinin saxlanması, yerləşdirilməsi və idarə edilməsi haqqında Qaydalar"da aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 2.1.7-ci yarımbənddə "BB-" və "Ba3" işarələri müvafiq olaraq "B-" və "B3" işarələri ilə əvəz edilsin;

1.2. 3.3-cü bəndin səkkizinci yarımbəndi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"investisiya portfelinin məcmu dəyərinin 5%-dən artıq olmaması şərtlə (o cümlədən 1%-ə qədər reytingi "B-" (Standard and Poor's, Fitch) və ya "B3" (Mudiz) kredit reytingindən aşağı olmayan, qalan hissəsi isə reytingi "BB-" (Standard and Poor's, Fitch) və ya "Ba3" (Mudiz) kredit reytingindən aşağı olmayan) qeyri-investisiya reytinginə malik borc öhdəlikləri və ya təsisatlardakı depozitlər."

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının bu fərmana uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının bu fərmana uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

3. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların bu fərmana uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

2.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının bu fərmana uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

2.4. bu fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların bu fərmana uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2019-cu il büdcəsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2019-cu il büdcəsini formalaşdırmaq və fondun valyuta vəsaitinin səmərəli idarə edilməsini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2019-cu il büdcəsinin gəlirləri 15 450 149,7 min manat, xərcləri isə 11 595 238,4 min manat məbləğində təsdiq edilsin.

2. Müəyyən edilsin ki, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2019-cu il büdcəsinin gəlirləri aşağıdakı daxil-olmalar hesabına formalaşsın:

Sıra №-si	Gəlir mənbələri	Gəlirlərin məbləği (min manat)
2.1.	Azərbaycan Respublikasının payına düşən karbohidrogenlərin satışından əldə edilən xalis gəlirlər (karbohidrogenlərin neqli üzrə məsrəflər, bank, gömrük rəsmiləşdirilməsi, müstəqil nəzarət (sörveyer), marketing və sığorta xərcləri çıxılmaq şərtlə, habelə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkətinin sərmayəçiləri, payçısı və ya tərəfdaşı olduğu layihələrdə onun sərmayəsinə və ya iştirak payına düşən gəlirlər istisna olmaqla)	13 218 752,6
2.2.	Karbohidrogen ehtiyatlarının işlənməsi ilə əlaqədar sərmayəçilərin müqavilə sahəsindən istifadə üçün akhrhesabı ödənişləri	4 692,0
2.3.	Neftin və qazın Azərbaycan Respublikasının ərazisi ilə ötürülməsindən əldə edilən gəlirlər	19 040,0

2.4.	Dövlət Neft Fondunun valyuta aktivlərinin yerləşdirilməsindən və idarə olunmasından əldə edilən gəlirlər	1 442 495,1
2.5.	Neft-qaz sənayesinin imzalanması və ya icrası ilə bağlı sərmayəçilərin ödədikləri bonuslar	765 170,0
Cəmi		15 450 149,7

3. Müəyyən edilsin ki, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2019-cu il büdcəsinin xərcləri aşağıdakı məqsədlərə yönəldilsin:

Sıra №-si	Xərc istiqamətləri	Xərclərin məbləği (min manat)
3.1.	Məcburi köçkünlərin sosial-məişət və məskunlaşma məsələləri ilə bağlı bəzi tədbirlərin maliyyələşdirilməsi	200 000,0
3.2.	Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsinə transfertin yuxarı həddi	11 364 300,0
3.3.	Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun idarə edilməsi ilə bağlı xərclər	30 938,4
Cəmi		11 595 238,4

4. "2019-cu ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun vəsaitindən istifadənin əsas istiqamətləri (proqram) və investisiya siyasəti" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

5. "Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2019-cu ildə idarə edilməsi ilə bağlı xərclər smetəsi" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 dekabr 2018-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 28 dekabr tarixli fərmanı ilə təsdiq edilmişdir

2019-cu ildə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun vəsaitindən istifadənin əsas istiqamətləri (proqram) və investisiya siyasəti

1. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun (bundan sonra - Fond) vəsaitinin xərc istiqamətləri

1.1. Məcburi köçkünlərin sosial-məişət və məskunlaşma məsələləri ilə bağlı bəzi tədbirlərin maliyyələşdirilməsi;

1.2. Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsinə transfertin yuxarı həddi.

2. Fondun 2019-cu il üçün investisiya siyasəti

2.1. Fondun investisiya siyasətinin məqsədi

2019-cu ildə fond əsas kapitalın itirilməsi riskinin aşağı olması şərtlə maksimum gəlirliliyin əldə edilməsini imkan verən investisiya siyasəti həyata keçirəcəkdir.

2.2. Fondun investisiya portfeli

2.2.1. Investisiya portfelinin proqnozlaşdırılan həcmi

2019-cu il üzrə fondun investisiya portfelinin proqnozlaşdırılan məcmu dəyəri (ortaçəkili həcmi) **67,4** milyard manata bərabər götürülür.

2.2.2. Investisiya portfelinin valyuta tərkibi

Fondun investisiya portfelinin baza valyutası ABŞ dolları müəyyən edilir. Investisiya portfelinin məcmu dəyərinin minimum 90 faizinin beynəlxalq kredit agentlikləri tərəfindən verilmiş kredit reytingi "A" (Standard & Poor's, Fitch) və ya "A2" (Moody's) dərəcələrindən aşağı olmayan ölkələrin valyutalarında ifadə edilən aktivlərdə olması şərtlə Fondun investisiya portfelinin məcmu dəyərinin:

1. 50 faizi ABŞ dollarında ifadə olunan aktivlər;

2. 35 faizi avroda ifadə olunan aktivlər;

3. 5 faizi İngiltərə funt sterlinqində ifadə olunan aktivlər;

4. qalan 10 faizi isə digər valyutalarda ifadə olunan aktivlərə yerləşdirilə bilər.

2.2.3. Investisiya portfelinin alport-felləri

Fondun investisiya portfeli aşağıdakı alportfellərdən (bundan sonra - portfel) ibarətdir:

1. borc öhdəlikləri və pul bazarları alətləri portfeli (kredit reytinginə malik olmayan borc öhdəliklərinə investisiya qoyan pay fondları istisna olmaqla) - aşağı uzaqlaşma intervalı maksimum 5

faiz olmaqla, investisiya portfelinin məcmu dəyərinin 55 faizi;

2. səhm (pay) portfeli - investisiya portfelinin məcmu dəyərinin maksimum 25 faizi (maksimum 5 faizə qədər) səhmlərə və kredit reytinginə malik olmayan borc öhdəliklərinə investisiya qoyan pay fondları olmaqla);

3. daşınmaz əmlak portfeli - yuxarı uzaqlaşma intervalı maksimum 2 faiz olmaqla, investisiya portfelinin məcmu dəyərinin 10 faizə qədər (daşınmaz əmlak və daşınmaz əmlak üzrə kredit reytinginə malik olmayan borc öhdəliklərinə investisiya qoyan pay fondları daxil olmaqla);

4. qızıl portfeli - yuxarı uzaqlaşma intervalı maksimum 3 faiz olmaqla, investisiya portfelinin məcmu dəyərinin 10 faizə qədər.

2.2.4. Investisiya portfelinin hədəf gəlirliliyi

1. Fondun borc öhdəlikləri və pul bazarları alətləri portfelinin idarə edilməsinin hədəf gəlirliliyi (bençmark) kimi müvafiq valyuta (avro istisna olmaqla) üzrə 6 aylıq LIBOR faiz dərəcəsi əsas götürülür.

2. Fondun borc öhdəlikləri və pul bazarları alətləri portfelinin avroda ifadə olunan aktivlərinin idarə edilməsində hədəf gəlirliliyi (bençmark) kimi 6 aylıq EURIBOR faiz dərəcəsi əsas götürülür.

3. LIBOR dərəcəsi mövcud olmayan valyutalar üzrə hədəf gəlirliliyi kimi maliyyə bazarında banklar arasında 6 aylıq kreditlər üzrə ən geniş yayılmış faiz dərəcələri əsas götürülür.

4. Səhm (pay) portfelinin hədəf gəlirliliyi (bençmark) kimi MSCI Stock Market Indexes əsas götürülür.

2.3. Risklərin idarə olunması üzrə tələblər

2.3.1. Faiz dərəcəsi riski
Fondun borc öhdəlikləri və pul bazarları alətləri portfelinin faktiki ortaçəkili investisiya müddətinin (durasiya) dünya bazarındakı cari vəziyyətdən asılı olaraq fond müəyyən edir və bu müddət 48 aydan artıq olmamalıdır.

2.3.2. Kredit riski

1. Fondun valyuta vəsaitinin yerləşdirildiyi investisiya aktivlərinin kredit reytingi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 19 iyun tarixli 511 nömrəli fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fon-

dunun valyuta vəsaitinin saxlanması, yerləşdirilməsi və idarə edilməsi haqqında Qaydalar"ın 3.3-cü bəndinin səkkizinci yarımbəndində nəzərdə tutulmuş qeyri-investisiya reytinginə malik borc öhdəlikləri və təsisatlardakı depozitlər üzrə 5 faizlik xüsusi çəkinin yuxarı həddi üzrə tələblər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktları ilə nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrası məqsədilə həyata keçirilən investisiya qoyuluşları nəticəsində fondun investisiya portfelinə daxil olan aktivlərə tətbiq edilir.

2. Bir maliyyə qurumunun (depozitar banklar istisna olmaqla) və ya bir investisiya aktivinin investisiya portfelindəki maksimal xüsusi çəkisi investisiya portfelinin məcmu dəyərinin 15 faizi həddində müəyyən edilir.

2.3.3. Likvidlik üzrə tələblər
Fondun vəsaitinin likvidlik dərəcəsi fondun büdcə xərcləri üzrə planlaşdırılan pul və digər köçürmələrinin tam və vaxtında yerinə yetirilməsini təmin etmək üçün yetərli səviyyədə olmalıdır. Bu səviyyəni təmin etmək məqsədilə fondun vəsaitinin 100 milyon ABŞ dollarından az olmayan hissəsi yüksək likvidliyə malik qısamüddətli pul bazarları alətlərində saxlanılmalıdır. Bu vəsaitin göstərilən məbləğdən az olması halı 7 iş günündən çox davam etməməlidir.

2.3.4. Xarici menecerlər üzrə tələblər
1. Cəlb edilən xarici menecerin özünün və ya onun əsas təsisçisinin kredit reytingi beynəlxalq kredit agentliklərinin (Standard & Poor's, Fitch) və ya Moody's investisiya dərəcəli kredit reytingindən aşağı olmamalı və ya onun aktivlərinin idarə edilməsində ən azı 5 il müsbət təcrübəsi, yaxud dəyəri 1 (bir) milyard ABŞ dolları məbləğindən az olmayan aktivlərin idarə edilməsində sərəstəsi olmalıdır.

2. Xarici menecerlər idarəetməyə verilən vəsaitin ümumi həcmi investisiya portfelinin məcmu dəyərinin 60 faizindən, bir xarici menecerə idarəetməyə verilən vəsaitin maksimum həcmi investisiya portfelinin məcmu dəyərinin 5 faizindən artıq olmamalıdır.

3. Fondun vəsaitinin idarə olunmasına cəlb edilən xarici menecerlərin səlahiyyətləri və idarəetməyə verilmə müddəti fondun bu menecerlər arasında bağlanmış sənədlərdə göstərilməlidir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 28 dekabr tarixli fərmanı ilə təsdiq edilmişdir

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2019-cu ildə idarə edilməsi ilə bağlı xərclər smetəsi

Sıra №-si	Xərclər	Kod	Məbləğ (manat)
1.	Əməyin ödənişi	210000	9 440 740
2.	Malların (işlərin və xidmətlərin) satın alınması	220000	4 819 425
3.	Quantlar və digər ödənişlər	260000	765 480
4.	Təqaüdlər və sosial müavinətlər	270000	65 000
5.	Digər xərclər	280000	11 666 891
5.1.	İcarə və maddi xidmətlər	281400	20 000
5.2.	Sair xərclər	282100	8 711 450
5.3.	Bank xərcləri	282300	2 935 441
6.	Qeyri-maliyyə aktivlərinin alınması	310000	4 180 884
Cəmi			30 938 420

Daxili işlər naziri polis orqanlarında xidmət etmək arzusunda olan gənclərin sıra baxışını keçirib

Dekabrın 29-da Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri, general-polkovnik Ramil Usubov Əlahiddə Çevik Polis Alayında Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) baş idarə, idarə və ərazi polis orqanlarında vakant sırası və kiçik reis heyəti vəzifələrində xidmət etmək arzusunda olan gənclərin sıra baxışını keçirib.

DİN-in mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, aidiyyəti baş idarə, idarə və xidmət rəislərinin də iştirak etdikləri tədbirdə general-polkovnik Ramil Usubov ayrı-ayrılıqda hər bir gəncin zahir görkəmi, fiziki hazırlığının vəziyyəti, ümumi bilik səviyyəsi və dünyagörüşü ilə maraqlanıb. Ümumilikdə 630 iddiaçının arasında daha hazırlıqlı olan 445 nəfərin daxili işlər orqanlarında xidmətə qəbul olunması üçün Baş Kadrlar İdarəsinin rəhbərliyinə müvafiq tapşırıqlar verilib.

Namizədlərlə görüşdə çıxış edən nazir əvvəlcə onları qarşıdan gələn əlamətdar

bayramlar - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə təbrik edib, daxili işlər orqanlarında xidmətə qəbulunu şəffaf, aşkarlıq və ədalət prinsipləri əsasında keçirildiyini vurğulayıb. Ramil Usubov ulu öndər Heydər Əliyevin və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müəmməl təhsilə, yüksək mədəniyyətə və işgüzar keyfiyyətlərə, hərtərəfli dünyagörüşə malik gənclərin hər zaman dövlət idarəçiliyində daha geniş təmsil olunmaları, o cümlədən daxili işlər orqanlarında xidmətdə irəli çəkilmələri üçün tövsiyə və tapşırıqların xatırladığı. Nazir bu istiqamətdə hər zaman konkret addımların atıldığını, hazırkı seçmələrin bu sahədə uzun müddətli həyata keçirilən məqsədyönlü siyasətin

növbəti bariz nümunəsi olduğunu bildirib.

Ramil Usubov cinayətkarlıqla qatıyyəti mübarizə, sabitliyin, əmin-amanlığın təmini, insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının etibarlı qorunması siyasətinin hüquq mühafizə, o cümlədən daxili işlər orqanlarında da özünə böyük məsuliyyət qoyduğunu, hər bir əməkdaşın öhdəsinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb.

General-polkovnik Ramil Usubov xidmətə qəbul üçün seçilən gəncləri təbrik edərək şərafətli polis adını uca tutmalarını, bilik və bacarıqlarını, dünyagörüşlərini, təcrübələrini daim artırmalarını, öz üzərində daha səy etmələrini, idmanla işləmələrini, müasir dövrün tələblərinə və çağırışlarına cavab vermələrini, informasiya texnologiyalarının ən son nailiyyətlərini praktikada fəal şəkildə tətbiq etmələrini tövsiyə edib.

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi cəbhə bölgəsində olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırığına əsasən Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il bayramı ərzində Müdafiə Nazirliyinin rəhbər heyəti cəbhənin Füzuli istiqamətində yerləşən hərbi hissələrdə olub və şəxsi heyətlə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, nazirliyin rəhbər heyəti Aprel şəhidlərinin xatirəsinə ucaldılmış abidəni ziyarət edib, ölkəmizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən şəhidlərin xatirəsinə hörmət və ehtiramla yad edib.

Socuq Mərcanlı kənd məktəbində müəllim və şagirdlərlə görüşən müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov onları qarşıdan gələn bayramlara münasibətilə təbrik edərək, məktəblilərə bayram hədiyyələri təqdim edib.

On xətə dəyüş növbəsi çəkən şəxsi heyətlə görüşən nazir müdafiənin dayanıqlığını, hərbi qulluqçuların döyüş və mədəni-psixoloji hazırlığını yoxlayıb, komanda-mühafidə məntəqəsindən

düşmənin mövqelərini izləyib. Çay süfrəsi arxasında əsgərlərlə söhbət etdikdən sonra müdafiə naziri on xətə xidmət edən şəxsi heyətin sosial-məişət şəraitinin daha da yaxşılaşdırılması ilə bağlı görülən işlərlə maraqlanıb və müvafiq tapşırıqlar verib. Bayram münasibətilə şəxsi heyətə təbriklərini və ən xoş arzularını çatdıran general-polkovnik Z.Həsənov xidmətdə fərqlənən hərbi qulluqçulara mükafatlandıraraq onlara qiymətli hədiyyələr təqdim edib.

Sonra nazir cəbhə bölgəsində yerləşən hərbi hospitalda müalicə alan hərbi qulluqçularla görüşərək onların səhəti ilə maraqlanıb. Nazir hərbi qulluqçulara bayram sovqatları təqdim edib, onların teziqlə sağalaraq xidmət yerlərinə qayıtmalarını arzulayıb.

Sonra nazir cəbhə bölgəsində yerləşən hərbi hospitalda müalicə alan hərbi qulluqçularla görüşərək onların səhəti ilə maraqlanıb. Nazir hərbi qulluqçulara bayram sovqatları təqdim edib, onların teziqlə sağalaraq xidmət yerlərinə qayıtmalarını arzulayıb.

Bakı-Gəncə sürət qatarı işə düşüb

Dekabrın 29-da saat 09:00-da Bakı-Gəncə sürət qatarı işə düşüb. AZƏRTAC xəbər verir ki, "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri Cavid Qurbanov qatar yola düşməzdən əvvəl sərəmişlərə, bu qatarda fəaliyyət göstərəcək əməkdaşlara uğurlar arzulayıb.

Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə onları təbrik edən QSC sədri işğal altında olan torpaqlarımızın azad edilməsinə və yeni qatarlarla Qarabağa səfərlər edəcəyimizə inandığını vurğulayıb.

4 saata yaxın bir müddət ərzində Gəncəyə qatan qatarın izdihamlı qarşılanma mərasimi keçirilib.

Mərasimdə çıxış edən Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov bildirib ki, bu, yalnız Gəncə şəhərinin deyil, bütövlükdə ölkəmizin həyatında əlamətdar hadisədir. "Bu sürət qatarının istifadəyə verilməsi Prezident İlham Əliyevin Gəncəyə olan diqqətinin növbəti bariz nümunəsidir. Gəncə Qafqazın ən gözəl şəhərlərindən biridir. Dünyanın ən yüksək standartlarına cavab verən beynəlxalq hava limanı, yeni yol-

lar, təhsil ocaqları Gəncədəki inkişafın göstəricisidir. Bu gün isə onların sırasına birli də əlavə olundu. Biz çox sevinirik ki, belə sürət qatarı məhz Gəncə istiqamətində istifadəyə verilib", - deyir N.Bayramov vurğulayıb.

"Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri Cavid Qurbanov bu sürət qatarını Gəncəyə yox, gələcəyə yol açan bir qatar kimi səciyyələndirib: "İnkişafa, uğura ge-

dən bu qatarın açılışı Prezident İlham Əliyevin uğurlu siyasətinin nəticəsində reallaşmışdır. Azərbaycan dəmir yolları daha da inkişaf edəcək, ilk olaraq Gəncəyə gedən sürət qatarı gələcəkdə Ankara qədər uzanacaq".

Daha sonra Milli Məclisin deputatı Musa Quliyev bu uğurlu layihənin reallaşdırılmasının əhəmiyyətindən danışaraq, xalqımızın iqtisadi sahədə daha böyük

uğurlar əldə edəcəyinə inandığını söyləyib.

Tədbirdə, həmçinin Gəncə hadisələrində şəhid olmuş polis polkovniki İlqar Balakışiyevin oğlu İlham Balakışiyev çıxış edib. "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin əməkdaşı olan İ.Balakışiyev bugünkü hadisənin nəqliyyat tarixində böyük əhəmiyyətə malik olduğunu bildirib.

Tədbir konsert proqramı ilə davam edib.

Qeyd edək ki, Bakı-Gəncə-Bakı sürət qatarı ayın cüt günlərində Bakıdan, tək günlərində isə Gəncə şəhərindən saat 09:00-da yola düşəcək. Qatardan Biləcəri, Yevlax və Goran stansiyalarında dayanaqları mövcuddur. Dörd vaqondan ibarət qatarda birinci klass (9 yer), biznes (62 yer) və standart (296 yer) olmaqla, cəmi 367 oturmaq yeri var. Gediş biletləri dəmir yolu kassalarında və internet saytında onlayn satılır.

Biz Vətənimizin çiçəklənməsi, qüdrətinin artırılması və suverenliyinin möhkəmləndirilməsi məqsədilə qarşımıza böyük vəzifələr qoymuşuq. Həmin vəzifələrin həlli üçün bütün həmvətənlərimiz, o cümlədən xaricdə yaşayan soydaşlarımız sız birləşməli, harada yaşamalarından asılı olmayaraq, milli maraqlarımızı qətiyyətlə qorumaq, antiAzərbaycan dairələrin təxribatçı əməllərinə qarşı prinsipial mübarizə aparmalıdır. Sizi Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətilə səmimi qəlbədən təbrik edir, hər birinizə səadət, firavanlıq və bütün işlərinizdə uğurlar diləyirəm.

İlham ƏLİYEV

Azərbaycan xalqını Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni 2019-cu il

münasibətilə təbrik edir,
hər bir ailəyə səadət, sevinc dolu günlər və
yeni-yeni uğurlar arzulayır

GCM
GLOBAL ENERGY AZERBAIJAN

"Global Energy Azerbaijan" şirkəti və onun törəmə şirkətləri

Azərbaycan xalqını

"Absheron Operating Company"

"Binagadi Oil Company"

"Karasu Operating Company"

"Shirvan Operating Company"

"Neftechala Operating Company"

**Dünya
Azərbaycanlılarının
Həmrəylik Günü və
Yeni 2019-cu il**

*münasibətilə təbrik edir,
hər bir ailəyə səadət və
sevinc dolu günlər arzulayır*

Hərbi hissələrdə "Açıq qapı" günü keçirilib

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun təsdiq etdiyi tədbirlər planına uyğun olaraq, dekabrın 29-da Müdafiə Nazirliyinin tabeliyində olan bütün hərbi hissələrdə Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə əsgər valideynləri və yaxınları üçün "Açıq qapı" günü keçirilib.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, ziyarətçilər hərbi hissələrdə yaradılan yaşayış və

məişət şəraiti ilə tanış olub, xidməti, inzibati binalara, əsgər yataqxanalarına və yeməxanalarına baş çəkiblər. Qonaqlar üçün müxtəlif döyüş texnikaları və silahların nümayişi də təşkil edilib.

Hərbi hissələrdə komandanlığın iştirakı ilə keçirilən "Açıq qapı" günündə valideynlərlə görüşlər təşkil olunub, onları maraqlandıran məsələlərin müzakirəsi aparılıb, konsert proqramları və digər mədəni-kütləvi tədbirlər keçirilib.

"Star" Azərbaycanın investisiya yatırın ölkə olduğunu bir daha təsdiqlədi

2018-ci ilin yaddaqalan hadisələrindən biri də "Star" zavodunun açılışı oldu. Bu hadisə bir neçə aspektdən mühüm əhəmiyyət daşıyır. Ən başlıcası odur ki, dünyanın bir çox ölkələrində hələ də maliyyə böhranının hökm sürdüyü indiki zamanda "Star" kimi nəhəng bir müəssisənin araya-ərsəyə gətirilməsi Azərbaycanın iqtisadi qüdrətini əyani şəkildə göstərdi. Əlbəttə, bu, Azərbaycan dövlətinin həyata keçirdiyi düzgün və məqsədyönlü iqtisadi siyasət sayəsində mümkün oldu.

"Star"ın istifadəyə verilməsi həm də Azərbaycanın qısa müddətdə investisiya yatırılan ölkədən sərmayəyə yönəldən ölkəyə çevrildiyini bir daha nümayiş etdirdi. Çünki bu müəssisə Türkiyədə ölkəmizin 6,3 milyard dollarlıq sərmayəsi ilə istismara verildi. "Star" Avropa, Yaxın Şərqi və Afrika bölgələrinin ən böyük müəssisələrindən biridir. Onun ümumi neft emalı gücü 10 milyon ton təşkil edəcək. Müəssisənin əsas xammal təchizatçısı SOCAR - Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətidir.

Zavod istifadəyə verildikən Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi: "Türkiyə və Azərbaycan Avrasiyanın enerji və nəqliyyat xəritəsini yenidən cızır". Belə ki, "Star" Azərbaycanın və Türkiyənin inkişafı üçün əhəmiyyətli qlobal layihələrin sırasında önəmli yeri tutdu. İki ölkənin digər tərəfdaşlarla birlikdə həyata keçirdikləri nəhəng işlərin təməlinə isə Xəzər dənizi, Qara dəniz və Aralıq dənizini birləşdirən "polad kəməri" - Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) əsas ixrac neft kəməri

dayanır. BTC-dən sonra "Şahdəniz" qazını Bakı yaxınlığındakı Səngəçal terminalından Ərzurumadək nəql edən Bakı-Tbilisi-Ərzurum kəməri bu əlaqəni daha da möhkəmləndirdi. Nəhəng enerji layihələrinin gerçəkləşməsi digər sahələrdə də mühüm işlər görməyə imkan yaratdı. Beləliklə, nəqliyyat sektorunda önəmli layihə - Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsi həyata keçirildi.

2018-ci ilin iyun ayında istifadəyə verilən TANAP (Transadolı Qaz Boru Kəməri) Azərbaycanın və Türkiyənin işbirliyini, əməkdaşlıq və tərəfdaşlığını dünyaya bir daha nümayiş etdirdi. Bu, iki ölkənin birgə çəkdiyi 1900 kilometrlik boru xətidir. "Cənub qaz dəhlizi"nin onurğa sütunu adlandırılan bu kəməri Azərbaycanla Türkiyənin təkcə işbirliyini, iqtisadi əməkdaşlığının deyil, dünyaya nümunə olan dostluq və qardaşlığının bəhrəsidir. Azərbaycanın və Gürcüstanın ərazisindən keçən Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin daşdığı qazı TANAP tikilməkdə olan TAP-a (Transadriatik Qaz Boru Kəməri) ötürəcək, 2020-ci ildə Avropaya çatdıracaq.

TANAP-ın açılışından cəmi dörd ay sonra "Star" kimi nəhəng bir müəssisənin istifadəyə verilməsi birgə həyata keçirilən işlərin miqyasını və dəyərini göstərir.

Prezident İlham Əliyev bununla bağlı demişdir: "Bunların hər biri özlüyündə nəhəng bir layihədir və neinki ölkələrimiz, xalqlarımız üçün, bölgə, dünya, Avrasiya üçün çox böyük önəm daşıyır. Türkiyə və Azərbaycan birgə səylərlə güclü siyasi iradə nümayiş etdirərək Avrasiyanın enerji və nəqliyyat xəritəsini yenidən cızır. Bu biz edirik və bu yeni xəritələrin altında bizim imzamız var. Bütün bunları biz birgə səylərlə etdik. Bütün bu layihələr böyük maliyyə yatırımı tələb edən layihələrdir."

"Star"ın təməli 2011-ci il oktyabrın 25-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan tərəfindən qoyulub. Zavod Türkiyənin İzmir şəhərinin Əliəğa rayonunda, "Petkim" neft-kimyə kompleksinin ərazisində inşa edilib.

2018-ci ilin avqust ayından müəssisədə sınaq məqsədilə xam neft emal olunmağa başlayıb. Zavoda ilk 80 min ton "Azeri Light" nefti də Azərbaycandan gətirilib.

Bu müəssisə Türkiyədə sənayenin, ümumiyyətlə, iqtisadiyyatın inkişafına təkan verəcək. Zavod Türkiyənin

ixdaldan asılılığını azaltmaq üçün iqtisadiyyatına milyard yarım dollar əlavə gəlir gətirəcək. Burada hər il 1,6 milyon ton nafta, 1,6 milyon ton təyyarə yanacağı, 4,8 milyon ton az kükdürlü dizəl yanacağı, 700 min ton neft koksü və digər məhsullar istehsal olunacaq.

Odur ki, Türkiyə də bu layihənin gerçəkləşməsinə böyük önəm verir. Bu, "Star"ın açılış mərasimindəki çıxışlarından da aydın göründü. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan tədbirdə demişdir: "Star" neft emalı zavodu ilə Azərbaycanla qardaşlıq əlaqələrimizin strateji miqyasını daha da gücləndirmiş olur. Türkiyə və Azərbaycanın liderliyi ilə həyata keçirdiyimiz hər bir layihə ölkələrimizin regional gücə çevrilmək qabiliyyətini qüvvətləndirməkdədir. Dünyanın ticarət müharibələri və böhranlarla sarsıldığı bir dövrdə bir-bir açılışını etdiyimiz bu layihələrin ölkələrimizi həm ayrılıqda öz dəyərlərinə, həm də ortaq hədəflərinə yaxınlaşdırdığına inanıram."

Beləliklə, "Star" Azərbaycanla Türkiyənin əlaqələrinin bir çox sahələrdə, o cümlədən iqtisadi çərçivədə davam etdiyini bir daha təsdiqlədi, iki ölkə arasında həmrəyliyi gücləndirmək üçün uzun müddət görülən işlərin ən mühüm və konkret nümunələrindən birinə çevrildi.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Azərbaycan-Rusiya münasibətləri möhkəm özül üzərində qurulub

İlham ƏLİYEV: "Təməl bizim tarixi dostluğumuzdur"

Azərbaycan 2018-ci ildə iqtisadiyyatın əksər sahələrində böyük islahatları reallaşdırsa da, qarşıdakı illərdə daha yüksək nailiyyətlərə imza atmaq, dünyanın iqtisadi məkanında daha üstün mövqelər əldə etmək, xarici bazarlara çıxışını gücləndirmək əzmindədir.

Məhz belə iqtisadi kursun tətbiqi ölkəmizi dünya KİV-in diqqət mərkəzində saxlayır, inkişafımız beynəlxalq qurumlar tərəfindən izlənilir, dünyanın aparıcı mütəxəssisləri isə Azərbaycan iqtisadiyyatını öyrənir, araşdırır və qiymətləndirirlər.

Bu baxımdan Prezident İlham Əliyevin "Rossiya-24" telekanalına verdiyi müsahibə xüsusi maraq kəsb edir. Bu süjetdə Rusiyadan gələn telejurnalist ölkəsi üçün maraqlı doğuran bir sıra suallara Azərbaycan Prezidenti ilə birlikdə aydınlıq gətirməyə cəhd edir. Bu barədə müsahibədə deyilməyə də, görünən odur ki, son zamanlar Qərbin davamlı sanksiyalarına maruz qalan Rusiya üçün beynəlxalq siyasi münasibətlərin gərginləşərək sərt qütbləşməyə üz tutduğu bir dövəmdə Azərbaycanın tarixi tərəfdaşları ilə münasibətlərə sadıq qalmasıdır. Xüsusən də Ermənistanın "böyük qardaş"ə sədaqətine and içməkdə davam edərək 180 dərəcə döndür Qərbe üz tutması fonunda Azərbaycan-Rusiya əlaqələrinin araşdırılması zərurətə çevrilir.

Rusiya jurnalisti iki dövlət iqtisadi əlaqələrinin inkişafına və bu əlaqələrin dinamik artımına Azərbaycan Prezidentinin baxış bucağından nəzər salmışdır. Yeni il ərafəsində qonşularla, dostlarla münasibətlərin dərinləşməsinə xidmət edən Azərbaycan diplomiyası dövlət başçısının yerli xarici siyasətin ana xəttini təşkil edir, ölkəmizin sülhə, qardaşlığa sadıq olduğunu bir daha ortaya qoyur.

Prezident İlham Əliyev müsahibəsində ən vacib detallara toxunur: "Biz beynəlxalq miqyasda əsas tərəfdaşlarımızla, ilk növbədə qonşu ölkələrlə ənənəvi münasibətimizi möhkəmləndirmişik. Xəzər dənizinin hüquqi statusunun nizamlanması haqqında Konvensiya imzalanıb. Hesab edirəm ki, bu, Xəzər dənizi ölkələri bir-biri-

nə daha da yaxınlaşdıracaq tarixi sənəddir". Azərbaycan yaxın qonşuları ilə əlaqələri gücləndirməklə yanaşı, bu il beynəlxalq təşkilatların daxilində fəallığını saxlamış, Qoşulmama Hərəkatının üzvü olan ölkələrin xarici işlər nazirləri səviyyəsində Bakıda beynəlxalq forum keçirmişdir. Azərbaycanın daxilində potensial risklər mövcud olmasa da, xarici potensial risklərdən özümüzü qoruyuruq, iqtisadi islahatlara böyük dəyər veririk.

Azərbaycan və Rusiya iqtisadiyyatı qarşısında dünyanın global iqtisadiyyatından geri qalmamaq üçün illik iqtisadi tempin 3 faizdək artırılması kimi ciddi məsələ durur. Ölkəmizdə artıq uzun müddətdir gələcək addımlar planlaşdırılarda həmişə qeyri-neft sektoru neft sektorundan ayrı götürülür. Biz həmişə qeyri-neft iqtisadiyyatına və qeyri-neft sənayesinə daha çox diqqət yetiririk. On bir ayın yekunlarına görə, qeyri-neft sənayesinin artımı 9 faizdən çoxdur. Fermerlər torpaq vergisindən başqa bütün vergilərdən azaddırlar. Dövlət güzəştli şərtlərlə gübrə, yanacaq və istehsalata böyük subsidiyalar ayırsa da, dayanıqlı inkişafı sənaye, kənd təsərrüfatı, yüksək texnologiyalara bağlıdır.

Eyni zamanda iki dövlət başçısının son ildə 6 dəfə görüşməsi, çoxsaylı müqavilələrin imzalanması gələcək qarşılıqlı iqtisadi uğurlara birgə imza atmağa imkan verir. Prezident İlham Əliyev belə hesab edir ki, bu görüşlərin hər biri müəyyən nəticə verir. Ömtəə dövrünün artırılması diqqətdə saxlanılır. Qarşılıqlı fəalliyətin müxtəlif istiqamətlərini inkişafı üzrə yol xəritələri hazırdır. Hər iki dövlətin sərmayədarları ölkələrimizin iqtisadiyyatına investisiya qoyur,

sahibkarlar birgə istehsalatlar yaradılması istiqamətində ciddi addımlar atırlar. 2019-cu ilin planları ikitərəfli ticarətə ciddi təkan verəcək, Şimal-Cənub layihəsini gerçəkləşdirəcək.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev müsahibəsində bir daha bizim əsas ticari-iqtisadi tərəfdaşımızın Rusiya Federasiyası olduğunu qeyd edir, bu əməkdaşlıq potensialını gücləndirmək niyyətində olduğunu bildirir. Qoşulmama Hərəkatının sədr ölkəsi kimi Azərbaycan beynəlxalq arenada öz rolunu artıracaq, bizə tərəfdaş ölkələrə eyni dəstəyi, eyni münasibəti sərgiləyəcək.

Rusiya ictimaiyyəti üçün maraqlı olan məsələlərdən biri də Azərbaycanın enerji layihələridir. Rusiya-Türkiyə-Azərbaycan birliyi və Rusiya ilə Azərbaycanın Türkiyə vasitəsilə Avropa İttifaqına qaz axınına necə yönəlmələri çoxlarına təəccüblü gələ bilər. Rusiya ilə Azərbaycanı bu məsələdə toqquşan tərəflər kimi də təqdim edən qüvvələr mövcuddur.

Amma bu gün dünyanın enerji xəritəsində bir növ Rusiya-Türkiyə-Azərbaycan əməkdaşlıq formatı artıq mövcuddur. Dövlət başçısı belə hesab edir ki, bu əməkdaşlığın həm ikitərəfli, həm də üçtərəfli planında böyük perspektivləri mövcuddur: "...Prinsipcə, bu il "Türk axını"nın dəniz fəzasının açılmasında yeni heç nə yoxdur. Sadəcə, Rusiya ilə Türkiyənin yüksək səviyyədə qarşılıqlı siyasi fəalliyəti bu layihənin reallaşmasına, yaxud da gerçəkləşməsinə sürətləndirməyə imkan verir. Buna görə də biz Rusiya və Türkiyənin dostları kimi bu layihəni alqışladığımız və həmin layihənin açılış mərasimində yüksək hökumət səviyyəsində iştirak etdik".

Bahadır İMANQULİYEV,
"Azərbaycan"

Azercell

Sizi Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə təbrik edirik!

Bakı Yeni ili qarşılamayağa hazırdır

Əvvəlki 1-ci səh.

Şəhərdən saçılan parlaq işıqlar gecənin zülmətində sakit-sakit ləpələnən Xəzərin sinəsində bərq vurur. Elə buna görədir ki, həm ölkə sakinləri, həm də turistlər yeni il Dənizkənarı Milli parkda qarşılamaya xüsusilə sevirilər.

Həmçinin sayrışan rəngbərəng işıqlar, böyük çilçiraqlarla işıqlandırılan binələr bayrama uyğun bəzədilən restoranlar, kafelər, təşkil olunan bayram konsertləri onlarda xüsusi marağa səbəb olur.

Milad bayramı həm də Azərbaycan tolerantlığının tentesidir...

Hansı ölkənin, millətin sakini olmasından asılı olmayaraq, Bakıda Yeni il qarşılamaya başqa... Axı bu şəhər tolerantlığın, multikulturalizmin beşiyidir. Dilindən, dinindən, millətindən asılı olmayaraq bütün insanlar burada Yeni ilin özündə ehtiva etdiyi sülh, dostluq ənənələrini olduğu kimi yaşayır və bayramda da bu əhvali-ruhiyyədə olurlar.

Hər il Yeni il Bakıda müxtəlif inancların insanları bir el bayramına çevrilir. Onlar öz ölkələrində Pasxanı, Peysaxı necə keçirirlərse, bu bayramı da eyni təntənə və şövlə məhz bizim paytaxtımızda qeyd edirlər.

Və beləcə yüzillərdir həyatın ölümlər üzərində qələbəsinin rəmzi olan Yeni il dostluq, qardaşlıq, sülh içində qarşılayılır... Yeni iliniz mübarək!

Yasəmən MUSAYEVA,
Ağəli MƏMMƏDOV (foto),
"Azərbaycan"

İnsan və torpaq

"Torpaqdan yaranıb insan", - deyiblər,
Hər şeyin əzəli, sonu da odur.
Torpaq yetirimi yeşib-geyir...
Yaranıb beləcə müəyyən olur.

Nə qədər möcüzə torpağın üstü,
Müxtəlif görkəmdə, müxtəlif adda.
Gözə görünməyən nə qədər sirt var,
Yatır min illərdir torpağın altında.

Nəşillər yaşayır bu kainatda,
Biri doğulubsa, biri qocalıb.
Güncünü torpaqdan alaraq insan
Səməyə yol açır, göyü ucaltıb.

Bəli, dönməyibdir öz inadından,
Babadan tökülüb, bala götürüb...
Fikir xalısını toxyyan insan
Nəsil-dən-nəsilə məslək ötürüb.

Bugünün əlində haqiqət olub
Dünyanın alçatmaz o fəziyyəsi.
Zohmətlə, əmək dolub, yığılıb
Darvinin təkamül nəzəriyyəsi.

Yaşayır əslər, yaşayır illər...
Bəsi gör necə yol daşlara döyüb...
Sahlara, xanlara ayılmayınlar
Torpağın ömüründə yalnız baş ayıb.

Snaqdan keçirib hey zaman-zaman,
Yaddaşdan-yaddaşə zəncirənibdir.
Bəzən elə olub, zəncir halqası
Yüz il, min il başa gəlir.

Otları, gülləri yoxlayıb bir-bir,
Zəriflik ömüründə başını zıyib.
Keçirib snaqdan, təcrübələrdən
Yara sağaltmağa məlləm eyləyib.

Puşquda durubdur bəndə, bəndə,
Dağlarda, daşlarda ömür sürübdir.
Onun ovlamağın dağda, dərəzə
Əylib o, yerdən daş götürübdir.

Daş atıb göydəki uçan quşlara,
O öz zəkasıyla kəmalə yetdi.
Təccüb bürüyüb açıldı sirlər...
Fəbiət sirləri onu ayıldadı.

Düşünüb: "Daş niyə uçub getmədi?
Mən ki tullamışdım onu fəzaya!
Açı necə oldu, necə oldu ki,
Yerə yuvarlandı, düşdü qəzaya?"

Bələcə yaşadı, ömrü etdi insan,
O öz zəkasıyla kəmalə yetdi.
İdrakın gücünə açıldı sirlər...
Cəzibə qanunun Niyatın kəşf etdi.

Büdrədi, yoxıldı, durdu, yeridi,
Soyuqda üsüdü, istidə yandı.
"Bunları duyduğca, dərək edirdiçə
Sevinc də, nəşə də, qəm də yarandı.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Heydər ƏLİYEV: “Əziz Əliyev Azərbaycan xalqının görkəmli nümayəndələrindən biridir”

Azərbaycan tarixində imzası olan görkəmli şəxsiyyətlərin əsl qiymətini daim ulu öndər Heydər Əliyev verib. İctimai-siyasi həyatda, mədəniyyət, incəsənət, elm sahələrində misilsiz xidmətlər göstərmiş, nadir istedad sahibləri olan vətənpərvər ziyalılarımız haqqında ümummilli liderin söylədiyi fikirlər zaman keçsə də, öz əhəmiyyətini qoruyub saxlayır.

Azərbaycanın sədaqətli övladı, görkəmli dövlət və elm xadimi, akademik Əziz Əliyevin əməyinə, tarixi xidmətlərinə ulu öndərin verdiyi yüksək dəyər ona olan ehtiramın təəcəssümüdür. O gündən - 1998-ci il mayın 14-də keçirilən unudulmaz şəxsiyyətin 100 illik yubiley tədbirindən 20 il keçir. Lakin Heydər Əliyevin o zaman ifadə etdiyi sözlərlə, dilə gətirdiyi fikirlərlə Azərbaycanın iftixarı olan görkəmli övladlarından biri - Əziz Əliyevə daha yaxşı tanıyıq. Odur ki, bu dəfə də sözü ümummilli liderə veririk.

Görkəmli dövlət, ictimai və elm xadimi Əziz Əliyevin 100 illiyinə həsr olunmuş təntənəli yubiley gecəsində Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyevin nitqi

- Bugünkü təntənəli yubiley gecəsi Azərbaycan və Dağıstan xalqlarının görkəmli oğlu Əziz Əliyevin nurlu şəxsiyyətinə, onun 100 illik yubileyinə həsr olunmuşdur. Eyni zamanda, buğünkü mərasim Dağıstan və Azərbaycan xalqlarının dostluq və qardaşlıq bayramıdır. Biz son illər bu möhtəşəm sarayda Azərbaycan xalqının görkəmli şəxsiyyətlərinin yubileylərini təntənə ilə qeyd etmişik. Bu, çox gözəl ənənədir, buğünkü mərasim Dağıstan və Azərbaycan xalqlarının dostluq və qardaşlıq bayramıdır. Biz son illər bu möhtəşəm sarayda Azərbaycan xalqının görkəmli şəxsiyyətlərinin yubileylərini təntənə ilə qeyd etmişik. Bu, çox gözəl ənənədir, buğünkü mərasim Dağıstan və Azərbaycan xalqlarının dostluq və qardaşlıq bayramıdır.

Aprəl 27-də Dağıstanda, Ma-haçqalada Əziz Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş təntənəli mərasim keçirilmişdir. Azərbaycanın yüksək səviyyəli nümayəndə heyəti də orada iştirak etmişdir. Bu gün biz Dağıstanın yüksək səviyyəli, çox mötəbər nümayəndə heyətini Azərbaycanla qəbul edirik, Əziz Əliyevin yubileyini birlikdə qeyd edirik, eyni zamanda Azərbaycan və Dağıstan xalqlarının dostluq, qardaşlıq bayramını keçiririk.

Mən bütün Azərbaycan xalqı adından Dağıstan xalqına hörmət və ehtiramımızı bildirərək Dağıstan Respublikasının Baş naziri Xizri Şixsəidovun rəhbərliyi ilə bu gün Azərbaycanla gəlmiş Dağıstan nümayəndə heyətini səmimi-qəlbədən salamlayıram, onlara “xoş gəlmisiniz” deyirəm, Dağıstan və Azərbaycan xalqlarının dostluğunun sarsılmaz olduğunu bir daha bəyan edirik.

Dağıstan xalqına və Dağıstan nümayəndə heyətinə dərin hörmət bəsləyərək və deyəcəyimi sözləri onların da dilməsini arzu edərək nitqimin qalan hissəsini hamınıza üçün aydın olan rus dilində davam edəcəyəm.

Hörmətli qonaqlar, bizim dostlarımız!

Ümidvaram ki, siz mənim Azərbaycan dilində dediklərimi olduğu kimi başa düşdünüz. Mənim dediklərimi olduğu kimi başa düşməyiniz üçün rus dilində danışacağam, yəqin ki, həmvətənlərim məni düz başa düşəcəklər. Azərbaycanla rus dilini, demək olar, hamı bilir, ona görə də hesab edirəm ki, məni başa düşəcəklər.

Buğünkü təntənə, Əziz Əliyevin 100 illiyinə həsr olunmuş, Dağıstanda və Azərbaycanla keçirilmiş yubiley tədbirləri xalqlarımız, ölkələrimiz, dövlətlərimiz arasında, insanlar arasında olan səmimi, dostluq münasibətlərini bir daha nümayiş etdirir. Əziz Əliyev özünün çox-cəhətli fəaliyyəti, humanizmi və yayğıkeşliyi sayəsində Dağıstan və Azərbaycan xalqlarının sarsılmaz dostluğunun simvollarından birinə çevrilmişdir.

O, dövlət xadimi, nazir, çətin illərdə Azərbaycanın rəhbərlərindən biri idi

Burada Əziz Əliyevin həyat yolu haqqında çox sözlər deyildi. Mən daha çox, daha yaxşı, daha dolğun danışa bilərəm, çünki onu şəxsən tanıyırdım, bir çox illər onunla birlikdə olmuşam. Özü də mənim bildiklərimin bir çoxunu belə də heç kim bilmir. Ancaq bununla belə, vaxtımızı almayacağam, hesab edirəm ki, deyilənlər tamamilə kifayətdir. Mən yalnız bəzi məqamlar üzərində dayanacağam.

Mən əminəm ki, Əziz Əliyev, - bu aylar ərzində dəfələrlə deyildiyi kimi, - Azərbaycan xalqının görkəmli nümayəndələrindən biridir.

O, lap əvvəldən qeyri-adi insan idi. Onun tərcümeyi-halına diqqət yetirən. İrəvanda rus gimnaziyasında təhsil almaq və oranı qızıl medalla bitirmək, gənc ikən kömək üçün milyonçu Hacı Zeynalabdin Tağıyevə və mürciət etmək, ondan bu köməyi almaq və bütün dünyada məşhur olan Hərbi Tibb Akademiyasında ali tibb təhsili almaq üçün Peterburqa getmək - gənclik illərində bunun heç də hər kəs bacarmazdı, heç də hər kəs bu qədər məqsədyönlü ola bilməzdi. Başqa sözlə, bu qeyri-adi istedadlı ilahidən gələn insan özünün məqsədyönlü, fədakarlığı, zəhmətsevərliyi, biliklərinə can atması sayəsində çox şey qazanmış, hətərəfli insani keyfiyyətlər əldə etmişdir. O həm həkim, həm alim, həm də səhiyyə təşkilatçısı idi. O, dövlət xadimi, nazir, çətin illərdə Azərbaycanın rəhbərlərindən biri, XX əsrin ən ağır illərində Dağıstanın birinci rəhbəri idi. Moskvada, sonra isə Azərbaycanda məsul işdə çalışmışdı. Ancaq eyni zamanda, onun həyatı heç də asan keçmədi, maneələrle, çətinliklərlə, özünə qarşı edilən bir çox haqsızlıqlarla rəzlənmişdi. Amma bunların hamısını aradan qaldırır və yolundan dönmürdü.

Bizim üçün xüsusi əhəmiyyəti olan odur ki, Azərbaycan xalqının oğlu Əziz Əliyev yüksək bacarığını, fayda vermək qabiliyyətini yalnız təkcə öz respublikasında, ölkəsində nümayiş etdirməmişdir. O, müharibə illərində İranda çox məsul işi uğurla yerinə yetirmiş, Dağıstanın rəhbəri kimi son dərəcə məsuliyyətli vəzifənin öhdəsindən çox gözəl gəlmiş, Moskvada - tərkibində yaşadığımız Sovetlər İttifaqı kimi bir dövlətin paytaxtında müvəffəqiyyətlə çalışmışdır.

Bizim xalqımız üçün bunun xüsusi əhəmiyyəti var, ona görə ki, xalqımız, Azərbaycanın ən yaxşı oğulları təkcə öz ölkəsində deyil, həm də başqa ölkələrdə, respublikalarda layiqli yer tutur. Bu, hər bir Azərbaycanlının qəlbində çox böyük bir hissi doğurur.

İkinci Dünya müharibəsi bəşər tarixində ən ağır müharibədir. Böyük Vətən müharibəsi faşizm, çəhələt, təcavüzə qarşı müharibə idi. Faşizmə qarşı vuruşanlar, qələbənin təmin olunması işinə öz töhfələrini verənlər, öz fəaliyyəti ilə bu qələbənin alınmasına kömək edənlər, şübhəsiz, ən yüksək qiymətə və ən yüksək hörmətə layiqdirlər.

Bəli, faşist qoşunları Sovet İttifaqına hücumu keçdikdən sonra qısa bir vaxtda çox irəliləmiş və Qafqaz dağlarının ətəklərinə, Dağıstanın hündərinə çatmışdılar. Dağıstan istisna olmaqla, bütün Şimali Qafqaz faşist qoşunları tərəfindən işğal edilmişdi. Onlar Bakıya can atır, Bakı neftini ələ keçirmək istəyirdilər. Bu, baş tutsaydı, müharibənin nəticəsi belə də başqa cür olardı. Sovet ordusu, vətənin müdafiəsinə qalxan insanlar kütləvi qəhrəmanlıq göstərdilər. Bir neçə gün əvvəl, mayın 9-da biz əlman faşizmi üzərində qələbənin 53-cü il döndürülmə qeyd etdik. Biz cəbhədə vuruşmuş, arxada qələbəni təmin etmiş, faşizmin qarşısını kəse bilmiş insanlara indiki nəslin bəslədiyi hissələri bir daha və dönə-dönə ifadə edirik. Belə görkəmli insanlardan biri də Əziz Əliyev idi.

Əziz Əliyev ön xətdə, Dağıstanda olmuşdur

Onun qismətinə olduqca çox çətin vəzifələr düşmüş və o, bu vəzifələrin öhdəsindən uğurla gəlmişdir. 1941-ci ilin yayında, Sovet İttifaqına faşistlərin hücumu başladıqdan az sonra sovet qoşunları İrana daxil oldular. Əziz Əliyev Azərbaycan nümayəndələrindən böyük bir qrupuna başçılıq etdi və İranda müvəffəqiyyətli xüsusi missiyanı yerinə yetirdi.

Bəli, vaxt gələcək və onun həmin dövrdəki fəaliyyətinin təfərrüatı da əşkarə çıxarılacaqdır. Lakin məsələ, mənə məlumdur ki, o, görkəmli Azərbaycan yazıçısı Süleyman Rüstəm, Mirzə İbrahimov, Süleyman Rəhimov və bir çox başqa

ları ilə birlikdə orada necə cəsarətlə və ağılla iş aparırdı. Ancaq faşist qoşunları Dağıstan sərhədlərinə yaxınlaşan kimi, - orada son dərəcə mürəkkəb vəziyyət yaranmışdı, - Dövlət Müdafiə Komitəsinin qərarı ilə Əziz Əliyev Dağıstana göndərildi. Dağıstanlılar 1942-ci ilin sentyabrında onları respublikasında vəziyyətin necə olduğunu yaxşı bilirdilər. Orada əvvəllər yaşamamış, işləməmiş olan bu adam oraya gəldi və qısa müddətdə bu çoxmillətli diyarı öz ətrafında sıx birləşdirməyə, hamını öz ətrafına toplamağa və onları Dağıstanın müdafiəsinə, deməli, həm də Zaqafqaziyanın, Bakı neftinin müdafiəsinə qaldırmağa müvəffəq oldu. Bu, böyük iş idi və o, həmin işi gördü. Bu işi o, özünü qeyri-adi insani keyfiyyətləri, istedadı, ağıl-zəkası sayəsində həyata keçirdi.

Açıqını deyək ki, o vaxtlar Əziz Əliyev Azərbaycanın dövlət xadimləri arasında ali təhsilli olan, ziyalılığı, zəngin elmi biliyi ilə fərqlənən bir neçə adamdandır, bəlkə də yeganə adam idi. Bütün bu keyfiyyətlər qısa müddətdə Dağıstanda vəziyyəti sabitləşdirməkdə, respublikanın xalqın Qafqazın müdafiəsi üçün birləşdirməkdə onun xüsusi əhəmiyyəti vardı. Dağıstanlılar Əziz Əliyev başda olmaqla və bizim ordumuzla, o vaxtkı sovet ordusu ilə birlikdə çox böyük vəzifəni yerinə yetirdilər. Onlar Qafqaz müdafiə etdilər, faşist qoşunlarını irəliləməyə qoymadılar, Bakı neftini xilas etdilər.

Təbii ki, bütün bunlar ali komandanlığın, qoşunların, Qafqazın müdafiəsinə səfərbər edilmiş bütün şəxslərin çox böyük, qəhrəmancasına fəaliyyətinin nəticəsi idi. Lakin Əziz Əliyev başda olmaqla dağıstanlıların töhfəsi də çox böyük və sanballı olmuşdur.

Sonra Əziz Əliyev Moskvada işlədi. Daha sonra, 50-ci ildə onu yənidən Azərbaycana qayıtdılar, burada Nazirlər Soveti sədrinin müavini işlədi, bir il sonra isə bütün vəzifələrdən çıxarıldı, partiya cəzası verildi, beləliklə də əslində, ona fəsiləni verənlər, öz fəaliyyəti ilə bu qələbənin alınmasına kömək edənlər, şübhəsiz, ən yüksək qiymətə və ən yüksək hörmətə layiqdirlər.

İndi deyə bilirik ki, onun çox çətin, ancaq, eyni zamanda xoşbəxt taleyi olubdur. O, öz həyat yolunda bir çox çətinliklərlə, maneələrlə rəzlənmiş, ancaq onları aradan qaldırmışdır.

Ədalətsizliklə qarşılaşmış, amma ruhdan düşməmişdir

Əziz Əliyev İrəvanda anadan olmuş və artıq 1918-ci ildə özü və bütün ailəsi soyqırımına, deportasiyaya məruz qalmışdır. O, ermənilərin Azərbaycan xalqına qarşı törətdikləri soyqırımını çox gənc yaşında özi görmüş və doğma diyarını tərk edərək Naxçıvana, oradan da Bakıya köçməyə məcbur olmuşdur. O çalışır, çox iş görürdü, əvəzində 40-cü ildə ona töhmət elan edirdilər ki, guya Tibb İnstitutu antisovet ünsürlərdən, millətçilərdən və sairədən təmizlənməmişdir.

O, müharibə vaxtı İranda, Dağıstanda nə qədər böyük iş görmüş, Moskvada müvəffəqiyyətlə işləmiş, sonra vətənə qayıtmışdır. Bir il sonra isə onu işdən çıxarmışdılar ki, guya valideynlərinin sosial məşəyini, bacısının İranda olması gizlətmişdir. Bu paradoks indi artıq bizə məlumdur.

Böyük dövlət xadimi mənə danışırdı ki...

O, 1938-ci il repressiyasından möcüzə nəticəsində xilas olmuşdur. Onu sonralar, 50-ci illərin əvvəlində repressiya etdilər. İşdən çıxarıb Ortopediya və Bərpa Cərrahiyyəsi İnstitutunun direktoru vəzifəsinə yalnız 1954-cü ilin martında qayıtdılar. Bundan sonra mən, necə deyirlər, azadlığa çıxdım və 1954-cü ilin noyabrında öz ailə həyatımı qura bildim.

orada işlədi. Bu, onun o vaxtkı rejimin bilavasitə Mirçefər Bağirov tərəfindən həyata keçirildiyi repressiyalara məruz qaldığı dövr idi.

Əziz Əliyevin heç bir günahı yox idi. Hamı yaxşı bilirdi ki, eri kimi, özü də İran təbəəsi olan böyük bacısı 1938-ci ildə, İran təbəəsi azərbaycanlılar buradan çıxarılan vaxt İrana köçməyə məcbur olmuşdu. Bu, məlum idi və heç kim bunu gizlətmirdi. Onun isə boynuna qoyurdular ki, bu faktı gizlətməmişdir.

Onun ailəsinin sosial məşəyini də məlum idi. 1926-cı ildə o, Komunist Partiyasına daxil olmuş, yüksək vəzifələrdə işləmiş, SSRİ, Azərbaycan, Dağıstan ali sovetlərinin deputatı seçilmişdi və sairə. O, müharibə zamanı necə hünər göstərmişdir. 1951-ci ildə isə birdən-birə deyirlər ki, guya o, özünün sosial məşəyini gizlətməmişdir. Onu repressiyaya məruz qoymaq üçün sadəcə olaraq, nəyəsə öcəməyə lazım idi.

Repressiyadan mən də əziyyət çəkmişəm

Deməliyəm ki, mən özüm də bu repressiyadan əziyyət çəkmişəm. O vaxt mənim Əziz Əliyev ilə qohumluq münasibətlərim yox idi və bu gün geniş ictimaiyyətdə bəlkə də ilk dəfə deyəcəyəm ki, mərhum həyat yoldaşım Zərifə xanımla 1948-ci ildə tanış olmuşduq. Az sonra mən Leningrad oxumağa getdim. 50-ci ildə oradan Bakıya qayıtdıqdan sonra, şübhəsiz ki, öz ailə həyatımı qurmaq, evlənmək fikrində idim. Ancaq mənim mənzil-məişət şəraitim buna imkan vermirdi - anam və qardaşlarımla İrəvan şəhərində zərərli kirayədə yaşayırdım. Şərait yox idi və mən mənzil almağımı gözləyirdim.

1952-ci ildə mən kiçikotqal mənzil aldım. Lakin o vaxt mən Əziz Əliyevin ailəsi ilə ünsiyyətdə olmaq qadağan edilmişdi. Xatırdım, 1951-ci ildə Əziz Əliyev işdən çıxarıldıqda Zərifə xanımla biz görüşdük və o mənə dedi: “Deyəsən, biz bir daha görüşə bilməyəcəyik, çünki atam işdən çıxarılar və ona qarşı siyasi ittiham irəli sürüblər. Sən isə dövlət təhlükəsizliyi orqanlarında işləyirsən və bu, sənə zərər gətirə bilər. Odur ki, deyəsən, bizə birlikdə olmaq qismət deyilmiş”. Mən, əlbəttə, etirazımı bildirdim və münasibətlərimiz davam etdi.

Bundan az sonra, - həmin vaxtlar Əziz Əliyevin ailəsinə iş izləyir və onu həbsə almaq üçün fəal məşğul olurdular - o vaxtkı dövlət təhlükəsizliyi naziri general Yemelyanov məni yanına çağırır bu sözləri dedi: “Sən cavan və bacarıqlı işçisən. Leningradda çox yüksək təhsil alıb, təhsili uğurla başa çatdırıbsan, sənin gələcəyin var. Ancaq sən Əziz Əliyevin ailəsi ilə bütün əlaqələri kəsməliyəm, yoxsa biz səni işdən çıxarmalı olacağıq”. Orqanlar işlədiyəm və məsələnin na yerdə olduğunu bildiyimə görə ondan belə ittihamlar üçün nə kimi əsaslar olduğunu soruşdum. O məni danıyaraq dedi: “Sən hələ cavan və başa düşmərsən. Yoldaş Mirçefər Bağirov göstəriş verib və biz onu yerinə yetirməliyik”.

Aradan bir il keçdi. Mənim əlaqələrim qeyri-leqal xarakter aldı, əks halda, başqa cür mümkün deyildi. Bir ildən sonra, 1953-cü ilin əvvəllərində general Yemelyanov yenidən məni yanına çağırır və qəti şəkildə xəbərdarlıq etdi: “Əgər sən öz əlaqələrin kəsməsən, onda nəzərə al ki, işdən çıxarılaçaqsan, həm də nəinki işdən çıxarılaçaqsan, eyni zamanda, ciddi şəkildə cəzalandırılacaqsan”. Artıq o vaxt bildirdim ki, hər şey ona doğru gedir ki, Əziz Əliyevə həbs etməli, onun ailəsinə iş Mirçefər Bağirovun göstərişi ilə buradan sürğün etməli idilər.

Amma Allah kömək etdi. 1953-cü ilin martında Stalin öldü, həmin ilin yayında isə Mirçefər Bağirovu əvvəlcə işdən çıxarıldılar, sonra da həbs etdilər. Bütün bu müddətdə Əziz Əliyev Sabunçuda həkim işləyirdi və onu öz əvvəlki vəzifəsinə - Ortopediya və Bərpa Cərrahiyyəsi İnstitutunun direktoru vəzifəsinə yalnız 1954-cü ilin martında qayıtdılar. Bundan sonra mən, necə deyirlər, azadlığa çıxdım və 1954-cü ilin noyabrında öz ailə həyatımı qura bildim.

Həyat, bax, belədir...

Qohum olduğumuz illərdə mən Əziz Əliyev ilə çox yaxından ünsiyyət saxlayırdım. Açıqını deyim ki, bütün burada deyilənlərlə yanaşı, o həm də olduqca gözəl insan idi. Bir insan kimi, bir ata kimi olduqca gözəl adam idi. Sədə, məhərm, ağıllı həmsöhbət olan bu insan tarixdən, ədəbiyyat və incəsənətdən çox şey bilmirdi. Azərbaycanla və Dağıstanda işlədiyi illərdə o, elm xadimləri

ilə çox sıx təmasda olurdu. Bütün tibb professorları onun dostları idi, onların çoxunu o hazırlayıb irəli çəkmişdi. Azərbaycan incəsənəti və ədəbiyyatının Üzeyir Hacıbəyov, Müslüm Məqomayev, Bülbül, Niyazi, Səməd Vurğun, Süleyman Rüstəm, Qara Qarayev və bir çox başqaları kimi görkəmli xadimləri ilə onun çox yaxın, mehriban və ailəvi münasibətləri vardı. Bütün bunlar ona görə olurdu ki, o, çox ziyalı bir adam idi, yüksək səviyyədə savadlı, mədəni adam olduğuna görə həmişə məhz bu mühillə təmasda olmağa çalışırdı. Həmin adamlar da onunla yaxın olmaq istəyirdilər. O, hər cəhətdən gözəl insan idi.

Əlbəttə, o, vaxtilə məruz qaldığı repressiyalara görə son illərdə çox həyəcan keçirirdi. Lakin bununla yanaşı, Əziz Əliyev ona qarşı ədalətsizlik edərək repressiya törətdikləri də, onların özlərinin nə kimi cəzalar çəkdiyini də görmüşdü. O, nəinki Mirçefər Bağirovun tutulduğunu, həm də 1956-cı ildə Bakıda onun və digər cinayətkarların məhkəmə prosesinə də görmüşdü.

Mütəəhhimlər kürsüsündə Mirçefər Bağirovla birlikdə həmin general Stepan Yemelyanov da əyləşmişdi, o Yemelyanov ki Əziz Əliyevə əlaqə saxladığına görə mənə iki dəfə xəbərdarlıq etmiş və mənə danılaşmışdı. Ona 25 il həbs cəzası kəsildi. Görün tale necə olur. Sonralar, 70-ci illərdə mən MK-nın birinci katibi işləyərək Yemelyanov öz cəzasını çəkib Bakıya qayıtdı və mənə məktub yazaraq ona bəzi şəxsi işlərində kömək göstərməyi xahiş etdi. Həyat, bax, belədir.

Bütün bunları ona görə deyirəm ki, öz təəssüratlarını bölüşmək istəyirəm, həmçinin bildirmək üçün ki, keçmişdə bizim çox xoş, yaxşı münasibətlərimiz olubdur, biz onları qiymətləndirməli və unutmamalıyıq. Amma keçmişdə əgər hallar da olubdur. Biz elə hallara görə heç zaman yox verməyək. Xalqımız XIX və XX əsrlər ərzində, 1918-ci ildə soyqırımına məruz qalıbdır. Sonra Ermənistanla yaşamaş Azərbaycanlılar 1948-ci ildən etibarən Stalinin xüsusi qərarı ilə və yənə də Mirçefər Bağirovun iştirakı ilə zor gücünə Azərbaycana deportasiya etmişdir. Birinci deportasiya əsrin əvvəllərində başlanmışdır. 1918-ci ildə Əziz Əliyevin ailəsi soyqırımına məruz qalaraq deportasiya edilmişdir. Onun orada qalan nəsiləri 1948-1953-cü illərdə köçürmüşlər. Ermənistanla qalanlar isə 1988-ci ildə Ermənistanla Azərbaycan arasında münasibətə başlandıqda gözmüçünxəy salınmış, məhv edilmiş, zorla aradan çıxarılmışlar.

20-ci, 30-cu, 40-cü, 50-ci illərin repressiyaları totalitar sovet rejiminin bütün sovet xalqına qarşı, xüsusən Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi ən ağır cinayətdir. 37-38-ci illərdə Azərbaycan xalqının məruz qaldığı repressiyalar, zənnimcə, heç bir respublikada olmayıbdır. Azərbaycanın ən görkəmli elm və mədəniyyət, təhsil xadimləri məhv edilmişdir. Bunu da unutmaq olmaz. Bununla birlikdə belə hallar bir daha təkrar edilməməlidir.

Bu gün Azərbaycan müstəqil respublikadır

İndi biz azad insanlarıq. O illərdə çalışın, Azərbaycan elmini, təhsilini, səhiyyəsinə, iqtisadi potensialını və sənayesini yaratmış insanlar Azərbaycanın buğünkü müstəqilliyinin bünövrəsini qoymuşlar. Biz onları unutmalıyıq, onları xatırlamalı, onların xidmətlərini lazımlıca qiymətləndirməliyik. Bu adamlar arasında Əziz Əliyev də var.

Mən artıq dedim, Əziz Əliyev kimi görkəmli insanları Dağıstan və Azərbaycan xalqları arasında dostluq və qardaşlığın möhkəmlənməsinə çox böyük töhfə vermişlər. İndi bu işə biz də öz töhfəmizi verməliyik. Ona görə ki, heç nə bir yerdə donub qalmır, hər şey inkişafda, hərəkətdədir. Həyatımızın indiki dövrü keçmişdəkindən - biz bir dövlətin, bir ölkənin tərkibində olduğumuz dövrdəkindən fərqlidir. İndi Azərbaycan müstəqil dövlətdir. Respublika olan Dağıstan, eyni zamanda, Rusiya Federasiyasının bir hissəsidir. Bizim Dağıstanla olan münasibətlərimiz - Rusiya ilə dostluq münasibətləri deməkdir. Biz Rusiya, rus xalqı ilə həmişə dostluq və mehriban münasibətlər şəraitində yaşamaşırıq. İndi də bu cür münasibətlər şəraitində yaşayırıq. Biz Azərbaycan ilə Rusiya Federasiyası arasında dostluq və əməkdaşlığı gələcəkdə də möhkəmləndirəcəyik.

Azərbaycan xalqına bəslədiyi çox böyük hissələr, Əziz Əliyevin xatirəsinə göstərdiyi diqqətə görə Dağıstan xalqına bir daha ən dərin minnətdarlığımı bildirirəm.

Azərbaycançılıq ideyası diaspor fəaliyyətində əsas istinaddır

Azərbaycanlılar harada yaşamalarından asılı olmayaraq, daim öz milli-mənəvi dəyərlərinə, milli köklərinə, sadiq olmalıdırlar. Bizim hamımızı birləşdirən, həmray edən azərbaycançılıq ideyasıdır, azərbaycançılıqdır. Azərbaycan dövləti müstəqilliyini əldə edəndən sonra azərbaycançılıq aparıcı ideya kimi həm Azərbaycanda, həm də bütün dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar üçün əsas ideya olub.

Heydər ƏLİYEV

Azərbaycan Respublikası müstəqillik qazandıqdan sonra dövlətçilik strategiyasında yaranmış boşluğun yerini dolduran ulu öndər Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasətinin nəticəsi olaraq azərbaycançılıq ideyası dövlətimizin təməl daşı olmuşdur. Azərbaycançılıq düşüncəsində dövlətçilik siyasətində prioritet istiqamətlərdən biri olaraq Azərbaycanın milli-etnik baxışlı sistemini əks etdirən bir konsepsiyadır. Bu konsepsiyanın aparıcı istiqamətlərindən biri həm milli, həm də ümumbəşəri xarakter daşıyan diaspor fəaliyyətidir. Bu istiqamətdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan dövləti dünya azərbaycanlılarının milli birliyinə nail olmaq istiqamətində ardıcıl və sistemli iş aparmaq üçün, lobbi fəaliyyətini genişləndirmək, beynəlxalq əməkdaşlığı gücləndirmək və dünya birliklərinə üzv seçilmək kimi məsuliyyətləri işi öz qarşısına məqsəd qoymuşdur.

Azərbaycan diasporunun yaranmasının vacibliyini, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü'nün təsis olunması ideyasını irəli sürən ümummilli lider Heydər Əliyev hələ 1991-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri olarkən dünya azərbaycanlıları arasında birliyin daha da möhkəmləndirilməsinin əhəmiyyətini nəzərə alaraq dekabrın 31-nə Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü elan edilmiş təşəbbüsü ilə çıxış etmişdir. Təklif yekdilliklə qəbul edilmişdir. Beləliklə, bütün azərbaycanlılar üçün əziz olan 31 dekabr Azərbaycan xalqının birlik sürurunu və azərbaycançılıq məfkürəsinin simvoluna çevrilmişdir.

Tarixin ən məsuliyyəti və yadda qalan səhifələrindən biri də 2001-ci ildə Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsi olmuşdur. Bakıda noyabrın 9-10-da baş tutan qurultayda ulu öndərin həmin tarixi tədbirdəki çıxışı (Bakı, 9-10 noyabr, 2001-ci il) bütün dünya azərbaycanlılarını məslək və ideyaya bir araya yığmaqla həqiqi mənada insanları təpədi və düşüncəyə məcbur etdi: “Her bir insan üçün milli məsuliyyəti onun qürur mənbəyidir. Həmişə fəxr etməmiş, bu gün də fəxr etməmiş, mən azərbaycanlıyam. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycançılıqdır. Her bir azərbaycanlı öz milli məsuliyyətini görə qürur hissi keçirməlidir və biz azərbaycançılıq - Azərbaycan dilini, mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşatmalıyıq. Azərbaycanlılar harada yaşamalarından asılı olmayaraq, daim öz milli-mənəvi dəyərlərinə, milli köklərinə, sadiq olmalıdırlar. Bizim hamımızı birləşdirən, həmray edən azərbaycançılıq ideyasıdır, azərbaycançılıqdır. Azərbaycan dövləti müstəqilliyini əldə edəndən sonra azərbaycançılıq aparıcı ideya kimi həm Azərbaycanda, həm də bütün dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar üçün əsas ideya olub. Azərbaycançılıq öz milli məsuliyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlamaq, eyni zamanda, onların ümumbəşəri dəyərlərlə sintezləndirmək, inteqrasiyasından bəhrələnmək və hər bir insanın inkişafının təmin olunması deməkdir”. 1997-ci ildə ulu öndər Heydər Əliyev ABŞ-a rəsmi səfəri zamanı Azərbaycan diasporu qarşısındakı çıxışında da bu istiqamətdə əsas prinsipləri müəyyən etmişdir: “Siz düşünməyiniz ki, Azərbaycan bizim üçün nə edib, düşüncünüz ki, biz Azərbaycan üçün nə etmişik. Onda Azərbaycan da irəli gəder, Azərbaycan diasporu da inkişaf edər. Harada doğulmuş fərqi yoxdur. Əsas odur ki, sən azərbaycanlısan. Azərbaycan dilini, mədəniyyətini daşıyıcısısan”.

Ulu öndərin özünəməxsus uzaqgörənlik və müdrikliyinin təzahürü faktorunu onun yaratdığı müstəqil Azərbaycan dövlətinin quruluşu və inkişafı istiqamətində aparılan məqsədyönlü siyasətin xaricdə uğurla tərənnum olunması idi. Belə ki, diaspor quruculuğu ulu öndərin dövlətçilik siyasətində prioritet istiqamətlərdən biri olaraq Azərbaycanın milli-etnik baxışlı sistemini əks etdirən bir konsepsiyadır. Bu konsepsiyanın aparıcı istiqamətlərindən biri həm milli, həm də ümumbəşəri xarakter daşıyan diaspor fəaliyyətidir. Bu istiqamətdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan dövləti dünya azərbaycanlılarının milli birliyinə nail olmaq istiqamətində ardıcıl və sistemli iş aparmaq üçün, lobbi fəaliyyətini genişləndirmək, beynəlxalq əməkdaşlığı gücləndirmək və dünya birliklərinə üzv seçilmək kimi məsuliyyətləri işi öz qarşısına məqsəd qoymuşdur.

Azərbaycan diasporunun yaranmasının vacibliyini, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü'nün təsis olunması ideyasını irəli sürən ümummilli lider Heydər Əliyev hələ 1991-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri olarkən dünya azərbaycanlıları arasında birliyin daha da möhkəmləndirilməsinin əhəmiyyətini nəzərə alaraq dekabrın 31-nə Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü elan edilmiş təşəbbüsü ilə çıxış etmişdir. Təklif yekdilliklə qəbul edilmişdir. Beləliklə, bütün azərbaycanlılar üçün əziz olan 31 dekabr Azərbaycan xalqının birlik sürurunu və azərbaycançılıq məfkürəsinin simvoluna çevrilmişdir.

Tarixin ən məsuliyyəti və yadda qalan səhifələrindən biri də 2001-ci ildə Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsi olmuşdur. Bakıda noyabrın 9-10-da baş tutan qurultayda ulu öndərin həmin tarixi tədbirdəki çıxışı (Bakı, 9-10 noyabr, 2001-ci il) bütün dünya azərbaycanlılarını məslək və ideyaya bir araya yığmaqla həqiqi mənada insanları təpədi və düşüncəyə məcbur etdi: “Her bir insan üçün milli məsuliyyəti onun qürur mənbəyidir. Həmişə fəxr etməmiş, bu gün də fəxr etməmiş, mən azərbaycanlıyam. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycançılıqdır. Her bir azərbaycanlı öz milli məsuliyyətini görə qürur hissi keçirməlidir və biz azərbaycançılıq - Azərbaycan dilini, mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşatmalıyıq. Azərbaycanlılar harada yaşamalarından asılı olmayaraq, daim öz milli-mənəvi dəyərlərinə, milli köklərinə, sadiq olmalıdırlar. Bizim hamımızı birləşdirən, həmray edən azərbaycançılıq ideyasıdır, azərbaycançılıqdır. Azərbaycan dövləti müstəqilliyini əldə edəndən sonra azərbaycançılıq aparıcı ideya kimi həm Azərbaycanda, həm də bütün dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar üçün əsas ideya olub. Azərbaycançılıq öz milli məsuliyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlamaq, eyni zamanda, onların ümumbəşəri dəyərlərlə sintezləndirmək, inteqrasiyasından bəhrələnmək və hər bir insanın inkişafının təmin olunması deməkdir”. 1997-ci ildə ulu öndər Heydər Əliyev ABŞ-a rəsmi səfəri zamanı Azərbaycan diasporu qarşısındakı çıxışında da bu istiqamətdə əsas prinsipləri müəyyən etmişdir: “Siz düşünməyiniz ki, Azərbaycan bizim üçün nə edib, düşüncünüz ki, biz Azərbaycan üçün nə etmişik. Onda Azərbaycan da irəli gəder, Azərbaycan diasporu da

Milli birlik bayramı

Tarix üçün qısa, zaman üçün zərrə olsa da, insan ömrü üçün təkrarı olmayan böyük vaxt, yalnız irəliyə doğru uzanan yoldur bir il. Ancaq 31 dekabr bizim üçün təkca vıdalaşmaqda olduqumuz illə ayrılıq, qarşılaşmağa hazır olduğumuz yeni illə görüşün həyəcanı demək deyil, həm də Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günüdür.

Sərhədlərə dikilən həsrətli baxışlar

Azərbaycanlılar uzun illər doğma vətənin sərhədlərinə həsrətli baxmışdılar. Çünki tıkanlı məftillərini o üzündə yaşayan əzizləri ilə görüşmək müşkülə çevrilmiş, sovet dövlətinin qadağaları keçilməz sədlər yaratmışdı. Hətta uzun illər Azərbaycanlıları öz doğma sərhədlərinə hərbi xidmətə belə göndərmirdilər.

Ayrı-ayrı illərdə baş verən ictimai-siyasi hadisələr, müharibələr, inqilablar, deportasiyalar nəticəsində, yaxud təhsil almaq, iş tapmaq ümidi ilə gedənlərimiz bir daha geri dönmə bilməyib. Ömürlərini Vətən həsrətli ilə qürbətə başa vurdular. Burada qalanlar da başqa ölkələrdə məskunlaşmış həmvətənliləri ilə görüşmək, əlaqələr yaratmaq imkanından məhrum edildilər.

Araz çayı da azərbaycanlıların nisgilli oldu. Amma bu çayın adı sovet hakimiyyətindən çox illər qabaq Azərbaycan xalqının ən böyük həsrət yeri olmuşdu. Hələ XIX əsrdə İkinci Rusiya-İran müharibəsi Azərbaycan üçün faciə ilə nəticələnmişdi. Müharibə edən bu iki dövlət arasında Türkmənçay kəndində 1828-ci il fevralın 10-da bağlanan müqaviləyə əsasən, Araz çayından şimaldakı ərazilərimiz Rusiyanın, cənubdakı isə İrənin tərkibinə daxil edilmişdi.

Çarizm dövründə bu tarixi ədalətsizlik aradan qaldırılmadı. Bununla belə, başqa ölkələrin tərkibində olsalar da, o taylı-bu taylı azərbaycanlıların bir-birlərinə əlləri çatdı, ünləri yetdi.

1920-ci ildə Azərbaycanca müstəqil milli hökuməti Cümhuriyyəti devirərək hakimiyyəti ələ keçirən bolşeviklər haqdan, hüquqdan dəm vursalar da, bir xalqın həsrətini daha ağır, daha çəkməz etdilər. 1935-ci ildə İrənlə sərhədləri qəflətən tamamla bağladılar. Heç qaçaqlar da kimsəni o üz-bu üzə keçirə bilmədilər. Qo-humlarını görmək üçün Arazın o tayına gedənlərimiz öz evlərinə qayda bilmədilər. Sovet hakimiyyətinin 1937-ci ildə həyata keçirdiyi repressiyaadan önce Azərbaycan xalqına belə faciələr yaşadıldı...

1980-ci illərin sonlarında, Sovet rejimi zəifləməyə başlayanda Azərbaycan xalqı azadlığı uğrunda mübarizəyə qalxdı. 1989-cu ilin dekabr ayının sonlarında Naxçıvanda SSRİ-İran sərhədlərində Araz çayının hər iki sahilində yaşayan azərbaycanlılar sərhədə yürüş etdilər. Havanın soyuğuna, şaxtasına baxmayaraq, günlərlə Arazın sahillərində birlik şüarları səsləndirdilər. Minlərlə insan Şimali və Cənubi Azərbaycan arasındakı sərhəd dirəklərini sökməyə başladı. Həmin vaxt İstanbula türkdilli xalqların konfransı keçirildi. Konfrans dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinin qeyd olunmasına qərar verdi.

1991-ci il dekabrın 16-da Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Heydər Əliyev dünya azərbaycanlılarının birliyi yaratmağın əhəmiyyətini nəzərə alaraq, dekabrın 31-ni Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü elan etdi. Bu əlamətdar bayram o vaxtdan azərbaycanlıların sarsılmaz mənəvi birliyinin rəmzinə çevrildi.

Həmrəylik yolunda yeni addımlar

2001-ci ilin noyabrında dünya azərbaycanlıları arasında həmrəyliyin təmin olunması, həmçinin Azərbaycan icmalarının, cəmiyyətlərinin, birliklərinin fəaliyyətinin gücləndirilməsi ilə bağlı məsələlərin müzakirəsinin

zəruriliyini nəzərə alaraq ümummilli lider Heydər Əliyev Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsi haqqında sərəncam imzaladı. Həmin ilin noyabrında keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı Azərbaycan diasporunun formalaşması və inkişafının prinsiplial istiqamətlərini müəyyənləşdirdi, diaspor quruculuğu işini gücləndirdi. Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun daha da yüksəlməsi, müxtəlif ölkələrdə dilimiz, tariximiz, mədəniyyətimizin təbliği, Ermənistanın təcavüzkarlıq siyasətinin ifşası, bədnam erməni lobbisinə qarşı sistemli və ardıcıl mübarizənin təşkil məsələləri qurultayın qarşıya qoyduğu başlıca vəzifələr oldu. Qurultaydan sonra ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə diaspor sahəsində vahid dövlət siyasətinin həyata keçirilməsi üçün yeni komitə yaradıldı, bu sahədə fəaliyyəti tənzimləyən "Xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasəti haqqında" qanun qəbul edildi.

2003-cü ildə soydaşlarımızın təşkilatlanması prosesinin daha geniş vüsət almasını təmin etmək məqsədilə Almanyanın Maynts şəhərində Dünya Azərbaycanlıları diaspor təşkilatları rəhbərlərinin I forumu keçirildi. Tədbirdə Azərbaycan diasporunun problemləri barədə səmərəli fikir mübadiləsi aparıldı, icma və birliklərin fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi, Avropa azərbaycanlılarının vahid təşkilatda birləşdirilməsi ideyası gündəliyə gətirildi. Bu ideyanın reallaşdırılmasının zəruriliyini nəzərə alaraq, 2004-cü ilin apreldə Berlin şəhərində Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin (AAK) təsis konfransı keçirildi. Avropada fəaliyyət göstərən Azərbaycan diasporunun vahid təşkilatda birləşdirilməsinə nail olmaq AAK-in təsis edilməsində başlıca məqsəd idi.

2004-cü ilin mayında Türkiyə Respublikasının İsgəndərün şəhərində təsis edilən Türkiyə-Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının da əsas məqsədi həmin ölkədə fəaliyyət göstərən ayrı-ayrı Azərbaycan dərnəklərini, qurumları və onların təsəvvüründə burada yaşayan bütün həmvətənlərimizi öz ətrafında birləşdirmək idi. Eyni məqsəddə 2005-ci ildə Kanadanın Toronto şəhərində də Azərbaycan Təşkilatları Federasiyası təsis olundu.

Prezident İlham Əliyevin 8 fevral 2006-cı il tarixli Sərəncamı ilə 2006-cı il martın 16-da Bakı şəhərində Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsi diaspor quruculuğu işinə təkən verdi. Ölkəmizin paytaxtında 2011-ci ilin iyununda keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının III Qurultayı Azərbaycan diaspor quruculuğu sahəsində böyük uğurlar qazandıgını bir daha təsdiq etdi.

Azərbaycanlıların dünyanın hər yerində - Türkiyə, Rusiya, Ukrayna, Almaniya, Fransa, İngiltərə, Amerika və başqa ölkələrdə yaşayıb fəaliyyət göstərirlər. 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü dünyanın 70-dən çox ölkəsində soydaşlarımız tərəfindən bayram kimi qeyd olunur. Bu bayram müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələr qurmaq, onlar arasında birlik və həmrəylik yaratmaq prosesində mühüm rol oynayır. Hazırda xaricdəki soydaşlarımızın təşkilatlanması istiqamətində fəal iş aparılır.

Xoş gerçəkliyə çevrilmiş arzular

Milli birliyin rəmzi kimi hər il gəniz qeyd etdiyimiz 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətlə bu ayın 25-də dünya azərbaycanlıları təbrik edən, hər kəsə xoşbəxtlik və əmin-amanlıq

arzulayan Prezident İlham Əliyev demişdir ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin azərbaycanlıq ideyalarını yaşadan müstəqil dövlətimiz milli həmrəyliyin gücləndirilməsinə xüsusi əhəmiyyət verir, dünya azərbaycanlılarının mədəni-mənəvi birliyinə daha da möhkəmləndirilməsi üçün ardıcıl tədbirlər həyata keçirir. Ölkə rəhbəri diqqətə çatdırıb ki, "Biz xarici ölkələrdə məskunlaşmış həmvətənlərimizin doğma Azərbaycanla əlaqələrinin dərinləşdirilməsi və ümummilli məsələlərin həllində yaxından iştirakının təmin edilməsi istiqamətində irəliləyən səmərəli təşəbbüslərə hər zaman dəstək veririk".

Prezident İlham Əliyev 2018-ci ilin xalqımızın tarixində şərəfli yer tutan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinin geniş şəkildə keçirilməsinin yaddaşlarda qalacağını nəzərə çatdıraraq belə əlamətdar yubileyin həmvətənlərimizin qəlbində azadlıq və istiqlal duyğularını, ölkəmizin zəngin tarixi ilə haqlı iftixar hissinə daha da gücləndirdiyini bildirdi. Dövlət başçısı 100 il əvvəl mühacir həyatı yaşamağa məcbur olmuş cümhuriyyət qurucularının və onların varislərinin Azərbaycanı müstəqil və qüdrətli dövlət kimi görmək arzularının artıq xoş gerçəkliyə çevrildiyini əminliklə bildirdi.

Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, dünyada gedən mürəkkəb geosiyasi proseslərə, müharibə və silahlı qarşıdurmalara, qaçqın və məburi köçkün problemlərinə, global iqtisadi çətinliklərə baxmayaraq, Azərbaycan Respublikası qarşıya qoyduğu böyük məqsədlərə doğru inamla irəliləyir: "Dünya Bankının "Doing Business 2019" hesabatında Azərbaycan ötən illə müqayisədə 32 pillə irəliləyərək 190 ölkə arasında 25-ci yerdə qərarlaşmış, 10 ən islahatçı dövlət siyahısına daxil edilmişdir. Ölkəmizin təşəbbüsü və yaxından iştirakı ilə irimiqyaslı transmilli layihələr uğurla icra olunmuşdur. 2018-ci ildə Avrasiyanın enerji xəritəsinin zənginləşməsinə mühüm rol oynayan "Cənub qaz dəhlizi"nin və onun tərkib hissəsi olan TANAP boru kəmərinin istifadəyə verilməsi, həmçinin Ələt-Astara magistral avtomobil yolunun açılışı ilə Azərbaycan ərazisində "Şimal-Cənub beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi" layihəsi üzrə bütün işlərin başa çatdırılması dövlətimizin iqtisadi potensialının artması, region tranzit və logistika mərkəzinə çevrilməsi, geoiqtisadi mövqeyinin güclənməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Cari ildə həm də növbəti telekommunikasiya peyki "Azerspace-2"-nin orbitə buraxılması respublikamızın müasir rabitə və informasiya texnologiyaları sahəsində qazandıgı nailiyyətlərin bariz təzahürüdür".

Dövlət başçısı diqqətə çatdırıb ki, ölkəmiz inkişaf etdikcə, daha global xarakterli vəzifələrə həll etmək imkanları artır. Qarşımızda Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində işğal edilmiş torpaqlarımızın azad olunması kimi tələbülü vəzifənin dayandığını, Azərbaycanın pozulmuş ərazi bütövlüyünün bərpası yolunda ardıcıl və məqsədyönlü siyasət həyata keçirdiyini vurğulayan ölkəmizin sərhədi nəzərə çatdırıb ki, soydaşlarımız da öz növbəsində, yaşıdları ölkələrin yüksək dairələrinin və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların diqqətini Ermənistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həllinə yönəldilməsində, tarixi həqiqətlərin geniş ictimaiyyətə çatdırılmasında fəallıq nümayiş etdirməlidirlər. Əminəm ki, dünyanın hansı guşəsində yaşamasından asılı olmayaraq, bütün soydaşlarımız və həmvətənlərimiz bu prinsiplərə əsaslanaraq qarşılıqlı illərdə də üzərlərinə düşən vəzifələrin yerinə yetirilməsində qüvvə və bacarıqlarını əsirgəməyəcəklər".

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

 SOCAR
SOCAR PETROLEUM QSC

Azərbaycan xalqını

31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il

münasibətilə təbrik edir, bol ruzi, sülh, əmin-amanlıq, xoş gələcək arzulayır!

Bayramınız mübarək!

Tamaşaçılara Yeni il hədiyyəsi

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı aktyorlarının "Şelkunçik"i

Her Yeni il ərəfəsində, daha doğrusu, 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü ilə əlaqədar respublikanın mədəniyyət müəssisələrində üzərinə daha çox xidmət göstərən vəzifəsinə düşür. Demək olar ki, bütünlüklə teatrların tamaşa salonları və mədəniyyət sarayları tamaşaçılarla dolub-boşalır.

Bu il də Mədəniyyət Nazirliyinin xüsusi proqram-layihəsi əsasında belə tədbirlər silsiləsi təşkil edilmişdir. Mədəniyyət tədbirlərinin sayı əvvəlkilərdən xeyli çoxdur.

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı aktyorlarının da öz tamaşaçılarına hədiyyəsi Pyotr Çaykovskinin "Şelkunçik" baletidir. İkiperdali, üçşəkili bu əsərin seçilməsi heç də təsadüfi deyil. Çünki balet yalnız nağılsever balacalar deyil, həm də böyüklər sevirlər.

Əsərin maraqlı yaranma tarixçəsi var. "Şelkunçik" dönə-dönə baxılan tamaşadır. "Şelkunçik" ("Fındıqçiran", "Qozçiran") rus bəstəkarı Pyotr Çaykovskinin 1891-ci ildə bəstələdiyi son baletdir. Balaca alman çifli Klara Stalbaumun Yeni il hədiyyəsi kimi aldığı fındıqçirandan oyuncuqları ilə bağlı yuxuları mövzusunda yazılıb. Mistik-nağıl janrında yazılan əsər ilk dəfə 1892-ci ildə səhnələşdirilib. "Şelkunçik" balet Yeni il şənlikləri ilə eyniləşdirilib. O, dünyanın ən çox səhnələşdirilən balet əsərlərindən biridir.

"Yatmış gözəl" baletinin bir il öncəki şöhrətini görən Peterburqdakı Kral Teatrının özəməli rəhbəri İvan Vsevolovski Aleksandr Dümanın "Fındıqçirandan" nağılının yaxşı balet əsəri ola biləcəyini düşünür və Krallıq Teatrının balet rəhbəri, fransız əsilli məşhur xoreoqraf Marius Petipadan bir balet yaratmasını xahiş edir.

Petipa hazırladığı detallı librettosunu bəstəkar İ.Çaykovskiye təqdim edir. Əsəri yaratmağa ilham tapan bilməyən Çaykovski həmin ərəfələrdə "New York Carnegie Hall"-in açılış mərasimində dirijor kimi dəvət olunur. O, gedərkən əsərin səhnəsinin eskizlərini də özü ilə aparır. Bəstəkar səfər zamanı yeni icad edilmiş çeşlətə adlı musiqi alətinin səsinə ilk dəfə orada eşidir. İlahi bir cingilti çıxaran və klavışlı musiqi aləti çeşlətə Çaykovskiye Şeker pərisinin musiqisi üçün ilham verir. Bu gün də çeşlətinin əsası dünyada Şeker pərisini və Yeni il canlandırır.

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı aktyorlarının bu

esərə müraciəti də məhz onun Yeni il ilə bağlılığından irəli gəlir. Budur, pərdə açılır. Kiçik şəhərcikdə bayram əhvali-ruhiyyəli meydan görünür. Maşa valideynləri ilə gəlir. Çox gözəl, nağılvan bir yolkanın işıqları yanır. Uşaqlara hədiyyə paylanır. Santa Klausun dostları onu dövrəyə alır. Bütün bunlar Maşa üçün maraqlı görünür. Drosselmeyer ona Şelkunçik verir. Maşa bundan çox sevinir. O, Şelkunçik ince qəlbi zərif qəhrəman kimi qəbul edir və onunla rəqsə başlayır...

Tamaşanın alqışlarla qarşılanmasında, əlbəttə, dirijoru, əməkdar artist, dirijorların beynəlxalq müsabiqələrinin və "Humay" milli mükafatının laureatı Əyyub Quliyev, quruluşçu baletmeysterlər xalq artistləri Rəfiqə Axundova ilə Maqsum Məmmədovun, xoreoqraf, əməkdar incəsənət xadimi Sevil Hacıyevanın, konsertmeyster Züleyxa Usubovanın, həmçinin balet

truppasının müdiri, əməkdar mədəniyyət işçisi Sergey Boqdanovun, tamaşanın bədii rəhbəri, xalq artisti, "Qızıl Dəvriş" və "Zirve" mükafatları laureatı Kamilla Hüseynova və digərlərinin səmərəli qabiliyyətləri xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Tamaşaçı sevgisi və məhəbbəti ilə səhnədə öz sənətini nümayiş etdirən baletmeysterlərin yaratdığı obrazlar ilk andan adamı sanki nağıllar aləminə aparır. Söhbət əməkdar artist Nigar İbrahimovanın yaratdığı "Maşa-şahzadə"sindən, Sara İsrailovanın "Balaca Şelkunçik"-indən, Makar Fərştdandın "Şahzadə-Şelkunçik"-indən və digərlərinin bəstəsinin incəliklərinin təqdimindən gedir.

Tamaşanın maraqlı məqamlarından biri də burada İspan, Çin, Şərqi xalqların oyuncularından ayrı-ayrı ziyafət, döyüş... səhnələrdə istifadə olunmasıdır. Onları canlandıran isə Nigar Əliyeva, Mehman Mərdanov,

Leyla Nərimanzadə, İslam Məmmədov, Elmira Süleymanova, Aydın Əhmədli, Murad Karimov, Fatimə Xələfova kimi peşəsinin vuruqlarıdır. Ümumiyyətlə, əsərdə iştirak edən 50 nəfərdən artıq sənət fədasının hər birinin yaratdığı obraz tamaşaçıların sevimlisinə çevrilir.

...Karlər ölkəsində Şahzadə və Klara qar dənələrinin rəqsi ilə qarşılanırlar. Klara şahzadəsi ilə birlikdə Şeker ölkəsinə gedir. Onlar Şeker pərisinə sığınanlar baş vermiş döyüş haqqında danışirlar. Burada İspan, ərəb, rus, çin, mirliton və çiçəklərin rəqsi də baletmeysterlərin məharətini ortaya qoyur. Bu da yuxunun sonu: Klara yuxudan oyanır. Şelkunçiklə birlikdə evlərinin salonundakı şam ağacının altında görünür...

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU,
"Azərbaycan",
foto **Vüsal MƏMMƏDOVUNDUR**

31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il

*münasibətilə
xalqımızı
təbrik edir, xoş
günlər arzulayır!*

Yolunuz uğurlu olsun!

“Azərenerji” ASC və “Azərişiq” ASC əməkdaşları
bayram günlərində gücləndirilmiş iş rejimində çalışacaqlar

31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il bayramı günlərində istehlakçıların fasiləsiz və keyfiyyətli elektrik enerjisi təchizatı ilə əlaqədar “Azərenerji” və “Azərişiq” ASC-ləri tərəfindən qabaqçılıq tədbirlər görüldü.

Belə ki, enerjisistemin dayanıqlığı və etibarlılığını qorumaq, istehlakçıları fasiləsiz olaraq elektrik enerjisi ilə təmin etmək, baş verə biləcək qəzaların dərhal aradan qaldırılmasını həyata keçirmək üçün “Azərenerji” və “Azərişiq” ASC-lərin rəhbərliyi tərəfindən müvafiq əmrlər imzalanıb. Əmrlərə əsasən, hər iki səhmdar cəmiyyətlərin mərkəzi aparatları üzrə məsul şəxslərdən ibarət növbətçilik cədvəli təşkil edilib, eyni zamanda sistem əhəmiyyətli yarımtansiya və stansiyalara birbaşa məsul şəxslər təyin olunub. Yüksək, orta və alçaq gərginlik üzrə bütün ötürücü və paylayıcı elektrik verilişi xətlərinin təkrar yoxlanılması və nəzarətdə saxlanılması təmin edilib.

“Azərbaycan”

“Azərbaycan”

AZƏRİŞİQ
AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

Azərbaycan xalqını

31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il

*münasibətilə ürəkdən
təbrik edir, hər bir ailəyə səadət,
sevinc dolu günlər arzulayır*

HƏYATINIZ DAİM İŞİQLİ OLSUN!

42425 ailəyə birdəfəlik ünvanlı sosial yardım verilib

Bu il dekabrın 19-da Prezident İlham Əliyev tərəfindən imzalanmış “Aztəminatlı ailələrə birdəfəlik yardım verilməsi haqqında” sərəncamın icrası artıq dekabrın 28-də tam təmin edilib. Sərəncama əsasən, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi dekabrın 28-dək ünvanlı dövlət sosial yardımını

alan 42425 ailənin hər birinə 100 manat məbləğində birdəfəlik yardımın ödənilməsinə həyata keçirib. Birdəfəlik yardım aztəminatlı ailələrin bank hesablarına köçürüldü. Nazirliyin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il bayramı mü-

nasibətilə aztəminatlı ailələrə birdəfəlik yardım ödənilməsi üçün sərəncam imzalanması dövlət başçısı tərəfindən bu kateqoriyadan olan ailələrin maddi təminatlarının yaxşılaşdırılmasına göstərilən daha bir qayğıdır. Bununla yanaşı, aztəminatlı ailələrin sosial yardım proqramından asılılığının

aradan qaldırılması, gəlirlərinin artırılması və kiçik biznes imkanlarına yiyələnmələri üçün də müvafiq işlər aparılır. Belə ki, bu il kiçik ailə təsərrüfatları yaratmaq üçün özünüməşğulluq proqramına cəlb edilən 7800 ailədən 1000-i məhz ünvanlı sosial yardım alan ailələrdən ibarətdir.

Coca-Cola

“Coca-Cola” şirkəti Azərbaycan xalqını Yeni il bayramı və Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətilə təbrik edir.

Qoy üzünüze gələn il arzularınız çiçək açacağı,
yaxınlığınızla firavan günlər yaşayacağınız və nəhayət,
Sizi hədəflərinizə çatdıracaq il kimi yaddaşıınıza yazılsın!

BAYRAMINIZ MÜBARƏK.

Orta aylıq pensiya 8,5 faiz artıb

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun ilkin məlumatlarına görə, cari ilin yanvar-sentyabr aylarında pensiya və müavinətlərin maliyyələşdirilməsinə 2 milyard 702,1 milyon manat vəsait yönəldilmişdir ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 177,5 milyon manat çoxdur.

Həmin vəsaitin 97,8 faizi pensiya xərclərinin ödənilməsinə sərf edilmişdir. Təyin olunmuş aylıq pensiyaların orta məbləği ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 8,5 faiz artaraq 221 manat təşkil etmiş və o, orta aylıq əməkhaqqının 40,9 faizinə bərabər olmuşdur. Oktyabrın 1-i vəziyyətinə Dövlət Sosial Müdafiə Fondunda 1 milyon 303,3 min nəfər pensiyaçı qeydiyyatda olmuşdur ki, bu da ölkə əhalisinin 13,2 faizini təşkil edir. Onların 58,5 faizi yaşa, 30 faizi əlilliyə, 11,5 faizi ailə başçısını itirməyə görə pensiya alır.

Ölkədə pensiyaçıların sosial müdafiəsini gücləndirmək üçün Prezidentin 9 fevral 2018-ci il tarixli sərəncamı ilə 2017-ci il üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqının illik artım tempinə uyğun olaraq cari ilin 1 yanvar tarixinə bütün növ əmək pensiyalarının siqorta hissəsi indeksləşdirilərək artırılmışdır. Bununla yanaşı, cari ilin mart ayının 1-dən bütün növ sosial müavinətlərin məbləği orta hesabla 10 faiz artırılmışdır.

Ölkədə həyata keçirilən sosial müdafiə tədbirləri əhalinin bütün təbəqələrini əhatə edir. Belə ki, bu ilin oktyabrın 1-i vəziyyətinə 410,9 min nəfər sosial müavinət təyin olunmuşdur. Yaşa görə müavinət alanların sayı 47,9 min, əlilliyə görə 164,9 min, ailə başçısını itirməyə görə 43,5 min, sağlamlıq imkanları məhdud olduğuna görə müavinət alan 18 yaşadək uşaqların sayı 73,5 min nəfər olmuşdur.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş, ölmüş və hərbi əməliyyatlarla əlaqədar xəbərsiz itkin düşdüyünə görə ölmüş elan edilən hərbi qulluqçuların ailələrinin sosial müdafiəsi də unudulmur. Dövlət başçısının 19 aprel 2018-ci il tarixli fərmanı ilə belə ailələrin hər birinə 11 min manat məbləğində birdəfəlik ödəmənin verilməsi barədə qərar qəbul edilmişdir və bu fərman hazırda icra olunur.

Azərbaycan xalqını

31 dekabr -

Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il

münasibətilə təbrik edir, xalqımıza sülh, əmin-amanlıq, hər bir ailəyə xoşbəxtlik, ruzi-bərəkət, firavan həyat və xoş gələcək arzulayır

Bayramınız mübarək!

Atəşkəs rejimi 29 dəfə pozulub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərdə sutka ərzində atəşkəs rejimini 29 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin məlumatına görə, Ermənistanın Noyemberyan rayonunun Dovex kəndində, İcevan rayonunun Berkaber kəndində yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Kəmərlı, Qaymaqlı, Qızılcı kəndlərində, Berd rayonunun Çınarı kəndində yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Əsrik Cirdaxan kəndində, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Göyax, Çiləbürt, Ağdam rayonunun Tağıbəyli, Şıxlar, Qaraqaşlı, Mərzili, Füzuli rayonunun Qorqan kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy və Tərtər rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə məruz qalıb.

Günay Bank

**Azərbaycan xalqını
Dünya Azərbaycanlılarının
Həmrəylik Günü və
Yeni il
münasibətilə təbrik edir!**

Dənizkənarı Milli Parkda konsert təşkil olunub

Dekabrın 29-da Dənizkənarı Milli Parkda ümummilli lider Heydər Əliyevin fərmanı ilə Bakı Bulvarına Dənizkənarı Milli Park statusu verilməsinin 20-ci ildönümünü münasibətilə bayram konserti təşkil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il bayramı ərəfəsində təşkil olunan konsert proqramı Dənizkənarı Bulvarı İdarəsi və Azərbaycan Televiziyasının birgə layihəsi əsasında reallaşdı.

Konsertdə Azərbaycan Televiziyasının musiqi kollektivləri və solistləri çıxış ediblər. Onların ifasında musiqi nömrələri paytaxtın sakinləri və qonaqları tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Xatırladaq ki, ulu öndər Heydər Əliyev 1998-ci il dekabrın 29-da Dənizkənarı Bulvarına Azərbaycanın milli sərvəti kimi "Təbiəti mühafizə və təbiətdən istifadə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 76-cı maddəsinə uyğun olaraq Milli Park statusu verilməsi haqqında fərman imzalayıb.

Norm Sement
Sizi Dünya Azərbaycanlılarının
Həmrəyliyi günü və Yeni il
münasibətilə təbrik edir,
Sizə sağlamlıq xoşbəxtlik
və uğurlar diləyir!

“Sərhədi xalq qoruyur” mövzusunda görüşlər

Dövlət Sərhəd Xidməti (DSX) ictimaiyyət nümayəndələrinin və gənclərin vətəne məhəbbət, onun sərhədlərinə hörmət ruhunda tərbiyə olunması, sərhədçi peşəsinə marağın artırılması məqsədilə müxtəlif məqsədyönlü tədbirlər keçirir. Bu tədbirlər arasında sərhədyanı rayonların sakinlərinin və məktəblilərin iştirakı ilə “Sərhədi xalq qoruyur” mövzusunda təşkil olunan çoxsaylı görüşlər xüsusi yer tutur. Bu görüşlərdə sərhəd mühafizəsinin yaranması və inkişafı haqqında ətraflı məlumat verilir, yerli əhalinin dövlət sərhədinin mühafizəsindəki rolu, sərhədçilərin sakinlərin qarşılıqlı əlaqələrinin əhəmiyyəti mövzusunda söhbətlər aparılır, gənclərimizə sərhədlərimizin mühafizəsi işinin təşkili, sərhədçi peşəsinin xüsusiyyətləri ətraflı izah edilir.

DSX-nin Mətbuat Mərkəzindən bildirilənlərə görə, “Sərhədi xalq qoruyur” mövzusunda daha bir tədbir Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən mühafizə altına götürülmüş Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədlərinin Qazax rayonu ərazisindəki hissəsində sərhədboyu Kəmərlə, Qaymaqlı, Aslanbəyli, Quşçu-Ayrım, Məzəm, Cəfəri və Xanlıqlar yaşayış məntəqələrinin orta məktəblərində keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət himninin səslənməsi ilə başlayan tədbirlərdə çıxış edənler ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı və dövləti qarşısındakı misilsiz xidmətlərindən, böyük dövlət xadiminin müəyyənləşdirdiyi milli sərhəd strategiyasının Pre-

zident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev tərəfindən uğurla həyata keçirilməsi sayəsində ölkəmizin sərhəd mühafizəsinin ən müasir tələblər səviyyəsinə çatdırılmasından və qazanılmış uğurlardan danışdı.

Tədbirdə çıxış edənlər Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin qərarına əsasən Ermənistan ilə dövlət sərhədinin Qazax və Ağstafa rayonları ərazisindən keçən hissəsinin mühafizəsinin DSX-nin Sərhəd Qoşunlarına həvalə olunmasını şərafət və qürur olmaqla yanaşı, Ali Baş Komandanın Azərbaycan sərhədçisinə etimadının və etibarının ifadəsi kimi dəyərləndiriblər. Ölkəmizin sərhədlərinin mühafizəsində ictimaiyyətin də yaxından iştirakı razılıq hissi ilə qeyd edilib, bunun da xalq və dövlətin vəhdətindən irəli gəldiyi xüsusi vurğulanıb.

Qazax rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri sərhədçiləri qarşından gələn Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə təbrik edib, yerli əhalinin dövlət sərhədinin mühafizəsində sərhədçilərə yaxından kömək göstərməsinin böyük əhəmiyyət daşıdığını və yüksək qiymətə layiq olduğunu bildirdilər.

Tədbirlərin sonunda Qazax rayonunun sərhədyanı yaşayış məntəqələrində yerləşən məktəblərə Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən müasir kompüter, noutbuk və videoproyektor dəstləri hədiyyə olunub.

“Azərbaycan”

Beynəlxalq aləm HADİSƏLƏR, FAKTLAR

Filippində güclü zəlzələ

Filippin cənubunda 7,0 bal gücündə zəlzələ baş vermişdir. ABŞ Geoloji Xidmətinin məlumatına görə, yeraltı təkanların episentri 60,1 kilometr dərinlikdə və Mindanao adasındakı Puntagitan şəhərinin 95 kilometrliyində olmuşdur.

Eyni zamanda Filippin Vulkanologiya və Seysmologiya İnstitutu yeraltı təkanların episentrinin 49 kilometr dərinlikdə olduğunu və zəlzələnin gücünün 7,1 bal təşkil etdiyini barədə məlumat vermişdir.

Güclü zəlzələ nəticəsində zərərçəkənlər və dağıntılar barədə hələ ki məlumat yoxdur. Sunami təhlükəsinin olmadığı bildirilir.

Xatırladaq ki, 2013-cü il oktyabrın 15-də ölkədə baş vermiş 7,2 bal gücündə zəlzələ nəticəsində 144 nəfər həlak olmuşdur.

Fransada üç nəfər Makronu “edam etdiyinə” görə həbs olundu

Fransanın Anqlem şəhərində ölkə Prezidenti Emmanuel Makrona oxşar kuklanın başını qoparıb ona od vuran “sarı jiletlər” hərəkatının nümayəndələri həbs edilmişlər. Bu barədə “Sud-Ouest” qəzeti xəbər verir.

Məlumatla görə, iki kişi və bir qadına “cinayət törətməyə təhrik etmə” və “ağır təhqir” maddələri üzrə ittiham irəli sürülmüşdür.

dür. Polis şübhəli şəxsləri dindirildikdən sonra onları həbsdə saxlamaq barədə qərar qəbul etmişdir, hərçənd “sarı jiletlər”in təmsilçilərinin vəkilərinin üzr istəməyə hazır olduqlarını bildirmişdir.

Xatırladaq ki, dekabrın 21-də Anqlemə etiraz aksiyası zamanı nümayişçilər Makronun müqəvvasını “mühakimə etmiş” və ona “ölüm hökmü” çıxarmışdır.

Misirdə turist avtobusu partladıldı

Misirin paytaxtı Qahirənin yaxınlığında yerləşən Gize şəhərində turistləri daşıyan avtobus partladılmışdır. Bu barədə “Röyter” agentliyi xəbər verir.

Məlumatla görə, partlayışa səbəb yol kənarında yerləşdirilmiş aldaqayırma partlayıcı qurğunun işə düşməsi olmuşdur. Nəticədə üç vietnamlı turist və misirli bələd-

çi həlak olmuş, 12 nəfər yaralanmışdır.

Misir Xarici İşlər Nazirliyinin nümayəndəsi hadisəni “qorxaq terrorçu aktı” kimi qiymətləndirmişdir. Baş nazir Mustafa Mədbuli terrorizmin bütün dünyada mövcud olduğunu vurğulamışdır. Hökumət başçısının fikrincə, narahatlıq üçün əsas yoxdur.

Nigeriyanın eks-prezidenti vəfat etdi

1979-1983-cü illərdə Nigeriyanın Prezidenti olmuş Şexu Şaqari paytaxt Abuca-da dünyasını dəyişmişdir. “Sinxua” agentliyinin xəbərinə görə, 93 yaşlı Şaqari paytaxtdakı xəstəxanaların birində vəfat etmişdir.

Nigeriya Milli Partiyasının lideri vəzifəsini tutmuş Şaqari 1979-cu ildə ölkədə keçirilmiş ümumxalq seçkilərindən sonra hakimiyyətə gəlmişdir.

1983-cü il dekabrın 31-də ölkədə baş vermiş hərbi çevriliş nəticəsində Muhammadu Buxari dövlət başçısı olmuşdur. O, növbəti dəfə 2015-ci ildə ölkə Prezidenti vəzifəsinə seçilmişdir. Buxari gələn ilin fevralına təyin olunmuş prezident seçkilərində də iştirak etmək niyyətindədir. Onun əsas rəqibi müxalifətçi Xalq Demokrat Partiyasından namizədliliyi irəli sürmüş 71 yaşlı Atiku Abubakardır.

Nyu York polisi Yeni il şənliyində pilotsuz təyyarələrdən istifadə edəcək

Nyu York polisi Tayms-skver meydanında Yeni il şənliyi zamanı təhlükəsizliyin təmin olunması üçün ilk dəfə pilotsuz təyyarələrdən istifadə edəcək. Bu barədə “New York Daily News” qəzeti xəbər verir.

“Biz müşahidə üçün Nyu York Polis idarəsinin pilotsuz təyyarələrini havaya qaldıracağıq. Əvvəllər bunu etməmişik”, -

dəyə Nyu York kəşfiyyat və terrorizmlə mübarizə üzrə komissarının müavini Con Miller bildirmişdir.

Yerli KİV-in xəbərinə görə, kütləni müşahidə etmək üçün polis 1225 izləmə kamerasından istifadə edəcək. Onların bezi pilotuz təyyarələrdə qurulacaq. Bundan əlavə, təhlükəsizliyi gücləndir-

mək üçün meydanın perimetri üzrə çəpərlər quraşdırılacaq. Meydana daxil olmaq istəyənlər metal detektorlarından keçməli olacaqlar. Yeni il şənliyinə özəl ilə çanta, böyük paket, spirtli içkilər, qatlanan stul və çətir götürmək qadağan edilmişdir. Təhlükəsizliyi təmin etmək üçün həm də xüsusi itlər cəlb olunacaq.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az_reklam@azeronline.com
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
538-97-96,
Məsul katib - 539-43-23,
Məsul katib müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39,
539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Mühasibat - 539-59-33,
Faks - (+994 12) 5398441

Qeydiyyat nömrəsi 1

“Azərbaycan” qəzetinin
kompüter mərkəzində
yığılıb sahifələnməsi,
“Azərbaycan” nəşriyyatında
çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda
sünlənənlərlə bərabər,
dərəcə üçün göndərilən digər
yazılardakı fikirlər də
Azərbaycan dövlətinin
mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik
qəzet

Tiraj 8412
Sifariş 3900
Qiyməti 40 qəpik